

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO IN OKOLJE

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 478 90 00
F: 01 478 90 21
E: gp.mko@gov.si
www.mko.gov.si

OPERATIVNI PROGRAM ZA RAZVOJ RIBIŠTVA V REPUBLIKI SLOVENIJI 2007-2013

Oktober 2013

Evropska unija

Evropski sklad za ribištvo: za trajnostni razvoj ribištva

KAZALO

<u>1. NASLOV OPERATIVNEGA PROGRAMA</u>	8
<u>2. GEOGRAFSKA UPRAVIČENOST</u>	11
<u>3. ANALIZA</u>	12
<u>3.1 SPLOŠEN OPIS RIBIŠKEGA SEKTORJA V REPUBLIKI SLOVENIJI</u>	12
<u>3.2 ANALIZA NACIONALNIH IN LOKALNIH OKOLIŠČIN</u>	13
<u>3.2.1 MORSKI RIBOLOV IN MORSKO RIBOGOJSTVO</u>	13
<u>3.2.1.1 RIBIŠKA FLOTA</u>	14
<u>3.2.1.2 RIBOLOVNI NAPOR</u>	15
<u>3.2.1.3 ULOV</u>	16
<u>3.2.1.4 VRSTE RIB</u>	17
<u>3.2.1.5 ZAPOSLOVANJE IN ORGANIZIRANOST RIBIČEV</u>	18
<u>3.2.1.6 POMORSKI PROMET</u>	18
<u>3.2.1.7 OHRANJANJE NARAVE</u>	19
<u>3.2.1.8 RIBIŠKA PRISTANIŠČA, UPORABLJENA ZA IZTOVOR ULOVA</u>	20
<u>3.2.2 SLADKOVODNO RIBOGOJSTVO</u>	20
<u>3.2.2.1 PROIZVODNJA</u>	21
<u>3.2.2.2 VRSTE RIB</u>	22
<u>3.2.2.3 PORABA RIB</u>	22
<u>3.2.2.4 ZAPOSLOVANJE IN ORGANIZIRANOST</u>	22
<u>3.2.3 PREDELAVA</u>	23
<u>3.2.4 TRŽENJE</u>	23
<u>3.2.5 ADMINISTRACIJA, VKLJUČENA V POSTOPEK IZVAJANJA ESR</u>	25
<u>3.3 GLAVNE IZKUŠNJE IZ PREJŠNJEGA PROGRAMSKEGA OBDOBJA</u>	26
<u>3.4 POMENSKI KAZALCI IN VIRI PODATKOV</u>	27
<u>3.5 GONILNE SILE IN RAZVOJNE TEŽNJE</u>	29
<u>3.6 SWOT ANALIZA IN STRATEGIJA OPERATIVNEGA PROGRAMA</u>	30
<u>3.7 OPIS OKOLJSKIH RAZMER</u>	31
<u>3.8 OPIS ENAKOPRAVNOSTI MOŠKIH IN ŽENSK</u>	33
<u>3.9 GLAVNI REZULTATI ANALIZE</u>	34
<u>4. STRATEGIJA NA RAVNI OPERATIVNEGA PROGRAMA</u>	36
<u>4.1 SPLOŠNI CILJI OPERATIVNEGA PROGRAMA</u>	36
<u>4.2 SPECIFIČNI CILJI PROGRAMA</u>	38
<u>4.3 KOLEDAR IN VMESNI CILJI</u>	45
<u>5. POVZETEK PREDHODNEGA VREDNOTENJA</u>	48
<u>5.1 POSTOPEK CELOVITE PRESOJE VPLIVA NA OKOLJE (CPVO)</u>	49
<u>5.1.2 TEHNIČNI POVZETEK OKOLJSKEGA POROČILA, UKREPI V ZVEZI S PREDVIDENIM SPREMLJANJEM STANJA (Priloga I(j) direktive in člena 9(1)(c) direktive)</u>	53
<u>6. PREDNOSTNE OSI PROGRAMA</u>	60
<u>6.1 CILJNE SKUPINE IN UPRAVIČENCI</u>	63
<u>6.2 PREDNOSTNA OS 1: UKREPI ZA PRILAGODITEV SLOVENSKE RIBIŠKE FLOTE</u>	64
<u>6.2.1 GLAVNI CILJI V OKVIRU PREDNOSTNE OSI 1</u>	64
<u>6.2.2 KAZALCI REZULTATOV IN OPREDELJENI CILJI</u>	65
<u>6.2.3 SPECIFIČNE INFORMACIJE, ZAHTEVANE ZA VSAK UKREP</u>	65
<u>6.2.3.1 TRAJNA UKINITEV RIBOLOVNIH DEJAVNOSTI</u>	66
<u>6.2.3.2 ZAČASNA UKINITEV RIBOLOVNIH DEJAVNOSTI</u>	68
<u>6.2.3.3 NALOŽBE V PLOVILA NA KROVU IN SELEKTIVNOST</u>	69
<u>6.2.3.4 MALI PRIOBALNI RIBOLOV</u>	71

6.2.3.5 DRUŽBENO-GOSPODARSKA NADOMESTILA ZA UPRAVLJANJE FLOTE	72
6.3. OS 2: RIBOGOJSTVO, CELINSKI RIBOLOV, PREDELAVA IN TRŽENJE RIBIŠKIH IN RIBOGOJSKIH PROIZVODOV	74
6.3.1 GLAVNI CILJI V OKVIRU OSI 2	75
6.3.2 KAZALCI REZULTATOV IN OPREDELJENI CILJI	75
6.3.3 SPECIFIČNE INFORMACIJE, ZAHTEVANE ZA VSAK UKREP	78
6.3.3.1 PRODUKTIVNE NALOŽBE V RIBOGOJSTVO	78
6.3.3.2 VODNO-OKOLJSKI UKREPI	80
6.3.3.3 UKREPI ZA VAROVANJE JAVNEGA ZDRAVJA	81
6.3.3.4 UKREPI ZA VAROVANJE ZDRAVJA ŽIVALI	82
6.3.3.5 PREDELAVA IN TRŽENJE	83
6.4 OS 3: UKREPI V SKUPNEM INTERESU	84
6.4.1 GLAVNI CILJI V OKVIRU OSI 3	84
6.4.2 KAZALCI REZULTATOV IN OPREDELJENI CILJI	86
6.4.3 SPECIFIČNE INFORMACIJE, ZAHTEVANE ZA VSAK UKREP	86
6.4.3.1 SKUPNI UKREPI	87
6.4.3.2 USTANOVITEV ORGANIZACIJE PROIZVAJALCEV	89
6.4.3.2 RIBIŠKA PRISTANIŠČA, MESTA IZTOVORA IN ZAVETJA	89
6.4.3.3 RAZVOJ NOVIH TRGOV IN PROMOCIJSKE KAMPANJE	91
6.5 OS 4: TRAJNOSTNI RAZVOJ RIBIŠKIH OBMOČIJ	92
6.5.1 GLAVNI CILJI V OKVIRU OSI 4	94
6.5.2 KAZALCI REZULTATOV IN OPREDELJENI CILJI	94
6.5.3 SPECIFIČNE INFORMACIJE, ZAHTEVANE ZA VSAK UKREP	95
6.5.3.1 IZBOR OBALNE AKCIJSKE SKUPINE IN LOKALNE RAZVOJNE STRATEGIJE	96
6.5.3.2 IZVAJANJE LOKALNE RAZVOJNE STRATEGIJE	97
6.6. TEHNIČNA POMOČ	99
6.6.1 KAZALCI REZULTATOV IN OPREDELJENI CILJI	100
6.6.2 UTEMELJITEV ZA POVEČAN ZNESEK TEHNIČNE POMOČI	101
6.7 PODATKI O PREKRIVANJU Z DRUGIMI SKLADI	101
6.7.1 EVROPSKI KMETIJSKI SKLAD ZA RAZVOJ PODEŽELJA	101
6.7.2 SKLADNOST S KOHEZIJSKO POLITIKO	103
6.7.2.1 OPERATIVNI PROGRAM ZA KREPITEV REGIONALNEGA RAZVOJNEGA POTENCIALA	104
6.7.2.2 OPERATIVNI PROGRAM ZA RAZVOJ ČLOVEŠKIH VIROV	106
6.7.2.3 OPERATIVNI PROGRAM ZA RAZVOJ OKOLJSKE IN PROMETNE INFRASTRUKTURE	107
7. FINANČNE DOLOČBE	110
8. IZVEDBENE DOLOČBE	111
8.1 DOLOČITEV PRISTOJNIH IN ODGOVORNIH ORGANOV	113
8.2 ORGAN, ODGOVOREN ZA PREJEMANJE IZPLAČIL KOMISIJE IN PLAČILNI ORGAN ZA UPRAVIČENCE	119
8.3 KONTAKTNE TOČKE	120
8.4 OPIS POSTOPKOV ZA SPROŽITEV IN KROŽENJE FINANČNIH TOKOV	120
8.5 OPIS SISTEMA SPREMLJANJA IN VREDNOTENJA TER SESTAVA NADZORNEGA ODBORA	123
8.5.1 VREDNOTENJA	123
8.5.2 SPREMLJANJE	124
8.6 PREDVIDENA SESTAVA NADZORNEGA ODBORA	124

<u>8.7 POSTOPKI ZA IZMENJAVO PODATKOV MED EVROPSKO KOMISIJO IN DRŽAVO ČLANICO V ELEKTRONSKI OBLIKI</u>	125
<u>8.8 DOLOČITEV PARTNERJEV IN REZULTATI SODELOVANJA</u>	126
<u>8.8.1 REZULTATI POSVETOVANJ IN SODELOVANJ</u>	127
<u>8.9 ELEMENTI, KI ZAGOTAVLJAJO INFORMIRANJE IN OBJAVO O OPERATIVNEM PROGRAMU</u>	128
<u>8.9.1 UKREPI ZA OBVEŠČANJE MOREBITNIH UPRAVIČENCEV</u>	128
<u>8.9.2 NAČRTOVANI UKREPI ZA OBVEŠČANJE UPRAVIČENCEV O PRISPEVKU SKUPNOSTI</u>	130
<u>8.9.3 UKREPI ZA OBVEŠČANJE SPLOŠNE JAVNOSTI O VLOGI SKUPNOSTI V PROGRAMU TER REZULTATIH</u>	130
<u>8.9.4 LETNA POROČILA IN KONČNA POROČILA O IZVAJANJU</u>	130
<u>9. ENAKE MOŽNOSTI IN NEDISKRIMINACIJA</u>	132
<u>10. PRILOGE</u>	133

IZJAVA

Pričujoči dokument je usklajena verzija v postopku celovite presoje vpliva na okolje. Upošteva pripombe iz okoljskega poročila ter dodatka za varovana območja in revizije ter pripombe Ministrstva za kulturo in Ministrstva za zdravje v postopku sprejetja mnenja o skladnosti okoljskega poročila in Operativnega programa 2007-2013.

Natančnejša pojasnila so podana v poglavju Opis okoljskih razmer, celovita presoja vpliva na okolje.

Obvezna priloga in sestavni del tega Operativnega programa je tudi okoljsko poročilo za Operativni program za razvoj ribištva v RS 2007-2013 z dne 29. maja 2008, nazadnje dopolnjeno julija 2008 na podlagi pripomb Ministrstva za kulturo in Ministrstva za zdravje, št. Naloge 1150-08 OP, izdelovalca podjetja Aquarius d.o.o. iz Ljubljane.

Omilitveni ukrepi, ki so navedeni v okoljskem poročilu, bodo upoštevani ob izvajanju Operativnega programa.

OKRAJŠAVE IN KRATICE

ARSKTRP Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja
ARSO Agencija Republike Slovenije za okolje
BDP Bruto domači proizvod
DOPPS Društvo za opazovanje in preučevanje ptic
EK Evropska komisija
EKSRP Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja
EPD Enotni programski dokument
ES Evropska skupnost
ESPR Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo
ESR Evropski sklad za ribištvo
ESS Evropski socialni sklad
EU Evropska unija
EUR Euro
EUROSTAT Statistični urad Evropskih skupnosti
FAO Organizacija Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (*Food and Agriculture Organisation*)
FIUR Finančni inštrument za usmerjanje ribištva
KGZS Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
LAS Lokalna akcijska skupina
LEADER Povezave med ukrepi za razvoj podeželskega gospodarstva (*Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale* – pobuda ES za podporo podeželskim skupnostim za izboljšanje kvalitete življenja in ekonomske blaginje lokalnega območja)
m meter
mio milijon
mm milimeter
MF Ministrstvo za finance
MKGP Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
MKO Ministrstvo za kmetijstvo in okolje
MOP Ministrstvo za okolje in prostor
npr. na primer
NPVO Nacionalni program varstva okolja
NSNRP Nacionalni strateški načrt razvoja podeželja
NSRF Nacionalni strateški referenčni okvir
NUR Načrt upravljanja z ribištvom v vodah, ki so pod jurisdikcijo RS
NUTS Nomenklatura statističnih teritorialnih enot
NVO Nevladna organizacija
OAS Obalna akcijska skupina
OP Operativni program za razvoj ribištva v Republiki Sloveniji 2007-2013
OU Organ upravljanja
RS Republika Slovenija
SIT Slovenski tolar
SKP Skupna kmetijska politika
SLO Slovenija
SME mala in srednje velika podjetja
SRP Skupna ribiška politika
SURStatistični urad Republike Slovenije
MGRT Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo
SWOT Analiza prednosti in pomanjkljivosti ter priložnosti in nevarnosti

št. številka

t tona

UL L ES Uradni list Evropskih skupnosti (serija L)

UL RS Uradni list Republike Slovenije

VT vodno telo

UVHVVR Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin

1. NASLOV OPERATIVNEGA PROGRAMA

Naslov tega dokumenta je: Operativni program za razvoj ribištva v Republiki Sloveniji 2007- 2013 (v nadaljevanju: OP ribištvo 2007-2013).

Operativni program (v nadaljevanju: OP ribištvo 2007-2013) je bil pripravljen za obdobje 2007-2013 v skladu z določbami uredbe Sveta (ES) št. 1198/2006 z dne 27. julija 2006 o Evropskem skladu za ribištvo (ESR) (v nadaljevanju: osnovna uredba ESR) in na podlagi uredbe Komisije (ES) št. 498/2007 z dne 26. marca 2007 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje uredbe Sveta (ES) št. 1198/2006 o Evropskem skladu za ribištvo (v nadaljevanju: izvedbena uredba ESR).

Namen OP ribištvo 2007-2013 je opredeliti glavne ukrepe znotraj štirih prednostnih osi za razvoj slovenskega ribištva, ribogojstva in predelave v skladu s cilji Skupne ribiške politike (SRP) ter usmerjevalnimi načeli za operativni program iz člena 19 osnovne uredbe ESR, kot tudi glede na analizo trenutnega stanja in smeri razvoja v sektorju.

Priprava OP ribištvo 2007-2013 je vključevala gospodarske in socialne partnerje ter druge zainteresirane predstavnike civilne družbe, kot tudi državne organe in lokalne skupnosti.

1.1 RAZLOGI ZA SPREMEBO OPERATIVNEGA PROGRAMA ZA RAZVOJ RIBIŠTVA V REPUBLIKI SLOVENIJI 2007-2013

Nadzorni odbor Operativnega programa za razvoj ribištva v Republiki Sloveniji 2007-2013, je na 11 seji, dne 25. 9. 2013 sprejel predlog sprememb OP ribištvo 2007-2013, ki jih je predlagal organ za upravljanje OP ribištvo 2007-2013.

Prvi ukrepi v okviru OP ribištvo 2007-2013, ki je bil sprejet z odločbo Komisije C (2008)7279, z dne 19. 11. 2008, so se začeli izvajati v letu 2009, in sicer na 1. prednostni osi (ukrepa Mali priobalni ribolov ter Naložbe v ribiška plovila in selektivnost), 2. prednostni osi (ukrepa Produktivne naložbe v ribogojstvo, Predelava in trženje), 3. prednostni osi (ukrepa Ribiška pristanišča, mesta iztovora in zavetja ter Razvoj novih trgov in oglaševalske kampanje) in 5. prednostni osi (tehnična pomoč) ter so se nadaljevali z izvajanjem v letu 2010, ko so bili odobreni že prvi projekti in poslani prvi zahtevki za vračilo sredstev Evropski komisiji. V letu 2011 se je nadaljevalo z aktivnim izvajanjem ukrepov in črpanjem sredstev, začela sta se izvajati tudi dva nova ukrepa Javno zdravje (v okviru 2. prednostne osi) in trajnostni razvoj obalnih območij (v okviru 4. prednostne osi). V letu 2012 se je nadaljevalo izvajanje ukrepov na 1., 2., 3. in 5. prednostni osi, začel se je izvajati tudi nov ukrep Trajna ukinitvev ribolovnih dejavnosti v okviru 1. prednostne osi kot tudi ukrepi obalne akcijske skupine v okviru 4. prednostne osi. Zaključila se je tudi promocijska kampanja »Rad jem ribe« v okviru ukrepa Razvoj novih trgov in promocijske kampanje.

V obdobju od začetka izvajanja programa do danes je bila največja absorpcija sredstev na ukrepih Trajna ukinitvev ribolovnih dejavnosti, Produktivne naložbe v ribogojstvo, Predelava in trženje, Ribiška pristanišča, mesta iztovora in zavetja, Razvoj novih trgov in promocijske kampanje, Trajnostni razvoj ribiških območij in Tehnična pomoč.

Slovenija je do sedaj uspešno črpala vse prevzete obveznosti skladno z odločbo Evropske komisije o potrditvi OP ribištvo 2007-2013. Do 31. 12. 2012 je Republika Slovenija na Evropsko komisijo posredovala zahtevke za vračilo sredstev v skupni višini za 9.504.036,77 evrov.

OU ugotavlja, da se zaradi spremenjenih okoliščin pri izvajanju OP ribištvo 2007-2013, ki se odražajo na slovenski ribiški floti, infrastrukturi, v ribogojstvu, predelovalni industriji, trajnostnemu razvoju ribiških območij ter v upravljanju z ribištvom ne bodo porabila vsa sredstva na 1. in 3. osi, zato predlaga, da se del sredstev v skupni višini 1.478.028,00 evro prenese na 2. os, kjer je bila s strani potencialnih vlagateljev izražena želja oziroma potreba po novih oziroma dodatnih investicijah, predvsem v sektorju ribogojstvo.

Dne 1. 7. 2013 je v EU vstopila Republika Hrvaška. Naslednja sprememba OP ribištvo 2007-2013, ki se nanaša na ukrep »Družbeno gospodarska nadomestila za upravljanje flote« je potrebna zaradi izvajanja novega določila v evropskem pravnem redu (preko hrvaške pristopne pogodbe, ki je stopila v veljavo s 1.7.2013), ki ga je Slovenija izpogajala ob pristopnih pogajanjih Hrvaške v EU. Gre za možnost izplačila individualnih premij morskim gospodarskim ribičem, ki ne morejo loviti v hrvaških teritorialnih vodah, kot je to določeno v morskem delu Sporazumom o obmejnem

prometu in sodelovanju med. Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško (SOPS-a). Nadomestila je mogoče koristiti od 1.1.2014 do 31. 12. 2015 oziroma do datuma, ko se začne v celoti izvajati arbitražna odločba na podlagi Arbitražnega sporazuma med vlado Republike Slovenije in Republike Hrvaške, podpisanega v Stockholmu 4. 11. 2009, če bo le ta uveljavljen pred 31. 12. 2015.

V okviru tehnične pomoči se trenutno izvajajo naloge, ki se nanašajo na izvajanje OP ribištvo 2007-2013 ter na pripravo programskih in izvedbenih dokumentov za finančno perspektivo 2014-2020. Glede na to, da je treba zagotoviti kontinuiteto pri prehodu iz trenutne v novo finančno perspektivo oziroma iz izvajanja ESR v ESPR, je treba OU kadrovsko okrepiti z dvema novima zaposlitvama iz tehnične pomoči.

2. GEOGRAFSKA UPRAVIČENOST

OP ribištvo 2007-2013 se bo izvajal na celotnem ozemlju Republike Slovenije. Republika Slovenija je sprejela zavezo, da upravlja in izvaja OP ribištvo 2007-2013.

V skladu z uredbo (ES) št. 1059/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. maja 2003 o oblikovanju skupne klasifikacije statističnih teritorialnih enot (NUTS), Slovenija na ravni NUTS 2 predstavlja eno samo regijo in je v celoti upravičena do pomoči v okviru cilja konvergence.

3. ANALIZA

3.1 SPLOŠEN OPIS RIBIŠKEGA SEKTORJA V REPUBLIKI SLOVENIJI

V opisu ribiškega sektorja je upoštevano, da je bil za pripravo OP ribištvo 2007-2013 uporabljen temeljitejši analitični pristop kot pri Nacionalnem strateškem načrtu za razvoj ribištva v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju: NSN), z namenom ugotoviti pozitivne in negativne smernice, na katere bi OP ribištvo 2007-2013 lahko vplival.

Kjer je to mogoče, so številke in pomenski kazalci, uporabljeni v tej analizi ribiškega sektorja, v primerjavi s kazalci, uporabljenimi v opisu ribiškega sektorja v NSN, posodobljeni.

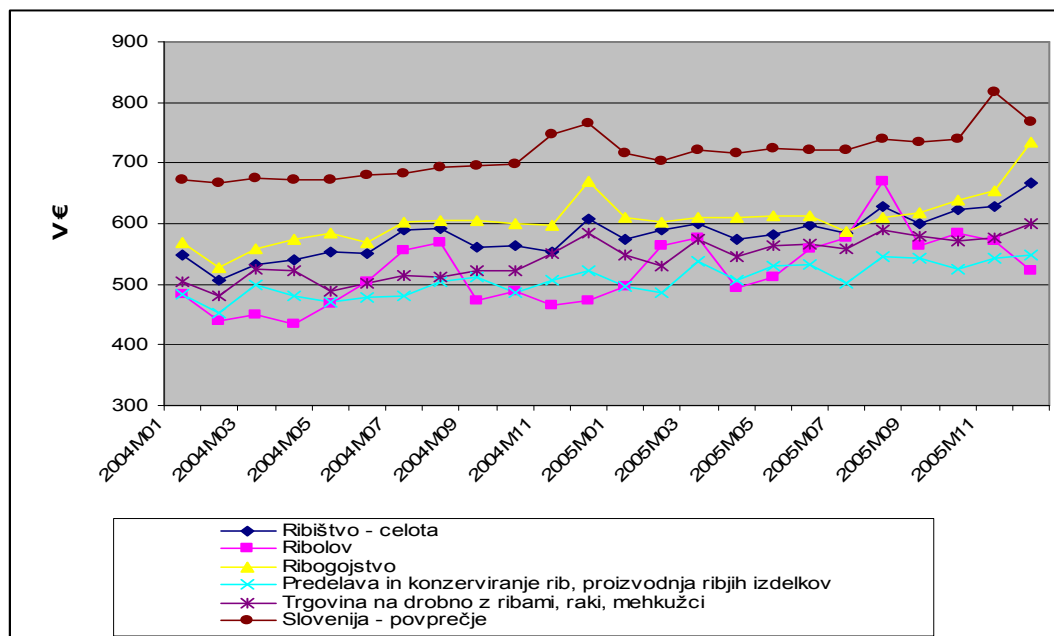
V OP ribištvo 2007-2013 izraz ribiški sektor opisuje gospodarsko dejavnost, vključujoč vse aktivnosti pridobivanja, predelave in trženja proizvodov ribištva in ribogojstva.

Slovenski ribiški sektor prispeva le 0,018 % dodane vrednosti, ki jo ustvari slovensko gospodarstvo oziroma 0,014 % BDP (povprečje zadnjih petih let). V omenjenih odstotkih je upoštevan le gospodarski ribolov¹. Dejavnosti, kot so predelava rib in drugih vodnih živali, trženje ribiških proizvodov vključno z ribogojstvom, niso vključene. Dodana vrednost teh dejavnosti sektorja je ocenjena na 0,05 % BDP Slovenije. Skupna vsota dodane vrednosti glavnega področja B (brez D in G) znaša 3,8 mio EUR. Slovenski ribiški sektor, vključno s predelavo in trženjem ribiških proizvodov, zagotavlja relativno majhen prispevek na nacionalni ravni (v zadnjih letih je bilo v področju B – ribištvo in ribogojstvo zaposlenih 400 oseb, kar predstavlja 0,04 % vseh zaposlenih v Sloveniji). Kljub temu ribištvo, ribogojstvo ter predelava in trženje predstavljajo ključno zaposlitev na regionalnem (lokalnem) nivoju, predvsem v priobalnem območju. Statistični podatki (Statistični register delovno aktivnega prebivalstva) prikazujejo, da je gospodarska aktivnost zaposlenih višja v ribogojstvu kot v ribištvu. V zadnjih letih trend nakazuje na zmanjšanje zaposlovanja v ribištvu in povečanje števila zaposlenih v ribogojstvu, predelavi in trženju. Pričakujemo, da se bo ta trend nadaljeval.

Zaradi nižje dodane vrednosti v ribiškem sektorju (B) v primerjavi s slovenskim povprečjem tudi plače zaostajajo za povprečjem. Konec leta 2005 je povprečna bruto plača v Sloveniji znašala 1.212 EUR – v ribiški dejavnosti 1.007 EUR. Najnižje bruto in neto plače so v dejavnosti ribištva, predelave, proizvodnje in trženja ribiških proizvodov. Povprečno višje plače v sektorju so v dejavnosti ribogojstva. Še vedno pa so pod slovenskim povprečjem.

¹ Statistični podatki za ribiški sektor so zbrani na osnovi Standardne klasifikacije dejavnosti, ki jo uporablja Statistični urad Republike Slovenije in vsebuje 17 področji (A-Q). Ribiški sektor je opredeljen v področju B, kjer sta – od gospodarskih dejavnosti – upoštevana samo ribištvo in ribogojstvo. Podatki o predelavi in trženju so zbrani v področju D (predelovalne dejavnosti) in področju G (trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil). (Vir: Oplotnik, Jan Žan. Analiza ribiškega sektorja, 2006)

Graf 1: plače v ribiškem sektorju

3.2 ANALIZA NACIONALNIH IN LOKALNIH OKOLIŠČIN

3.2.1 MORSKI RIBOLOV IN MORSKO RIBOGOJSTVO

V Sloveniji je gospodarski ribolov omejen izključno na morski gospodarski ribolov. Pomemben je za obalno in kraško regijo². Na morju obstajajo tudi kletke za vzrejo rib in školjčičišča. V slovenskih teritorialnih vodah se morske ribogojnice in oprema nahajajo v zalivu Sv. Jerneja pri Debelem Rtiču, v Strunjanskem zalivu in Piranskem zalivu. Kletke za vzrejo rib se nahajajo izključno v Piranskem zalivu³. V školjčičiščih je najpogostejše gojena vrsta užitna klapavica, v plavajočih kletkah ribogojnih ploščadi pa ribji vrsti brancin in orada. Od leta 2005 se je med ribiči povečalo zanimanje za gojenje školjk. Povečanje je razvidno iz podatkov o večjem številu zaposlenih in večjem letnem številu delovnih enot v morskem ribogojstvu, kot tudi v povečanju površine školjčičišč. Iz podatkov Statističnega urada RS (SURS) je razvidno, da je bila pridelava v ribogojstvu leta 2006 192.858 kg in leta 2005 226.970 kg.

Slovenska obala je dolga približno 46 km. Morska meja Republike Slovenije še ni določena, kljub dejstvu, da je bil objavljen Pomorski zakonik RS (Uradni list RS, št. 120/2006 z dne 23. 11. 2006) in Uredba o določitvi območja ribolovnega morja Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 2/2006 z dne 6. 1. 2006).

Ribiški sektor v Sloveniji je še vedno pod vplivom nerešenih političnih vprašanj o razmejitvi na morju, ki bi določila morskno mejo z Republiko Hrvaško, ter neizvajanja ribiškega dela dvostranskega sporazuma med državama, kar ima škodljive vplive na

² Zelo pomemben je za tri obalne občine: Koper, Izolo in Piran. Zemljevid obalnih občin je v prilogi k OP.

³ Zemljevid območji za gojenje školjk je v prilogi k OP. V Piranskem zalivu se območje za ribogojnice nahaja ob površinah, namenjenih gojenju školjk.

gospodarski ribolov na območju nedogovorjene morske meje. Po osamosvojitvi Slovenije leta 1991 se je območje, kjer slovenski ribiči opravljajo ribolovno dejavnost, zmanjšalo. Zmanjšanje ribiškega območja je imelo neposredne negativne učinke na male priobalne ribiče. S svojo opremo so bili omejeni na ribolov v teritorialnih vodah, zato se je povečal pritisk na obstoječe ribolovne vire. Nadaljnje omejitve morskega gospodarskega ribolova so bile vzpostavljene s spremembo režima plovbe v gospodarskem pristanišču Koper, decembra 2004, ko je prenehalo veljati obstoječe pravilo, ki je dajalo prednost plovbe ribiškim plovilom pred trgovskimi.

Večino ribolovne dejavnosti se opravi v teritorialnih vodah. Kljub temu približno 42 % (v letu 2006) slovenskega ulova opravita dve največji plovili, ki ribolovno dejavnost opravljata tudi v mednarodnih vodah.

Slovenija ima tri ribiška pristanišča (Koper, Izola, Piran), ki jih je vse treba posodobiti (predvsem opremo za privez plovil ter pristaniško infrastrukturo). V Kopru je tudi edino komercialno pristanišče v Sloveniji, ki je ločeno od javnih ribiških pristanišč.

3.2.1.1 RIBIŠKA FLOTA

Celotna bruto tonaža vseh slovenskih ribiških plovil, registriranih v Registru ribiških plovil dne 1. oktobra 2007 (175 plovil), znaša 967,54 BT, medtem ko celotna moč (glavni motor) znaša 10.307,63 kW. Približno 86 % plovil slovenskega ladjevja je krajših od 12 metrov. Večina plovil je bila izdelana v 60., 70. in 80. letih prejšnjega stoletja. Po letu 2000 je bilo izdelanih 10 novih plovil. Približno 45 % vseh plovil je starih več kot 30 let. Najstarejša kategorija ostajajo plovila s celotno dolžino od 12 do 18 metrov.

Struktura slovenske ribiške flote glede na dolžino in starost plovila je prikazana v spodnjih tabelah:

VELIKOST PLOVILA	BT	KW	ŠTEVILO PLOVIL
< 5,9	74,07	735,26	80
6-11,9	240,01	4328,90	71
12-17,9	310,30	3844,47	21
18-23,9	30,76	199	1
> 24	312,40	1200	2
SKUPAJ	967,54	10.307,63	175

Tabela 1: Struktura slovenske ribiške flote glede na dolžino plovila. Vir: MKGP, Register ribiških plovil, InfoRib, 1. 10. 2007.

STAROST (LETA)	BT	KW	ŠTEVILO PLOVIL
< 10	116,96	2657,36	18
11-20	67,23	1090,74	19
21-30	448,06	3329,16	58
> 30	335,29	3230,37	80
SKUPAJ	967,54	10.307,63	175

Tabela 2: Struktura slovenske ribiške flote glede na starost plovil. Vir: MKGP, Register ribiških plovil, InfoRib, 1. 10. 2007.

Najštevilčnejši segment slovenske ribiške flote predstavljajo plovila z zabodnimi mrežami (več kot 60 % plovil). Sledi mu segment plovil z vlečno mrežo (20 % vseh plovil) in segment večnamenskih plovil (7,5 % vseh plovil), segment plovil z zaporno plavarico (5,4 % vseh plovil), segment plovil s pastmi (2,2 % vseh plovil) itd.

Kljub splošnemu mnenju, da v slovenski ribiški floti prevladujejo večnamenska ribiška plovila, so podatki pokazali, da je večina plovil specializiranih in da kar 70 plovil uporablja le en tip ribolovnega orodja, 16 plovil pa dosega več kot 90 % iztovora z enim ali s kombinacijo zelo sorodnih ribolovnih orodij.

Za namen Načrta upravljanja morskega ribištva v vodah, ki so pod jurisdikcijo Republike Slovenije (NUR) je bila opravljena segmentacija slovenske ribiške flote na osnovi podatkov o uporabi različnih ribolovnih orodij. Uporabljeni so bili tudi podatki iztovora iz ladijskih dnevnikov. Pripadnost posameznemu segmentu je bila določena z mejo 90 % deleža iztovora doseženega z določenim tipom oziroma skupino ribolovnih orodij.⁴

3.2.1.2 RIBOLOVNI NAPOR

Podatki o ribolovnem naporu so preračunani za posamezno ribolovno orodje s pomočjo t.i. Schaeferjevega modela. Za plovila, ki uporabljajo obkroževalne mreže je bilo ugotovljeno, da uporabljajo dva tipa mrež: zaporne plavarice in lampare. Na osnovi podatkov o ribolovnih potovanjih je bilo določeno standardno ribiško plovilo, ki opravi 75 ribolovnih potovanj letno. Z uporabo Schaeferjevega modela za oceno največjega trajnostnega ulova je bilo ugotovljeno, da bi lahko ribiška plovila z obkroževalnimi mrežami opravila 1123 ribolovnih potovanj. Na podlagi ugotovljenega bi lahko število ribiških plovil z obkroževalnimi mrežami povečali s sedanjih 5 na 15.

Slovenska ribiška plovila s pridnenimi vlečnimi mrežami uporabljajo le pridnene vlečne mreže s širilkami. Standardno ribiško plovilo z omenjenim ribolovnim orodjem opravi 116,2 ribolovnih potovanj v enem koledarskem letu. Ker ocena s Schaeferjevim modelom predvideva 704 ribolovnih potovanj v enem koledarskem letu, bi v prihodnje lahko uporabljali le šest plovil s pridnenimi vlečnimi mrežami. Število plovil, ki uporablja omenjeno mrežo, bi se lahko zmanjšalo na šest.

Standardno ribiško plovilo s pelagičnimi vlečnimi mrežami opravi 1205 ur ribolova v enem koledarskem letu. Ker ocena s Schaeferjevim modelom predvideva 1222 ur ribolova v enem koledarskem letu, sledi, da bi bilo mogoče uporabljati eno standardno ribiško plovilo s pelagičnimi vlečnimi mrežami. Ne glede na število ribiških plovil s pelagičnimi vlečnimi mrežami pa ne bi smeli preseči 1222 ur ribolova v enem koledarskem letu.

Pri načrtovanju zmanjšanja ribiške flote bi bil uporaben podatek o gospodarski učinkovitosti flote. Do sedaj se tovrstnih podatkov ni zbiralo, zato smo pred kratkim začeli s pridobivanjem socialno-ekonomskih podatkov o slovenski ribiški floti.

⁴ Zaradi poenostavitve ribolovnih orodij so ribolovna orodja tipa GN, GTR in GNS (zabodne mreže, trislojne mreže, stoječe zabodne mreže) grupirana skupaj, kot tudi ribolovna orodja tipa LLS in LL (stoječi parangali in parangali).

3.2.1.3 ULOV

Iztovor se je v začetku 80. let prejšnjega stoletja hitro povečal in leta 1983 dosegel vrh s 7.916 tonami iztovora rib. Povečanje iztovora je omogočila uvedba novega ribolovnega orodja – pelagične vlečne mreže. Od začetka 90. let naprej ter še posebej v zadnjih letih je opazen drastičen upad ribolovnega iztovora in posledično zmanjšanje skupne predelave. Povprečni skupni ulov je med leti 1993 in 2004 znašal nekaj manj kot 1.700 t; v letu 1990 je ta številka bila malo pod 6.000 t. Najnižja raven iztovora rib je bila dosežena leta 2004, ko beležimo skupno število 808 t. Ulov pelagičnih rib, predvsem sardele in sardona, predstavlja glavino slovenskega morskega ribjega ulova. V zadnjih letih prevladuje ulov sardona. Ulov pelagičnih rib je med leti 1990 in 2004 predstavljal povprečno 86 % celotnega letnega ulova (v letu 2004 je bila ta številka le 46 % oz. 373 t). Med letoma 2000 in 2004 je bilo nekaj manj kot 74 % (povprečje obdobja) celotnega ulova opravljenega s strani največjega slovenskega ribiškega koncerna. V zadnjih dveh letih, kot posledica zmanjšanja ulova sardel in konkurenčne prodaje dveh največjih ribiških plovil, je odstotek ulova znatno upadel (56 % v letu 2004).

Razlogi za hitro zmanjševanje ulova v začetku 90. let so predvsem izguba trgov nekdanje Jugoslavije ter zmanjšanje ribolovnega morja. Razloge za sorazmerno majhen iztovor v zadnjih letih je treba iskati v povezavi s stanjem pelagičnih ribolovnih virov v Jadranu. V obdobju od 2003 do 2006 se je delež pelagičnih rib v iztovoru zmanjšal na 83,3 %, delež pridnenih rib se je povečal na 9 %, delež glavonožcev pa na 6,4 %. Največji delež iztovora je bil opravljen s pelagičnimi vlečnimi mrežami (60,7 %), sledile so jim zaporne plavarice s 23,3 % iztovora. Pridnene vlečne mreže s širilkami so bile na tretjem mestu z 12,3 % iztovora. Vsi ostali tipi ribolovnih orodij so bili udeleženi s 3,7 % iztovora.

V spodnji tabeli so prikazani deleži kategorij ribolovnih organizmov v iztovoru slovenskih ribiških plovil v obdobju od 2001 do 2006 (Vir: SURS do leta 2004 in InfoRib od 2005 do 2006).

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Pelagične ribe	86,6	92,0	84,1	82,4	83,6	85,1
Pridnene ribe	4,9	4,2	9,4	9,4	8,9	8,2
Glavonožci	8,1	3,4	5,7	7,1	6,8	6,4
Školjke in polži	0,2	0,1	0,3	0,3	0,2	0,0
Raki	0,2	0,3	0,5	0,8	0,5	0,3

Skupaj	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
--------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Tabela 3: Deleži organizmov v iztovoru slovenskih ribiških plovil v obdobju od 2001 do 2006 (Vir: SURS do leta 2004 in InfoRib od 2005 do 2006)

V iztovoru pelagičnih rib v obdobju od 2003 do 2006 je prevladovala sardela (*Sardina pilchardus*) s 53,8 %, sledil je sardon (*Engraulis encrasicolus*) s 36,9 %. Glavnino pelagičnih rib sta ujeli dve največji slovenski ribiški plovili, ki sledita selitvam rib v mednarodne vode severnega Jadrana. Zato prikaz pojavljanja rib v iztovoru ne odraža resničnega stanja v teritorialnem morju Republike Slovenije.

V iztovoru glavonožcev v obdobju od 2003 do 2006 sta prevladovali moškata hobotnica (*Eledone moschata*) z 49,2 % in sipa (*Sepia officinalis*) s 40,8 %. Lignja (*Loligo vulgaris*) je bilo 9,7 %, medtem ko so bili deleži ostalih vrst glavonožcev zanemarljivi.

Školjke in polži so v slovenskem iztovoru zastopani v zanemarljivem deležu. Po deležu iztovora izstopajo pokrovače s 33,1 %, sledita ladinka (*Venus verrucosa*) in klapavica (*Mytilus galloprovincialis*) s po 22 %. V iztovoru polžev se večinoma pojavljata čokati volec (*Phyllonotus trunculus*) s 6,1 % in bodičasti volec (*Bolinus brandarius*) z zanemarljivim deležem.

Prav tako so raki v slovenskem iztovoru zastopani v zanemarljivem deležu. Morska bogomolka (*Squilla mantis*) s 96,4 % predstavlja največji delež iztovora, medtem ko so deleži ostalih vrst zanemarljivi.

Večina morskega ulova je prodanega znanemu kupcu (predelovalnim podjetjem, trgovcem posrednikom). Na drugi strani pa je velik del pridelave sladkovodnega ribogojstva prodanega na manjših lokalnih tržnicah.

Večina staležev, ki jih lovijo naši ribiči, se sezonsko priseljuje in odseljuje. Vzrok za to je tako plitvost morja kot najsevernejša lega v Jadranu. Zaradi selitev lahko posamezne staleže spremljamo le del leta, medtem ko za preostanek leta nimamo nobenih podatkov o njih.

3.2.1.4 VRSTE RIB

Dejstvo, da slovenski ribiči lovijo skupne jadranske staleže (deljene staleže), ni zanemarljivo. V Sredozemskem in Jadranskem morju obstajajo številni staleži ribolovnih organizmov, ki jih izkoriščajo ribištva različnih držav. Slovenski podatki, ki so na razpolago, so zbrani na relativno majhnem delu območja posameznega staleža⁵.

V Jadranskem morju poznamo približno 380 avtohtonih vrst. V zadnjih letih je bilo opaženih 36 novih neavtohtonih vrst, ki povečini izvirajo iz toplejših morij. Avtohtone vrste lahko razdelimo v dve skupini:

⁵ Majhnost območja zbiranja podatkov je eden od razlogov za neuspešno ocenjevanje staležev.

Pelagične vrste: obstaja 18 pelagičnih vrst, 12 izmed njih je pomembnih za gospodarstvo. Med te sodijo: sardele, sardon, cipelj, papalina, šuri, skuša, modrak, velika sardela, skuša vrste *Scomber Japonicus*, iglica in palamida.

Pridnene vrste: poznamo 45 pridnenih vrst, od katerih jih je 17 pomembnih za gospodarstvo. Med te sodijo: mol, morski list, trske, ribon, orada, navadni morski psi, bradači, iverka, mali gavun, črni glavač, oslič, brancin, kostanjevka, rdeči maček (*Cepola macrophthalmia*), salpa, bukva in krulci.

Od vseh zgoraj naštetih vrst lahko kot **selitvene** opredelimo naslednje vrste: sardela, sardon, papalina, šur, velika sardela, lokarda, iglica in palamida.

Morsko ribogojstvo vključuje školjčišča (užitna klapavica) in ribogojске ploščadi (brancin in orada).

3.2.1.5 ZAPOSLOVANJE IN ORGANIZIRANOST RIBIČEV

Zaposlovanje

V letu 2005 je bilo 159 aktivno zaposlenih oseb v dejavnostih morskega ribištva in morskega ribogojstva: 142 oseb je delovalo v morskem gospodarskem ribolovu in 17 oseb v morskem ribogojstvu. V primerjavi z letom 2004 se je število zaposlenih v obeh dejavnostih (morski ribolov in morsko ribogojstvo) povečalo za 1,9 % (3 osebe).

Iz podatkov je moč razbrati, da se vse več oseb, zaposlenih v ribištvu, usmerja k drugim dejavnostim, med katerimi prevladuje ribogojstvo – gojenje školjk.

V letu 2005 je bilo izmed 142 oseb zaposlenih v morskem gospodarskem ribolovu 132 moških in 10 žensk. V dejavnosti morskega ribogojstva ni zaposlene nobene ženske. Med vsemi zaposlenimi tako v morskem gospodarskem ribolovu kot v morskem ribogojstvu (159) je 72 oseb zaposlenih za polni delovni čas, 87 oseb pa je zaposlenih za polovični delovni čas, sezonsko ali občasno⁶.

Organiziranost

V Sloveniji ni organizacije proizvajalcev, ki bi zastopala ribiško in marikulturno dejavnost. Slovenski ribiči niso združeni v zvezo ali združenje, s katerim bi bili bolje zastopani in se na ta način zavzemali za boljše delovne pogoje. V preteklosti se je nekaj ribičev poskušalo združiti. Ti poskusi so spodleteli zaradi več razlogov. Trenutno ribiči nastopajo le kot posamezniki. Večinoma so zastopani s pomočjo Kmetijske gozdarske zbornice Slovenije.

Treba je izboljšati organiziranost in povezanost ribičev, da bi dosegli boljše sodelovanje med njimi samimi kot tudi v odnosu do države.

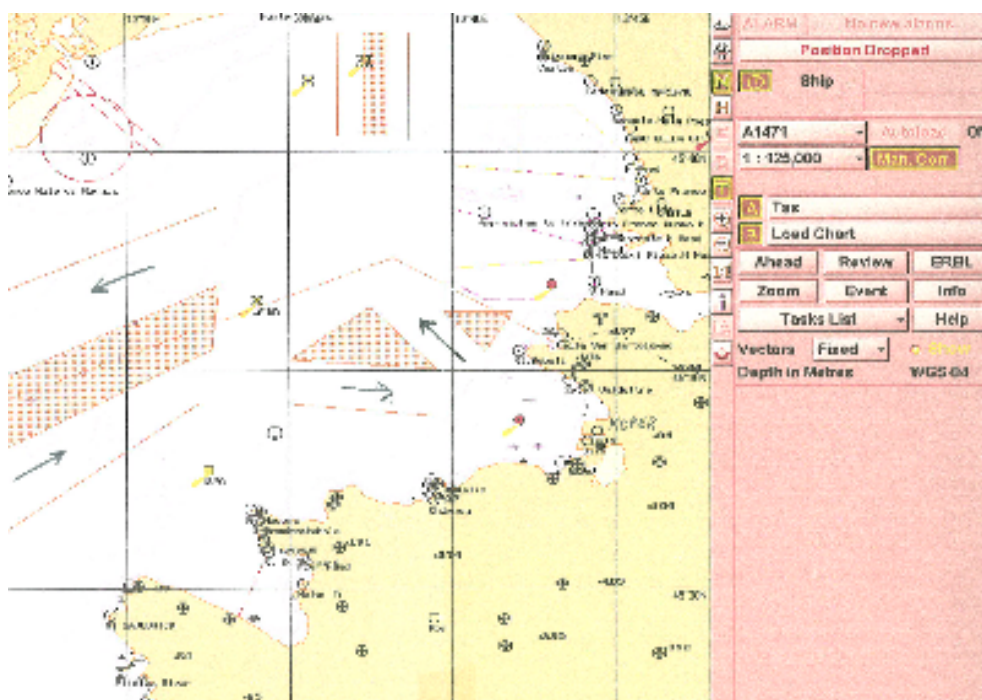
3.2.1.6 POMORSKI PROMET

Raba morja v pomorskem prometu vključuje akvatorije pristanišč (javni mednarodni promet, promet za vojaške namene, javni promet in promet za posebne namene (šport, turizem itd.)), priveze in navigacijske poti. Ribolov v pristaniščih je prepovedan z

⁶ Vir: SURS, Morsko ribištvo – delovno aktivne osebe, ribiška plovila in oprema, Slovenija, 2005.

zakonom (Pomorski zakonik RS, uradno prečiščeno besedilo, Uradni list RS, št. 120/2006). Zaradi sheme ločene plovbe v Tržaškem zalivu ima pomorski promet velik vpliv na plovbo ribiških plovil. Republika Slovenija, Republika Hrvaška in Republika Italija so se s ciljem, da bi zmanjšale možnost nesreč oziroma trčenj ladij, dogovorile o vzpostavitvi skupnega plovbnega sistema in sheme ločene plovbe v severnem delu severnega Jadrana⁷. Shema ločene plovbe poteka po sredini Tržaškega zaliva, tako del sheme, ki je namenjen plovbi ladij od južnega Jadrana proti pristaniščem Koper, Trst ali Tržič (Treviso), poteka v slovenskih vodah, vzdolž državne meje z Italijo v pasu, širokem povprečno 2,5 navtične milje. Ribolov na območju ločene plovbe je dovoljen, pod pogojem, da ribiška plovila med ribolovom ne ovirajo plovbe ladij, ki potujejo v smeri plovne poti. To pomeni, da je ribolov v slovenskih vodah v zgoraj omenjenem območju oviran. V zadnjih dveh letih je prišlo do dveh večjih trčenj. Ker ribiška plovila niso opremljena z AIS (*Automatic Identification System* – sistem samodejnega prepoznavanja plovil) navigacijskimi napravami (spodnja slika je vzeta iz sistema AIS) Uprava RS za pomorstvo ne more posredovati pravočasno.

Spodnja slika prikazuje shemo in smer prometa.

Slika 1: Shema ločene plovbe. (Vir: Uprava RS za pomorstvo)

3.2.1.7 OHRANJANJE NARAVE

V slovenskem morju se nahajata dva ribolovna rezervata, namenjena varstvu ribolovnih virov: Portoroški ribolovni rezervat in Strunjski ribolovni rezervat s solinami.

⁷ Zakon o ratifikaciji memoranduma o soglasju med vlado Republike Slovenije, vlado Republike Hrvaške in vlado Republike Italije za uvedbo skupnega plovbnega sistema in sheme ločene plovbe v severnem delu severnega Jadrana (Uradni list RS, št. 96/2000).

Na podlagi Zakona o morskem ribištvi sta na območju ribolovnih rezervatov prepovedana gospodarski in prostočasni ribolov. Vendar je ne glede na prepoved v rezervatih dovoljen izlov zimskih jat cipljev na podlagi posebnega dovoljenja za gospodarski ribolov ter prostočasni ribolov z obale⁸.

3.2.1.8 RIBIŠKA PRISTANIŠČA, UPORABLJENA ZA IZTOVOR ULOVA

Ribiško pristaniško politiko v Sloveniji regulirata Ministrstvo za promet in MKGP. Slovenija ima eno komercialno pristanišče (v Kopru) in tri ribiška pristanišča (v Kopru, Izoli in Piranu), ki so namenjena iztovu rib.

Ko govorimo o povezavi med ribištvom kot tradicionalno dejavnostjo obalnega območja, in med turizmom, je treba poudariti pomembnost ustaljene in primerne organiziranosti ribiških pristanišč. Do sedaj so bili ribiči vseh treh obalnih občin razpršeni po celotni slovenski obali. Na ta način so obstoječa ribiška pristanišča izgubljala svoj prvotni namen. Ribiči, ki so potrebovali osnovne pogoje za opravljanje svoje dejavnosti (prostor za shranjevanje opreme, naprave za pripravo ledu, pitna voda itd.) so postajali manj motivirani za sodelovanje z lokalnimi skupnostmi, ki so izkazovale zanimanje le za investiranje v bolj dobičkonosne dejavnosti.

ZAKLJUČKI

Slovenija si mora prizadevati za:

- spodbujanje ohranjanja virov z različnimi ukrepi,
- prestrukturiranje in posodobitev slovenske ribiške flote,
- vzpostavitev učinkovite in trajnostne ribiške flote,
- posodobitev ribiške opreme in selektivnost ter uvajanje okolju prijaznejših metod,
- pomoč ribičem pri njihovi organizaciji,
- posodobitev ribiških pristanišč, da bi dosegli boljše pogoje za delo ribičev,
- izboljšanje varnosti na morju.

3.2.2 SLADKOVODNO RIBOGOJSTVO

Sladkovodno ribogojstvo obsega številne ribogojске objekte, ki se razširjeni po vsej Sloveniji. Zadoščajo potrebam lokalnega povpraševanja. Povečanje proizvodnje in številne ribogojnice (večinoma majhnih zmogljivosti) so značilne za obdobje zadnjih 15 let, ko se je proizvodnja potrojila. Zaradi močne konkurence v sektorju je težko predvideti nadaljevanje povečevanja teh zmogljivosti.

Produktivnost slovenskega sladkovodnega ribogojstva je težko primerjati s produktivnostjo večjih evropskih ribogojnic. Vsekakor pa je dejavnost pomembna za slovenski trg, ki je preskrbljen s svežimi in kvalitetnimi ribami.

Ker ribogojstvo s strani države ni bilo deležno finančnih spodbud, je velika večina tehnologij in opreme ribogojnic nerazvita in zastarela (potrebe po: prezračevanju vode, avtomatičnem krmljenju in mehanizaciji postopkov predelave rib znotraj ribogojnic).

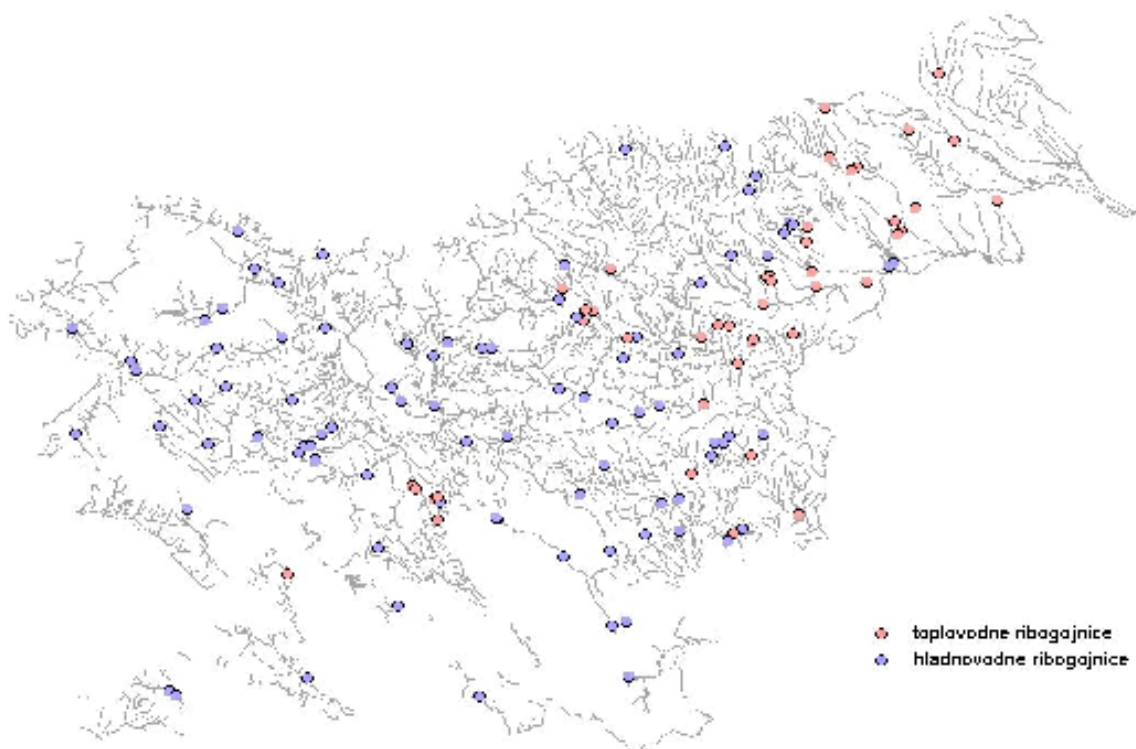
⁸ Zakon o morskem ribištvi (Uradni list RS, št. 115/2006 z dne 10. 11. 2006).

Slovenski ribogojci so izrazili potrebo po razvejanosti vzreje avtohtonih in neavtohtonih vrst rib.

3.2.2.1 PROIZVODNJA

V zadnji letih je prišlo do občutnega povečanja obsega ribogojstva, zlasti sladkovodne vzreje. Slovenske hidrološke razmere se izražajo v številnih manjših ribogojnicah (približno 500 sladkovodnih ribogojnic, od katerih je 10 % vališč, preostale pa so namenjene intenzivni večnamenski vzreji). Spodnji zemljevid prikazuje razpršenost ribogojnic (toplovodne in hladnovodne)⁹.

Slika 2: Sladkovodne ribogojnice v Sloveniji (Vir: Zavod za ribištvo RS)

Toplovodno ribogojstvo se večinoma nahaja v severovzhodnem delu Slovenije, kjer so tudi boljši geografski in klimatski pogoji. Najpogostejša oblika je večnamenska ribogojnica, na kateri se opravlja pol-intenzivna vzreja (od 1 do 60 hektarjev).

Upoštevajoč evropske kriterije večinoma nimamo hermetično zaprtih sistemov sladkovodnih ribogojnic.

⁹ Zemljevid je začasen. Slovenija je v fazi priprave ribiškega katastra, v katerem bodo zbrani podatki o ribogojnicah, produktivnosti ribogojnic in vališč itd. Na zemljevidu še posebej manjkajo toplovodne ribogojnice.

V letu 2006 je bilo pridelanih 1.174.270 kg sladkovodnih rib. Večinski delež skupne pridelave so predstavljale hladnovodne ribe: v letu 2006 je bilo pridelanih 900.966 kg hladnovodnih rib in 273.304 kg toplovodnih rib.

S pristopom Slovenije k EU maja 2004 se je obseg ribogojstva znatno zmanjšal. Glavni razlog je predstavljalo občutno zmanjšanje cene, kar je posledica skupnega trga Skupnosti in pritiska konkurence. Dodatna prepreka popolni izrabi zmogljivosti je bila stroga nacionalna zakonodaja, ki je postavljala številne administrativne ovire predvsem na področju pridobivanja koncesij.

Ocenjena povprečna vrednost ribogojstva v Sloveniji za obdobje 2001-2003 znaša 3,8 mio EUR.

3.2.2.2 VRSTE RIB

Glavne vrste rib, namenjene za prodajo, so: šarenka, potočna zlatovčica in potočna postrv, medtem ko odprte vode naseljujejo: lipan, soška postrv in sulec. Za poribljavanje se vzreja lipana, soško postrv in sulca.

Na področjih toplovodnega ribogojstva večinoma poteka pol-intenzivna proizvodnja. Vzreja se belega amurja in krapa, kot tudi nekatere druge vrste, kot sta smuč in ščuka.

3.2.2.3 PORABA RIB

V Sloveniji je povprečna poraba rib na prebivalca ocenjena na 6 do 7 kg na leto (2004), kar je precej pod povprečjem držav članic EU. Predstavljena ocena je okvirnega značaja, kar je posledica pomanjkanja zadostnih podatkov o proizvodnji in porabi rib in ribjih proizvodov v Sloveniji.

3.2.2.4 ZAPOSLOVANJE IN ORGANIZIRANOST

Zaposlovanje

Statistični podatki za leto 2004 kažejo, da sta bili 202 osebi zaposleni v sladkovodnem ribogojstvu. Izmed teh je bilo 82 oseb zaposlenih za polni delovni čas in 120 za določen delovni čas ali opravljajo delo sezonsko (občasno). Približno 156 oseb je moških in 46 je žensk, kar kaže, da je več žensk zaposlenih v dejavnosti sladkovodnega ribogojstva kot ribištva. Delni podatki, ki so na voljo za leto 2006, kažejo, da je bilo 187 oseb zaposlenih v sladkovodnem in morskem ribogojstvu.

Za obdobje 1996-2004 statistični podatki prikazujejo precejšnje povečanje skupnega števila zaposlenih v dejavnosti gospodarskega ribolova in ribogojstva. V prihodnje ne pričakujemo bistvenega povečanja skupnega števila zaposlenih.

Organiziranost

Kot je bilo ugotovljeno pri dejavnosti morskega ribištva, velja tudi za sladkovodno ribogojstvo, da v Sloveniji ni organizacije proizvajalcev. V dejavnosti ribogojstva ni ustanovljene organizacije, združenja ali zveze, ki bi zastopala njihove interese. Njihovi interesi so zastopani preko Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije.

ZAKLJUČKI

Slovenija si mora prizadevati za:

- posodobitev ribogojških zmogljivosti,
- uvedbo tehnologij, ki so okolju prijaznejše,
- predstavitev razvejanosti ribogojstva,
- podporo uvajanju zaprtih sistemov,
- izboljšanje delovnih pogojev v ribogojnicah,
- podporo ustanovitvi organizacije ribogojcev, ki bo zastopala njihove interese,
- povečanje letne proizvodnje.

3.2.3 PREDELAVA

Slovenija ima le nekaj podjetij, katerih izključna dejavnost je predelava rib. Dejavnost podjetij je predelava morskih rib in drugih morskih živali. Sedež največjega predelovalnega podjetja je na slovenski obali. Večina obratov za predelavo se nahaja znotraj ribogojnic.

V obdobju med 1996 in 2004 se je število zaposlenih v ribiški predelovalni industriji zmanjšalo. Največje podjetje, s sedežem na obali, je v letu 2003 zaposlovalo 180 oseb (76 % delovno aktivnih oseb, zaposlenih v proizvodnji ribiških izdelkov, v omenjenem letu).

Podjetje je tesno sodelovalo z morskim ribolovom (predvsem ulov sardel). Z vstopom v EU se je soočilo z upadom osnovnih surovin in nabavnim povpraševanjem drugih držav članic EU. Rešitev je iskalo v bolj izvozni naravnosti.

Podatki za predelavo, glede na Standardno klasifikacijo dejavnosti SURS, so zbrani v področju D – Predelava in konzerviranje rib, proizvodnja ribjih izdelkov. Gospodarski subjekti v predelovalnem sektorju so v obdobju 2002-2005 upravljali večjo lastnino kot ostale dejavnosti (ribolov, vzreja, trženje). V tej dejavnosti je le nekaj podjetij. Uspešnost tega sektorja (D) je povezana z uspešnostjo največjega podjetja, katerega sedež je na obali. Posebna značilnost dejavnosti je, da skoraj ne pozna mikro podjetij. V obdobju 2002-2005 so v dejavnosti poslovali z dobičkom. Podjetja so bila v povprečju uspešnejša kot podjetja v dejavnosti ribištva in vzreje rib.

ZAKLJUČKI

Slovenija si mora prizadevati za:

- izboljšanje predelovalne industrije s posodobitvijo predelovalnih obratov,
- izboljšanje kvalitete označevanja,
- izboljšanje proizvodnje novih proizvodov,
- povečanje zmogljivosti v predelovalni industriji z uvajanjem novih tehnologij,
- povečanje izvozne naravnosti predelave,
- zmanjšanje ogroženosti z industrijskimi odpadnimi vodami.

3.2.4 TRŽENJE

Nizka organiziranost slovenskega trga vpliva na ceno ribjih izdelkov. Do sedaj na nacionalni ravni za ribje izdelke ni bilo promocijskih kampanj. V Sloveniji ni organizacije proizvajalcev. To so razlogi, ki so pripeljali do manjše porabe rib na prebivalca. Naslednji razlog, da prihaja do manjše porabe, je nezadovoljiva ponudba različnih vrst izdelkov (večinoma se prodajajo sladkovodne ribe, konzervirane ribe in zmrznjene ribe).

Razen sladkovodnih rib, ki se jih največ proda na lokalnem nivoju, podjetja ribe večinoma uvažajo, da zadovoljijo slovensko tržišče. V obdobju med 1998 in 2004 je bila Slovenija neto uvoznica rib in ribjih izdelkov. Trgovanje z ribami in ribjimi izdelki se je zaradi povečanega uvoza v tem obdobju povečalo (povprečje v tem obdobju je bilo 37,5 mio EUR). Bilanca zunanega trgovanja je bila skozi celotno obdobje negativna in je v povprečju znašala 25 mio EUR.

Večina morskega ulova je bila prodana znanemu kupcu (predelovalna industrija, trgovski posrednik). Z vstopom na skupni trg EU je bila prodaja sardel preusmerjena na druga tržišča, kjer je bila njihova cena ugodnejša.

Pokritost uvoza z izvozom rib in ribjih izdelkov se je od leta 2000, ko je dosegla 24 %, zmanjševala, in leta 2004 dosegla 20 %. V strukturi izvoza prevladujejo ribji izdelki, v strukturi uvoza pa ribe in ribji izdelki. Uvoz se je bistveno povečal na podlagi uvoza rib in ribjih izdelkov (predvsem pripravljena riba in konzervirana riba).

Kljub dejstvu, da s strani države ni bilo promocijskih kampanj, so posamezni ribiči vlagali v promocijo in na ta način postali potrošnikom prepoznavni (blagovna znamka). Spodnja razpredelnica prikazuje cene sladkovodnih rib marca 2008 (Vir: SURS, 2008).

VRSTA RIB	EUR/kg
Postrvi	2,4008
Ostale hladnovodne ribe	6,7073
Krap	2,5202
Beli amur	2,3333
Srebrni tolstolobik	2,3182
Ostale toplovodne ribe	11,7427

Tabela 4: Cene sladkovodnih rib v marcu 2008 (Vir: SURS, 2008)

V letu 2005 je bilo v dejavnosti trženja rib, rakov in školjk 15 podjetij in 18 samozaposlenih oseb. V zadnjem obdobju prihaja do povečanja ulova velike sardele, kar se pozna v večjem odstotku skupnega ulova. Ta vrsta je označena kot riba slabše kvalitete, zato jo je težko uspešno prodajati.

V Sloveniji na obalnem območju ni sistema dražbe rib, kjer bi se lahko predstavil morski gospodarski ribolov.

ZAKLJUČKI

Slovenija si mora prizadevati za:

- razvitejše domače tržišče rib in ribjih izdelkov, s pomočjo razvijanja prodaje na debelo, mesta prve prodaje ali direktnega trženja,

- organizacijo promocijske kampanje za ribe in ribje izdelke na nacionalni ravni,
- ustanovitev organizacije proizvajalcev,
- izboljšanje trženja rib in ribjih izdelkov,
- izboljšanje sistema trženja skozi distribucijo in mreženje,
- izboljšanje ponudb ribjih izdelkov.

3.2.5 ADMINISTRACIJA, VKLJUČENA V POSTOPEK IZVAJANJA ESR

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP), Direktorat za gozdarstvo, lovstvo in ribištvo, Sektor za lovstvo in ribištvo, je odgovoren za upravljanje celotnega ribiškega sektorja. MKGP je oboje: sekretariat in operativni koordinator Nacionalnega strateškega načrta ter OP ribištvo 2007-2013. V pripravi osnutka OP ribištvo 2007-2013 so bila vključena tudi druga ministrstva, npr. Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za promet in organi v sestavi (Uprava RS za pomorstvo), Ministrstvo za finance itd.

Organi v sestavi MKGP, ki pokrivajo ribiški sektor, so Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano (v nadaljevanju IRSKGH), ki je bil ustanovljen za izvajanje kontrol izvajanja zakonov, drugih predpisov in splošnih aktov s področja dejavnosti MKGP. Inšpektorat pokriva področje Republike Slovenije s pomočjo osmih območnih enot in njihovih podenot. V skladu z določilom Evropske unije deluje Inšpektorat tudi v okviru šestih mejnih kontrolnih točk (MKT). Inšpektorat je sestavljen iz šestih inšpekcijskih služb, med katerimi je inšpekcijska služba za lovstvo in ribištvo zadolžena za področje ribištva. Ta služba je razdeljena v ribiško inšpekcijo za sladkovodno ribištvo s 5 inšpektorji in v ribiško inšpekcijo za morsko ribištvo z 2 inšpektorjema.

Veterinarska uprava RS (VURS) prav tako deluje kot organ v sestavi MKGP. Pokriva izvajanje in monitoring veterinarskih predpisov. V okviru VURS deluje tudi veterinarska inšpekcija z 10 območnimi uradi.

MKGP je sodeloval z delovno skupino za pripravo Nacionalnega strateškega načrta in Operativnega programa, ki je bila ustanovljena s sklepom ministra leta 2005. V delovni skupini so bili vključeni vsi aktivni udeleženci.

MKGP je organ upravljanja (OU) za OP ribištvo 2007-2013, v okviru katerega bo večina nalog dodeljenih Direktorat za gozdarstvo, lovstvo in ribištvo. OU bo tesno sodeloval z Nadzornim odborom v okviru ESR Operativnega programa in bo pripravil kriterije za izbor projektov v skladu s kriteriji za upravičenost do sredstev glede na osnovno uredbo ESR.

Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja (ARSKTRP) deluje kot organ v sestavi MKGP in bo izvajala naloge organa za potrjevanje. Agencija je v celoti akreditirana za uporabo sredstev iz nacionalnih in evropskih finančnih virov za razvoj kmetijstva, podeželskih območij in ribištva.

Kljub prejšnjim izkušnjam z evropskimi sredstvi pa MKGP, Direktorat za gozdarstvo, lovstvo in ribištvo v administrativnem smislu ni v celoti prilagojen zgoraj omenjenim odgovornostim (ni zadostnega števila osebja, ki bi ustrezno pokrilo izvajanje OP ribištva 2007-2013). V novem obdobju bo MKGP v celoti odgovoren za izvajanje OP

ribištvo 2007-2013 s prevzemanjem vseh odgovornosti organa upravljanja in organa za potrjevanje.

ZAKLJUČKI:

Slovenija bi morala:

- Zaposliti novo osebje, da doseže ustrezen sistem upravljanja in kontrole za izvajanje OP ribištva 2007-2013,
- Sprejeti nacionalno izvedbeno uredbo, da se aktivnim udeležencem in dejavnim v ribiškem sektorju zagotovi potreben pravni okvir.

3.3 GLAVNE IZKUŠNJE IZ PREJŠNJEGA PROGRAMSKEGA OBDOBJA

Slovenija je bila v prejšnjo finančno perspektivo (2000-2006) vključena le tri leta, saj je pristopila k Evropski uniji v letu 2004. Enotni programski dokument 2004-2006 (EPD) je postavil programsko osnovo ter pogoj za uporabo strukturnih skladov EU. Ti skladi so:

- Evropski socialni sklad (ESS)
- Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR)
- Evropski kmetijski usmerjevalni in jamstveni sklad (EKUJS)
- Finančni instrument za usmerjanje ribištva (FIUR)

EPD vsebuje strateške smernice za razvoj Slovenije. Opredeljuje štiri prednostne naloge:

- I. Spodbujanje podjetniškega sektorja in konkurenčnosti,
- II. Znanje, razvoj človeških virov in zaposlovanje,
- III. Prestrukturiranje kmetijstva, gozdarstva in ribištva,
- IV. Tehnična pomoč.

Slovensko ribištvo je bilo podprto v okviru tretje prednostne naloge - **Prestrukturiranje kmetijstva, gozdarstva in ribištva**. V okviru te prednostne naloge se je v letih 2004-2006 izvajalo 7 ukrepov, kot sledi:

- 4 ukrepi v kmetijstvu
- 1 ukrep v gozdarstvu
- 2 ukrepa v ribištvu:

3.1 Izboljšanje predelave in trženja kmetijskih proizvodov

3.2 Naložbe v kmetijska gospodarstva

3.3 Diverzifikacija kmetijskih dejavnosti in dejavnosti, ki so blizu kmetijstvu

3.4 Investicije v gozdove za izboljšanje gospodarske in ekološke vrednosti gozdov

3.5 Trženje kakovostnih kmetijskih in živilskih proizvodov

3.6 Posodobitev obstoječih plovil in mali priobalni ribolov

3.7 Ribogojstvo, predelava in trženje

Ukrepa 3.6 in 3.7 sta bila sofinancirana iz Finančnega instrumenta za usmerjanje ribištva (FIUR).

Spodnja tabela prikazuje finančne določbe ukrepov 3.6 in 3.7 v EPD 2004-2006:

	FIUR-EU (v EUR)	FIUR-RS (v EUR)	Vsota (v EUR)
EPD-3.6: Posodobitev plovil in mali priobalni ribolov	468.288,00	156.076,00	624.304,00
EPD-3.7: Ribogojstvo, predelava in trženje	1.312.812,00	437.604,00	1.750.416,00
SKUPAJ	1.781.040,00	593.680,00	2.374.720,00

Tabela 5: Finančne določbe ukrepov 3.6 in 3.7 v EPD 2004-2006:

Glavni cilj v okviru ukrepa posodobitve obstoječih plovil in malega priobalnega ribolova je bil razrešiti ključna strukturna neravnotežja v morskem ribištvi ter izboljšati konkurenčnost sektorja, kot tudi zagotoviti trajnostno rabo ribiških virov v Jadranskem morju. Glavni cilj v okviru ukrepa ribogojstvo, predelava in trženje je bil spodbujati in zagotoviti okolju prijazno ribogojstvo, doseganje večje porabe rib ter raznolikost ponudbe rib na trgu, kot tudi bolj učinkovito trženje rib.

Izkušnje iz prejšnje finančne perspektive so bile pozitivne, Slovenija je uporabila vsa razpoložljiva sredstva in uspela izboljšati stanje svojega ribiškega sektorja.

3.4 POMENSKI KAZALCI IN VIRI PODATKOV

Slovenija je za spremljanje izvajanja OP ribištvo 2007-2013 izbrala naslednje pomenske kazalce:

MORSKI RIBOLOV

	1996	1999	2000	2004*	2005
Število plovil	51	53	76	144	178
Nosilnost (BT)	885	727	939	829	1076
Skupna moč motorja (kW)	4204	3947	6383	8320	11363
Delovna sila	92	101	113	144	142
ulov (kg)	2 077 563	1 783 035	1 629 949	815 861	1 021 647

Tabela 6: Morski ribolov – pomenski kazalci (Vir: SURS, 2007)

*Do spremembe v številu plovil je prišlo, ko je bil v letu 2004 ustanovljen Register ribiških plovil. Do takrat je podatke o plovilih, ki so se ukvarjala z morskim gospodarskim ribolovom, zbiral Statistični urad RS.

RIBOGOJSTVO

		1996	1999	2000	2004	2005
Morsko ribogojstvo	Proizvodnja (kg)	125 144	102 147	116 238	277 189	226 970
	Delovna sila	16	19	11	12	17
Sladkovodno ribogojstvo	Proizvodnja (kg)	743 978	1 104 466	1 084 125	1 297 119	1 120 229
	Delovna sila	129	164	204	202	240

Tabela 7: Ribogojstvo – pomenski kazalci (Vir: SURS, 2007)

OBSEG PROIZVODNJE IN PRODAJE PREDELANIH IN KONZERVIRANIH RIB IN RIBJIH PROIZVODOV

	1999	2000	2004
Obseg celotne proizvodnje (kg)	3 696 554	3 471 224	z*
Obseg celotne prodaje (kg)	3 436 219	3 398 352	z*

Tabela 8: Pomenski kazalci za obseg proizvodnje in prodaje predelanih in konzerviranih rib in ribjih proizvodov (Vir: SURS, 2007)

*Iz ostalih podatkov o predelanih proizvodih bi lahko prišlo do razkritja individualnih podatkov, zato so ti podatki zaupni (z).

POVPREČNE ODKUPNE CENE POSAMEZNIH VODNIH ORGANIZMOV V LETU 2004

VRSTA	€/kg ¹⁰
Sardela	0,792
Druge pelagične vrste	0,895
orada	5,767
brancin	7,947
Druge pridnene vrste	2,393
postrv	2,486
krap	2,335
školjke	0,774
glavonožci	4,512

Tabela 9: povprečne odkupne cene posameznih vodnih organizmov v letu 2004 (Vir: SURS, 2007)

Podatki o predelanih proizvodih in njihove cene so posamezni in zato zaupni.

Vir: <http://www.stat.si/doc/statinf/15-si-055-0501.pdf>,
http://www.stat.si/pxweb/database/okolje/15_kmetijstvo_ribistvo/08_15191_ribistvo/08_15191_ribistvo.asp, 1. 12. 2007

¹⁰ Cene so bile izvirno računane v nekdanji slovenski valuti tolarju. Cene so bile preračunane glede na menjalni tečaj (1 EUR = 239.640 SIT).

3.5 GONILNE SILE IN RAZVOJNE TEŽNJE

SWOT analiza ribiškega sektorja je bila izvedena v sodelovanju z vsemi zainteresiranimi stranmi: predstavniki lokalnih skupnosti, ribiči in ribogojci, Kmetijsko gozdarsko zbornico, nekdanjo Pisarno za ohranitev, diverzifikacijo in razvoj morskega ribištva, Zavodom za ribištvo Slovenije ter Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Namen SWOT analize je bil uporabiti prednosti (sedanje stanje) in priložnosti (prihodnji potenciali), da bi presegli pomanjkljivosti (sedanje stanje) in nevarnosti za posamezne podsektorje (morsko ribištvo, ribogojstvo, predelava in trženje). Glavni cilj analize je določiti strateške izbire Slovenije za OP ribištvo 2007-2013 ter prednostne osi, tako da se zunanje in notranje dejavnike razvrsti glede na pomembnost. Izbrani cilji so skladni s splošnim ciljem EU ter cilji, opredeljenimi v osnovni uredbi ESR.

Notranji dejavniki v ribiškem sektorju so opisani v skladu s postavljenimi cilji trajnostnega razvoja ribiškega sektorja v smislu osi 1, 2, 3 in 4. Ker je slovenska ribiška flota stara, in ker imajo plovila zastarelo opremo, obstaja tako glede na stanje ribolovnih virov kot glede na že zelo omejeno ribolovno območje možnost za zmanjševanje števila plovil z razrezom nekaterih. Preostala plovila bi se lahko posodobila, in sicer z izboljšanjem varnosti na krovu, varnosti proizvodov ter energijske učinkovitosti (z zamenjavo starih, neekoloških motorjev, ne da bi ob tem povečali ribolovno zmogljivost ter uporabo bolj selektivnega ribolovnega orodja). Ozaveščenost javnosti glede rib in ribiških proizvodov je v Sloveniji še vedno v splošnem majhna, prav tako bi se poraba rib na prebivalca lahko povečala, zato obstaja možnost v iskanju novih trgov in novih oblik prodaje (npr. z uporabo internetnih dražb v primeru bolj oddaljenih lokacij). Nadaljnja priložnost za izboljšanje delovnih pogojev je v posodobitvi in izboljšavah ribiških pristanišč, mest iztovora, privezov ter infrastrukture. Naložbe v izboljšanje varnosti na morju bodo zmanjšale nevarnost nesreč na morju. Načrtovano zmanjšanje števila ribiških plovil ali diverzifikacija v neribiške dejavnosti bo pomagala zmanjšati število dejavnosti ribolova na morju, kar bo vodilo k zmanjšanju števila nesreč na morju, do katerih prihaja zaradi gostega prometa. To lahko neposredno vpliva tudi na stalno zmanjševanje količine ribolovnih virov. Ekološka posodobitev flote (zamenjava motorjev z bolj učinkovitimi motorji brez povečevanja ribolovne zmogljivosti) ter posodobitev z uporabo bolj selektivnega ribolovnega orodja lahko vodi k zmanjšanju pritiska na ribolovne vire, zmanjšanju prilova neciljnih vrst ter nedoraslih organizmov ter zmanjševanju zavržkov. Glavna prednost ribiške industrije je njena povezanost s tradicijo: priložnosti se nahajajo v razvoju obalnega območja ter v njegovi povezanosti s kulturno in naravno dediščino ter turizmom. Ena od ključnih dejavnosti je diverzifikacija v dejavnosti, ki niso neposredno povezane z ribolovom. Gre za ustvarjanje okolja na obali, ki je zanimivo za turiste (možni projekti osi 4, kot je ribiški muzej, ribiške vasi, trgovine z ribiškimi proizvodi, obiski turistov na mestih popravila plovil ter ribolovne opreme, prikazi ribolovnih tehnik itd.), s čimer se lahko dejavnosti na obali poveže s tistimi na morju.

V sektorju ribogojstva ima Slovenija pomembne visoko kvalitetne sladkovodne vire, ki so večinoma manjših zmogljivosti – Slovenija ima dober potencial za povečanje ribogojstva, vendar s povečanjem števila manjših ribogojnic. Obstoječe ribogojnice so zelo razpršene, kar omogoča stalno dobavo svežih rib na trg. Povečanje proizvodnje, vzrejanje novih vrst ter kampanje za povečanje zaupanja potrošnikov v gojene ribe bodo pomagali povečati porabo rib na prebivalca ter prispevali k večji celovitosti sektorja (npr. skupne blagovne znamke), ki bo lahko lažje tekmoval glede na večje

pritiske iz sektorjev s cenejšo proizvodnjo. Uvajanje novih tehnologij in možna preusmeritev v organsko ribogojstvo bosta zmanjšala možnost onesnaževanja morja ter celinskih voda, kot tudi ogroženost vodnih virov. Uvajanje večnamenskih rezervoarjev, ki bodo imeli pozitiven učinek na vodni režim, bo razširilo možnosti za sladkovodno ribogojstvo. Na področju predelave in trženja ima Slovenija visoko kvalitetne surovine (Jadranske ribe se na trgu bolje prodajajo), visoko kvalitetni pa so tudi slovenski predelani proizvodi. Kljub temu bi posodobitev proizvodnih linij izločila zastarelo predelovalno tehnologijo, ki ni popolnoma avtomatizirana, izboljšala delovne pogoje in produktivnost, kar bi vodilo k zmanjšanju visokih stroškov na enoto ter s tem sprostilo pritisk iz drugih držav. Ker se proizvodnja in predelava v Sloveniji v splošnem nahajata na istem kraju, je dostop do proizvodov dober. Ker se lahko proizvodnja hitro odzove na obstoječe trende v prodaji, bi možnost novih oblik trženja in proizvodnje novih proizvodov zmanjšala nezaupljivost trga do industrijsko predelanih ribiških proizvodov.

3.6 SWOT ANALIZA IN STRATEGIJA OPERATIVNEGA PROGRAMA

PREDNOSTI

- Majhen ribiški sektor, fleksibilnost in prilagodljivost v smislu ribolovnih virov in novih okoliščin v sektorju,
- Dolga in močna lokalna tradicija in visoka izkušnost v ribištvu,
- Visoka kvaliteta ulova,
- Povezava med ribolovom in turizmom – fleksibilnost (diverzifikacija) flote,
- dobra kakovost in obilje celinskih voda manjših kapacitet,
- obstoj prodaje in predelave v ribogojnicah,
- nadzorovana vzreja rib v ribogojnicah, kar omogoča popolno sledljivost,
- dobra kakovost surovin,
- proizvodnja in predelava na istem mestu – neposredna predelava iz predelovalnih obratov, dober dostop do proizvodov,

PRILOŽNOSTI

- Zmanjšanje števila plovil glede na dostopne ribolovne vire,
- Rast porabe rib na prebivalca ter boljše zavedanje koristi rib za zdravje,
- Inovativne prodajne metode (uporaba interneta, borza v oddaljenih območjih),
- Povezava s turizmom, tudi v kontekstu ohranjanja tradicionalnih dejavnosti,
- Povezovanje ribičev v ribiške organizacije,
- Možnosti za povečanje proizvodnje, posebno v luči naraščajočih pritiskov na sektor ulova za zmanjšanje ribolovnega napora,
- Vzreja novih vrst rib,
- Uvajanje novih prodajnih tehnik,
- Uporaba novih tehnik (recikliranje/sistemi za prečiščevanje vode),
- Ugoden vpliv ekstenzivnih sistemov vzreje krapa v ribnikih na vodni režim,
- Posodobitev proizvodnih linij,

- Možnost povečevanja proizvodnje,

POMANJKLJIVOSTI

- Neprimerna struktura ribiške flote glede na razpoložljive ribolovne vire,
- Odsotnost pomožnih stavb in objektov (skladiščenje, prostori za popravilo plovil, objekti za hranjenje ribolovnega orodja) in spremljajoče infrastrukture (električne napeljave, hladilnice, sanitarije itd.) za ribiče v obstoječih ribiških pristaniščih,
- Uporaba vlečnih mrež – negativen učinek na druge vrste rib,
- Zastarela infrastruktura v ribogojnicah in predelovalnih objektih,
- Nizka poraba rib na prebivalca in šibka potrošniška baza, ki bi bila zvesta slovenskim proizvodom,
- Slaba prepoznavnost kvalitete vzrejenih rib,
- Nezadostna povezanost sektorja (ni priznane organizacije proizvajalcev),
- Problematičnost transportnih poti v pristanišča – tovarne ladje imajo prednost pred ribiškimi plovili,
- Nepredvidljivost ribolovnih virov – selivske vrste,
- Majhna raznolikost proizvodov,

NEVARNOSTI

- Nadaljnje staranje ribiške flote ter s tem povezani slabi delovni pogoji,
- Nadaljnje zmanjševanje ribolovnih virov,
- Okoljske nesreče (balastne vode, izliv goriva, onesnaženje iz celinskih voda),
- Povečanje dejavnosti v omejenem morskem območju slovenskih teritorialnih voda, kot so turizem, ladijski promet, ki omejuje ribolovno območje ribičev, posebej malih priobalnih ribičev,
- Poceni uvoz v Slovenijo,
- Konkurenčni pritiski iz območij (regionalnih in mednarodnih) z nizkimi proizvodnimi stroški,
- Onesnaževanje okolja zaradi marikulture,
- Pojav novih bolezni pri vseh tipih vzrejenih organizmov,
- Pomanjkanje surovine za predelavo,
- Naraščanje cen surovin,
- Višji obratovalni stroški.

3.7 OPIS OKOLJSKIH RAZMER

Ekološko pomembna območja so posebnega pomena v smislu ohranjanja biodiverzitete (npr. morje in obala). To so tudi NATURA 2000 območja (reki Mura in Drava).¹¹ Posamezni vodni tokovi, jezera in posamezni deli morja in obale so označeni kot naravne vrednote – kar poleg vodnih vrednot vključuje tudi botanične, zoološke vrednote in celoten ekosistem. Nekatera območja so zavarovana (npr. strunjski

¹¹ Zemljevid območij Natura 2000 je priložen OP.

rezervat, reka Soča) in pravila za upravljanje teh območij so del relevantnega sistema varovanja.¹² Zakon o ohranjanju narave in podzakonski predpisi predpisujejo, da posegi in dejavnosti v teh območjih morajo upoštevati njihov osnovni namen, na primer ohranjanje habitatnih tipov, ogroženih vrst in njihovih habitatov.

V NATURA 2000 območjih in zavarovanih območjih morajo biti nekateri posegi in aktivnosti presojeni v okviru ohranjanja narave, vključujoč celovito okoljsko presojo. Negativen vpliv ribolova in akvakulture na ohranjanje biodiverzitete in varovanje naravnih vrednost je večplasten in v veliki meri odvisen od značilnosti določenega vodnega telesa ter lokalnih pogojev. Vključuje:

- prelov,
- naključni ulov ogroženih vrst,
- degradacijo in uničenje habitatnih tipov,
- onesnaženje s hranili in drugimi sredstvi, ki se uporabljajo v ribogojstvu,
- vnos tujih organizmov itn.

Ti vplivi so tudi prisotni v sladkovodnem ribištvu z različnimi ravnmi učinkovitosti, vendar so bolj težava v morskem ribištvu. Preprečevanje ali vsaj zmanjševanje teh negativnih učinkov s pomočjo načrtovanja in izvedbe razvoja ribištva in ribogojstva je obveznost na podlagi obeh nacionalnih zakonov in mednarodnih konvencij. Vzpostavitev trajnostnega ribištva in akvakulture, ki sta usklajena z razpoložljivimi ribolovnimi viri, je tudi pogoj za črpanje sredstev iz Evropskega sklada za ribištvo.

Prelov je posledica neravnovesja med ribištvom in razpoložljivimi ribolovnimi viri. Radikalno zmanjšanje ribolovnega območja ob bolj ali manj enakem ribolovnem naporu je nedvomno povečalo pritisk na razpoložljive ribolovne vire v slovenskem morju, vendar pa odsotnost natančnega spremljanja stanja, predvsem na področju malega priobalnega ribolova, onemogoča objektivno oceno trenutnega stanja ribolovnih virov.

Naključni ulov se pojavi takrat, ko se v ribolovno sredstvo ulovijo organizmi, ki sicer niso predmet ribolova. V posameznih primerih gre za ogrožene vrste, npr. morske želve, glavate karete, v večini primerov pa za različne vrste rib obalnega pasu. Zavod RS za varstvo narave, v sodelovanju s piranskim akvarijem in Morsko biološko postajo od leta 2003 vodi projekt Ohranimo želvo v slovenskem morju. V projekt so vključeni tudi ribiči, saj je njihovo sodelovanje ključnega pomena za uresničitev najpomembnejšega cilja projekta, tj. zmanjšanje smrtnosti glavate karete (*Caretta Careta*) zaradi naključnega ulova. Združenje Morigenos v sodelovanju z ribiči izvaja monitoring delfinov. Podobnih primerov je še več, zato bi bilo morda smiselno reševanje problema naključnega ulova razširiti tudi na druge vrste morskih organizmov.

Degradacija in uničevanje morskih habitatov in habitatnih vrst; glavni razlog zanj moramo seveda iskati predvsem izven ribiškega sektorja, in sicer v urbanizaciji obale in onesnaževanju s komunalnimi in industrijskimi odplakami. Ribištvo in ribogojstvo prispevata le manjši delež, vezan na spremembe morskega dna, ki jih povzročata nabiranje morskih datljev in kočarjenje. V prvem primeru gre za dejavnost, ki je z zakonom prepovedana, saj je morski datelj opredeljen kot ogrožena vrsta, promet z njim pa prepoveduje tudi konvencija o mednarodnem prometu z ogroženimi vrstami

¹² Zemljevid zavarovanih območij na morju je priložen OP.

(CITES). Nabiranje morskih datljev pomeni uničevanje življenjskega prostora številnih vrst obalnega pasu, kar negativno vpliva tudi na stanje ribjih populacij.

V Republiki Slovenji se še vedno uporablja pridnena koča, ki prav tako pomembno vpliva na bentoške vrste in habitatne tipe, medtem ko je vpliv lebdečih koč na morsko dno načeloma manj pomemben.

Degradacija in uničevanje habitatov in habitatnih tipov je pri sladkovodnem ribištvu in ribogojstvu manj izrazita in omejena predvsem na urejanje in čiščenje ribnikov, urejanje prostorov za gojenje ter urejanje infrastrukture, vezane na turistične, rekreacijske ali športne dejavnosti, povezane z ribištvom.

Onesnaževanje je vezano skoraj izključno na ribogojstvo, tako morsko kot tudi sladkovodno. V primerjavi z vplivom komunalnih in industrijskih odpadkov gre v primeru ribogojstva za skorajda zanemarljive količine hranil in drugih sredstev, ki se uporabljajo v ribogojstvu, ki so običajno tudi prostorsko ozko omejene na posamezne gojitvene objekte oz. območja. Kljub navedenemu pa je treba poudariti, da so negativni vplivi na habitate in habitatne tipe konkretnega območja ali lokacije zelo izraziti. Kažejo se predvsem v spremembah biocenoze v prid bolj oportunističnim vrstam oziroma v degradaciji habitatnega tipa (npr. pozejdonka).¹³ Podobno kot pri onesnaževanju je tudi problematika vnosa tujih organizmov vezana načeloma le na ribogojstvo. Tujerodne vrste pomenijo grožnjo tako za avtohtono vrsto kakor tudi za celoten ekosistem, zato je gojenje tujerodnih vrst možno le izjemoma in le na osnovi izvedenega postopka presoje tveganja za naravo.

Morebitni učinki izbranih ukrepov OP ribištvo 2007-2013 na okolje, tj. na ohranjanje biodiverzitete in varovanje naravnih vrednot, so podrobneje definirani v predhodnem vrednotenju.

3.8 OPIS ENAKOPRAVNOSTI MOŠKIH IN ŽENSK

OP ribištvo 2007-2013 tudi prispeva k uresničevanju lizbonske strategije z ustvarjanjem kvalitetnih delovnih mest in promocijo inovacij v sektorju. Pomemben del ukrepov je izbran za izboljšanje stanja na področju človeških virov v ribiškem sektorju, prav tako pa za izboljšanje ponudbe na trgu Skupnosti s pomočjo ribiških in ribogojških proizvodov. V smislu izvajanja načel trajnostnega razvoja in posledično nadzora nad negativnimi učinki na okolje so velikega pomena ukrepi, ki so v OP ribištvo 2007-2013 izbrani za spodbujanje celovitega in trajnostnega razvoja ribiških (obalnih) območij. Ti ukrepi tudi ponujajo večjo možnost za večje vključevanje žensk v določene dejavnosti in projekte.

Načelo enakih možnosti je tudi eden od ciljev pri izvajanju osi 4. Na drugi strani pa mora biti upoštevana tudi specifičnost sektorja pri analizi prisotnosti obeh spolov v sektorju. To se še posebej nanaša na ribolov, manj na akvakulturo in predelavo, kjer je zaposlenih več žensk.¹⁴ Večje vključevanje žensk je torej lahko pričakovano tudi v okviru ukrepov, ki so povezani z akvakulturo in predelavo.

¹³ Pozejdonka je opredeljena kot ogrožena rastlina. Edino znano področje pozejdonke je 50 m širok in 1 kilometer dolg pas vzdolž obale med Koprom in Izolo (med Žusterno in Reksom). To je tudi edino znano območje v Tržaškem zalivu in vzdolž zahodne obale Istre.

¹⁴ Glej pomenske kazalce.

3.9 GLAVNI REZULTATI ANALIZE

Vizija Slovenije za prihodnji razvoj je izboljšanje notranje povezanosti ribiškega sektorja, da se doseže večja konkurenčnost v proizvodnji in na trgu. Slovenija želi doseči takšen ribiški sektor, ki bi lahko pokrival svoje potrebe po ribah in ribiških proizvodih z lastno proizvodnjo. Kakor koli že, moralo bi se doseči optimalno rabo naravnih virov na eni strani in njihovo boljšo zaščito na drugi strani.

Ključni rezultati analize so že predstavljeni v zgoraj navedeni SWOT analizi. Lahko jih povzamemo, kot sledi:

Upravljanje flote

- Izboljšanje flote, posodobitev ribiških plovil (naložbe na krovu in selektivnost) ter razrez starih plovil, prav tako pa njihova prerazporeditev
- Upravljanje ribiških plovil, ki uporabljajo vlečno orodje, z namenom zmanjšanja ali omejevanja njihovega števila
- Podpora ribičem, ki jih je prizadela izguba ribolovnega območja in torej razpoložljivih ribolovnih virov (pomoč za njihovo diverzifikacijo)

Ribogojstvo

- Posodobitev ribogojških objektov
- Raznovrstnost novih vrst gojenih rib
- Povečanje proizvodnje

Predelava

- Večja raznovrstnost predelanih proizvodov
- Posodobitev predelovalnih obratov
- Naložbe v nove predelovalne obrate

Trženje

- Boljša prepoznavnost kakovosti rib
- Večja sledljivost in ustanovitev tržnih verig
- Večja poraba rib na prebivalca

Ribiška pristanišča

- Izboljšanje opreme v ribiških pristaniščih za boljše delovne pogoje ribičev
- Posodobitev ribiških pristanišč, da se dosežejo boljši pogoji iztovarjanja in mesta prve prodaje

Obalna območja

- Boljša medsebojna povezanost predstavnikov posameznih podsektorjev (ribolov, marikultura, predelava, trženje)

- Opredelitev in razvoj človeškega potenciala kot prispevek k lokalnemu razvoju v ribiškem območju
- Boljše možnosti zaposlovanja prebivalcev ribiškega območja
- Možnosti za diverzifikacijo gospodarskih dejavnosti
- Promocija okolju prijaznih dejavnosti

Upravna usposobljenost

- Krepitev upravne usposobljenosti v smislu boljšega izvajanja in kontrole
- Povečanje števila ljudi/strokovnjakov, ki se usposablja v sektorju

4. STRATEGIJA NA RAVNI OPERATIVNEGA PROGRAMA

Strategija, predlagana za Operativni program RS, ima 3 glavne usmeritve:

- Podpora ciljem Nacionalnega strateškega načrta za razvoj ribištva v RS (NSN), sprejetega 2007,
- Podpora doseganju ciljev iz člena 4 osnovne uredbe ESR,
- Upoštevanje SWOT analize, ki jo je izvedel organ upravljanja.

Predhodno vrednotenje, ki je dokument, priložen OP ribištvo 2007-2013, je potrdil skladnost med cilji na ravni OP ribištvo 2007-2013 z NSN ter z osnovno in izvedbeno uredbo ESR.

Nacionalne strateške prioritete v NSN so v skladu s strategijo, predlagano glede ciljev, določenih s prednostnimi osmi.

4.1 SPLOŠNI CILJI OPERATIVNEGA PROGRAMA

Kot že opredeljeno v Nacionalnem strateškem načrtu, je strateška vizija ribiškega sektorja:

1. Zagotoviti trajnostno in konkurenčno ribištvo, ki bo v ravnotežju z razpoložljivimi ribolovnimi viri,
2. doseči visoko raven konkurenčnosti ribogojstva na domačem kot evropskem tržišču s spodbujanjem uporabe metod, ki zagotavljajo zmanjševanje negativnih učinkov ribogojstva na okolje ter razvoj novih ribjih vrst z dobrimi tržnimi možnostmi,
3. pospeševati konkurenčnost predelovalne industrije z učinkovitejšim izkoriščanjem tržnih niš in inovativnih tehnologij ter upravljanjem z odpadki,
4. promocija rib, ribiških izdelkov in ribiškega sektorja,
5. omogočiti ustrezne pogoje za delo in varnost ribičev z zagotovitvijo primerne infrastrukturne opreme, organiziranosti ribiških pristanišč, izpopolnjevanja pogojev za trženje rib in ribjih proizvodov ter izboljšanja varnosti na morju,
6. razvoj priobalnega ribolovnega območja in zagotavljanje dolgoročnega napredka in blaginje skozi razvejanost dejavnosti ter povezovanjem ribištva z turizmom, kulturno dediščino in tradicijo,
7. podpreti ustrezno izvajanje OP ribištvo 2007-2013 v okviru skupne ribiške politike (SRP).

Naslednji **kazalci učinka** lahko merijo doseganje te strateške vizije:

SPLOŠNI CILJI	KAZALCI UČINKA	IZHODIŠČNI PODATKI	PRIČAKOVANA NI UČINEK 2015
zagotoviti trajnostno in konkurenčno ribištvo, ki bo v ravnotežju z razpoložljivimi ribolovnimi viri	Zmanjšanje ribolovne zmogljivosti flote	BT 967,54 ¹⁵ kW 10.307,63	10 %
	Ohranjanje števila zaposlenih v podsektorju morskega ribolova	142 ¹⁶	142
doseči visoko raven konkurenčnosti ribogojstva na domačem kot evropskem tržišču s spodbujanjem uporabe metod, ki zagotavljajo zmanjševanje negativnih učinkov ribogojstva na okolje ter razvoj novih ribjih vrst z dobrimi tržnimi možnostmi	Odstotek ribogojških obratov, ki zmanjšujejo negativne učinke na okolje	0	5 %
	Ohranjanje števila zaposlenih v podsektorju ribogojstva (morskega in sladkovodnega)	187 ¹⁷	187
pospeševati konkurenčnost predelovalne industrije z učinkovitejšim izkoriščanjem tržnih niš in inovativnih tehnologij ter upravljanjem z odpadki	Povečanje proizvodnje iz predelave	3.471 ton ¹⁸	20 %
	Število novih proizvodov	0	Vsaj dva nova proizvoda
promocija rib, ribiških izdelkov in ribiškega sektorja	Povečanje porabe rib na prebivalca	približno 6 kg na prebivalca	8 kg na prebivalca

¹⁵ Podatki za ribolovno zmogljivost glede na BT in kW se nanašajo na Register ribiških plovil s 1. 10. 2007.

¹⁶ Izhodiščni podatki so za 2005 (Vir: SURS).

¹⁷ Izhodiščno leto je 2006 (Vir: SURS).

¹⁸ Zadnja številka, dostopna za javnost: leto 2000. Številka bo revidirana, ko bo dostopna novejša številka. Zadnja številka je dosegljiva za leto 2000 zaradi majhnega števila predelovalnih podjetij, ki so zajeta v podatkovni bazi. Podatki v okviru SURS se zbirajo za samo nekaj predelovalnih podjetij, saj je meja za zajem podjetja v bazo več kot 20 zaposlenih v podjetju. Ta meja je zajeta v Uredbi Sveta (EGS) št. 3924/91 z dne 19. decembra 1991 o uvedbi analize industrijske proizvodnje na ravni Skupnosti (UL L 374, 31. 12. 1991, str. 1-3). Torej bi bilo iz agregiranih podatkov mogoče razbrati individualne podatke. Takšni podatki so zaščiteni z Zakonom o državni statistiki (Uradni list Republike Slovenije št. 45/1995, 9/2001).

omogočiti ustrezne pogoje za delo in varnost ribičev z zagotovitvijo primerne infrastrukturne opreme, organiziranosti ribiških pristanišč, izpopolnjevanja pogojev za trženje rib in ribjih proizvodov ter izboljšanja varnosti na morju	Ribiška plovila, ki uporabljajo infrastrukturo v ribiških pristaniščih	-	Vsaj ^{1/2} operativnih ribiških plovil
	Zmanjšanje števila nesreč na morju, pri katerih so udeležena ribiška plovila (na leto)	3 ¹⁹	0
razvoj priobalnega ribolovnega območja in zagotavljanje dolgoročnega napredka in blaginje skozi razvejanost dejavnosti ter povezovanjem ribištva z turizmom, kulturno dediščino in tradicijo	Nove službe, neposredno povezane z ribiškimi in drugimi dejavnostmi za ribolov v zadevnem območju	0	20 novih delovnih mest

Tabela 10: Kazalci učinka na ravni programa

OP ribištvo 2007-2013 je glavno orodje za doseganje te vizije skupaj s podporo ribiškemu sektorju izven sklada ESR.

Strateška vizija v ribiškem sektorju bo tudi dosežena s projekti v okviru drugih evropskih finančnih instrumentov, ki so predstavljeni v poglavju 6.7.

Projekti, ki se jih izvaja za izpolnitev zahtev v okviru Uredbe Sveta št. 861/2006, bodo tudi prispevali k doseganju zgoraj omenjene strateške vizije za ribiški sektor. Glavne dejavnosti zunaj sklada ESR za doseganje te vizije so, kot sledi:

- Nadgradnja ribiškega informacijskega sistema, imenovanega InfoRib, s sistemom poročanja in navzkrižnega preverjanja;
- Tehnična oprema za Center za spremljanje ribištva;
- Nakup tehnične opreme za kontrolo prve prodaje;
- Posodobitev inšpekcijskega plovila;
- Usposabljanje javnih uslužbencev in izmenjava izkušenj med njimi;
- Izmenjava dobrih praks med različnimi Centri za spremljanje ribištva;
- Nadgradnja inšpekcijskega informacijskega sistema;
- Nakup dodatnih sledilnih naprav za sistem spremljanja plovil.

4.2 SPECIFIČNI CILJI PROGRAMA

V nadaljevanju opredeljeni specifični cilji odgovarjajo splošnim ciljem:

¹⁹ Izhodišče je leto 2007.

1. Zagotoviti trajnostno in konkurenčno ribištvo, ki bo v ravnotežju z razpoložljivimi ribolovnimi viri

- 1.1 Prilagoditev slovenske ribiške flote na trajnostno raven
- 1.2 Posodobitev ribiške flote

2. Doseči visoko raven konkurenčnosti ribogojstva na domačem kot evropskem tržišču s spodbujanjem uporabe metod, ki zagotavljajo zmanjševanje negativnih učinkov ribogojstva na okolje ter razvoj novih ribjih vrst z dobrimi tržnimi možnostmi

- 2.1 Spodbujanje investiranja v ribogojstvo
- 2.2 Popularizacija ribogojških metod, ki bodo ustrezale potrebam potrošnikov in pripomogle k varovanju zdravja ljudi, ohranjanju biotske raznovrstnosti in zaščenih območij

3. Pospeševati konkurenčnost predelovalne industrije z učinkovitejšim izkoriščanjem tržnih niš in inovativnih tehnologij ter upravljanjem z odpadki

- 3.1 Spodbujanje investiranja v predelovalno industrijo
- 3.2 Spodbujanje predelovalnih obratov k uvajanju čiščenja odpadnih voda

4. Promocija rib, ribiških izdelkov in ribiškega sektorja

- 4.1 Izboljšanje trga z ribami in ribiški proizvodi
- 4.2 Omogočanje tržnih in promocijskih kampanj

5. Omogočiti ustrezne pogoje za delo in varnost ribičev z zagotovitvijo primerne infrastrukturne opreme, organiziranosti ribiških pristanišč, izpopolnjevanja pogojev za trženje rib in ribjih proizvodov ter izboljšanja varnosti na morju

- 5.1 Izboljšanje varnosti pri delu za ribiče na morju
- 5.2 Izboljšanje infrastrukture v ribiških pristaniščih

6. Razvoj priobalnega ribolovnega območja in zagotavljanje dolgoročnega napredka in blaginje skozi razvejanost dejavnosti ter povezovanjem ribištva z turizmom, kulturno dediščino in tradicijo

- 6.1 Spodbujanje razvoja obalnega ribolovnega območja

7. Podpreti ustrezno izvajanje OP ribištvo 2007-2013 v okviru skupne ribiške politike (SRP)

- 7.1 Večja upravna usposobljenost
- 7.2 Boljše upravljanje OP ribištvo 2007-2013
- 7.3 Popolna in primerna dokumentacija za izvajanje OP ribištvo 2007-2013

Specifični cilji bodo ovrednoteni z naslednjimi kazalci učinka:

Os 1: Ukrepi za prilagoditev slovenske ribiške flote

SPECIFIČNI CILJI	KAZALCI REZULTATA	IZHODIŠČNI PODATKI	OPREDELJENI CILJI 2010	OPREDELJENI CILJI 2013
Prilagoditev slovenske ribiške flote na trajnostno raven	Zmanjšanje zmogljivosti flote s pomočjo trajne ukinitve dejavnosti (BT, kW)	BT 967,54 ²⁰ kW 10.307,63	Glede na ohranitvene ukrepe, ki bodo sprejeti	Glede na ohranitvene ukrepe, ki bodo sprejeti
Posodobitev ribiške flote	Delež posodobljenih plovil v ribiški floti	175 ²¹	Najmanj 4 % ribiških plovil Najmanj 3 % flote malega priobalnega ribolova	Najmanj 6 % ribiških plovil Najmanj 4 % flote malega priobalnega ribolova

²⁰ Podatki za ribolovno zmogljivost, glede na BT in kW, se nanašajo na podatke iz Registra ribiških plovil z dne 1. 10. 2007.

²¹ Izhodišče predstavlja število plovil iz Registra ribiških plovil z dne 1. 10. 2007.

Os 2: Ribogojstvo, predelava in trženje

SPECIFIČNI CILJI	KAZALCI REZULTATA	IZHODIŠČNI PODATKI	OPREDELJENI CILJI 2010	OPREDELJENI CILJI 2013
Spodbujanje investiranja v ribogojstvo	Število novih ribogojških obratov	0	5	10
	Proizvodnja v sladkovodnem ribogojstvu – ton/leto	1100	+100	+200
	Proizvodnja v morskem ribogojstvu – ton/leto	192 ²²	+50 %	+70 %
	Število vzrejenih novih vrst rib ²³	0	+2	+5
	Število ribogojških obratov s prodajo na drobno znotraj objekta	0	+5	+16
Popularizacija ribogojških metod, ki bodo ustrezale potrebam potrošnikov in pripomogle k varovanju zdravja ljudi, ohranjanju	Povečanje števila ribogojških obratov z uvajanjem obdelave odpadnih voda	0	+2	+15

²² To so uradni podatki SURS-a za celotno proizvodnjo v morskem ribogojstvu v 2006. Vendar pa se bo celotna proizvodnja v letu 2007 povečala za približno 50 % zaradi novih ribogojških koncesij, prejetih v prejšnjih dveh letih. To obrazloži 50 % pričakovano povečanje v letu 2010. Pričakuje se, da bo dejansko povečanje celotne proizvodnje morskega ribogojstva do 2013 torej 70 %. Vir: http://www.stat.si/pxweb/Database/Okolje/15_kmetijstvo_ribistvo/08_15191_ribistvo/08_15191_ribistvo.asp.

²³ Nove ribje vrste so vrste, katerih ribogojška proizvodnja v državah članicah je nizka ali ne obstaja in za katere obstajajo dobre tržne možnosti (vir: izvedbena uredba ESR, člen 10). Diverzifikacija v nove vrste v odprtih sistemih bo možna samo za ribe, ki so določene v Pravilniku o prosto živečih živalskih vrstah, za katere ni treba pridobiti dovoljenja za gojitev (UL RS, št. 62/07). To so orada, brancin, klapavica kot morske vrste in šarenka, potočna zlatovčica, gojeni krap, beli amur, sivi tolstolobik in srebrni tolstolobik kot sladkovodne ribje vrste. Za zaprte sisteme v okviru evropskih standardov ni posebnih omejitev. Za vse druge vrste je treba opraviti presojo vpliva na okolje. Več informacij je na voljo v okviru ukrepa Produktivne naložbe v ribogojstvo.

biotske raznovrstnosti in zaščitene območja	Število ribogojskih obratov z ekološko proizvodnjo	0	0	7
	Število enot, ki izvajajo vodno-okoljske ukrepe, kot je mišljeno v členu 30(2)(a) osnovne uredbe ESR	0	0	3

SPECIFIČNI CILJI	KAZALCI REZULTATA	IZHODIŠČNI PODATKI	OPREDELJENI CILJI 2010	OPREDELJENI CILJI 2013
Spodbujanje investiranja v predelovalno industrijo	Število novih predelovalnih obratov	0	+2	+4
	Število posodobljenih predelovalnih obratov	0	+2	+7
Spodbujanje predelovalnih obratov k uvajanju čiščenja odpadnih voda	Povečanje števila predelovalnih obratov, ki čistijo odpadne vode	0	+1	+2

Os 3: Ukrepi v skupnem interesu

SPECIFIČNI CILJI	KAZALCI REZULTATA	IZHODIŠČNI PODATKI	OPREDELJENI CILJI 2010	OPREDELJENI CILJI 2013
Izboljšanje trga z ribami in ribiškimi proizvodi	Število ustanovljenih organizacij proizvajalcev	0	0	predvidoma 1
	Število mest prve prodaje	0	+1	+2

Omogočanje tržnih in promocijskih kampanj	Povečanje povprečne porabe rib na prebivalca na leto	0 ²⁴ kg	0 kg	2 kg
	Število projektov za trženje rib in promocijske kampanje	0	+2	+5

²⁴ Trenutna poraba rib na prebivalca na leto znaša približno 6 kg.

SPECIFIČNI CILJI	KAZALCI REZULTATA	IZHODIŠČNI PODATKI	OPREDELJENI CILJI 2010	OPREDELJENI CILJI 2013
Izboljšanje varnosti pri delu za ribiče na morju	Število plovil z novo navtično opremo nameščeno na krovu	0	+5	+10
Izboljšanje infrastrukture v ribiških pristaniščih	Število hladilnic v vseh ribiških pristaniščih	0	1	3
	Število prostorov za shranjevanje nameščenih v vseh ribiških pristaniščih	0	1	3
	Število prestrukturiranih pristanov v ribiških pristaniščih	0	1	2

Os 4: Trajnostni razvoj ribiških območij

SPECIFIČNI CILJI	KAZALCI REZULTATA	IZHODIŠČNI PODATKI	OPREDELJENI CILJI 2010	OPREDELJENI CILJI 2013
Spodbujanje razvoja obalnega ribolovnega območja	Število odobrenih projektov za animacijo in usposabljanje lokalnih akterjev	0	1	6
	Prebivalstvo, odvisno od ribištva in povezanih dejavnosti na zadevnem območju: odstotek pokritosti s strani skupine	0	40 %	60 %

Os 5: Tehnična pomoč

SPECIFIČNI CILJI	KAZALCI REZULTATA	IZHODIŠČNI PODATKI	OPREDELJENI CILJI 2010	OPREDELJENI CILJI 2013
Večja upravna usposobljenost	Število usposabljanj za zaposlene v okviru OP ribištvo 2007-2013	0	20	45
	Število zaposlenih, financiranih iz tehnične pomoči	0	6	10
Boljše upravljanje OP ribištvo 2007-2013	Število projektov za obveščanje splošne javnosti	0	40	90
	Število projektov za komunikacijsko dejavnost	0	20	45
Popolna in primerna dokumentacija za izvajanje OP ribištvo 2007-2013	Število projektov za nadgradnjo informacijskega sistema	0	1	2

4.3 KOLEDAR IN VMESNI CILJI

Pripravljalne dejavnosti za OP ribištvo 2007-2013 so se začele septembra 2006, v zadnji fazi priprav Nacionalnega strateškega načrta za razvoj ribištva v Republiki Sloveniji 2007-2013. Nabor ukrepov je bil izbran na podlagi strategije in ocenjenega stanja v ribiškem sektorju s pomočjo SWOT analize ter anketne raziskave. Sledili so številni sestanki delovne skupine za pripravo Nacionalnega strateškega načrta in Operativnega programa, ki jo je imenoval minister. Vzporedno s tem so potekala številna posvetovanja s predstavniki ribičev in ribogojcev. Na podlagi teh posvetovanj so bile marca 2007 narejene prve spremembe. Zadnji sestanek delovne skupine je bil aprila 2007. Takrat so bile določene glavne vsebine OP ribištvo 2007-2013 (npr. cilji, ukrepi, predvidena sredstva znotraj osi itn.). V istem mesecu (april 2007) je bil osnutek OP ribištvo 2007-2013 neuradno poslan Evropski komisiji. Na podlagi prvih neuradnih pripomb je bilo osnutek OP ribištvo 2007-2013 potrebno popraviti v juniju in juliju 2007. Junija 2007 smo dobili tudi zadnje pripombe na osnutek OP ribištvo 2007-2013 s strani socialnih partnerjev in predstavnikov zainteresiranih skupin (ribičev, ribogojcev, lokalnih skupnosti) ter drugih zainteresiranih strani. Vzporedno s spremembami osnutka OP ribištvo 2007-2013 se je začelo tudi delo za pripravo Načrta upravljanja z ribištvom v vodah, ki so v pristojnosti RS.

Glede na postopek sprejemanja OP ribištvo 2007-2013 pričakujemo, da bo ta sprejet v 2008. Ko bo operativni program sprejet, bodo nacionalni organi lahko sprejeli uredbo za izvajanje Operativnega programa na nacionalni ravni.

Na nacionalni ravni bo slovenska vlada obveščena o pripravi Operativnega programa, kot tudi o odločbi Komisije glede programa.

V skladu z določili člena 49 osnovne uredbe ESR je OP ribištvo 2007-2013 predmet vmesnih vrednotenj, katerih cilj je preučiti izvedbo celotnega OP ribištvo 2007-2013 ali njegovih delov, da se lahko prilagodi za izboljšanje kakovosti pomoči in njenega izvajanja. Vmesno vrednotenje bo potekalo leta 2010 (zasnovano bo na stanju uresničitve OP ribištvo 2007-2013 z dnem 30. 11. 2010 in bo dovršeno najkasneje do 30. 6. 2011). Da bi bilo vmesno vrednotenje mogoče, morajo biti določeni vmesni cilji OP ribištvo 2007-2013. Ker je vmesno leto 2010, so vmesni cilji določeni do konca leta 2010. Nanašajo se na vsote izvršenih plačil.

Prednostne osi	Znesek (samo prispevek ESR)
Prednostna os 1	420.000
Prednostna os 2	2.520.000
Prednostna os 3	2.640.000
Prednostna os 4	300.000
Prednostna os 5	900.000
Skupaj	6.780.000

Tabela 11: Vmesne vsote plačil izvršene do konca 2010

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Os 1								
Os 2								
Os 3								
Os 4		Faza 1		Faza 2				
Os 5 (tehnična pomoč)								
Vmesno vrednotenje								
Naknadno vrednotenje								

Tabela 12: Koledar dejavnosti

Vsebinski cilji, kot so izraženi v opredeljenih ciljih za konec leta 2010 glede na kazalce rezultata:

Prednostna os 1: zmanjšanje zmogljivosti flote s trajno ukinitvijo dejavnosti bo količinsko opredeljeno glede na sprejete ohranitvene ukrepe.

Delež posodobljenih plovil v floti se ocenjuje na 4 % celotnega števila oziroma 3 % števila plovil v malem priobalnem ribolovu.

Prednostna os 2: 5 novih ribogojnic, 1200 ton/leto v proizvodnji sladkovodnega ribogojstva, 288 ton/leto v proizvodnji morskega ribogojstva, 2 novi gojeni vrsti rib, 5 ribogojnic s prodajo na drobno v okviru ribogojnice, 2 ribogojnici, ki bosta uvedli

obdelavo odpadnih voda, 2 nova predelovalna obrata, 1 predelovalni obrat z obdelavo odpadkov.

Prednostna os 3: 1 mesto prve prodaje, 2 operaciji trženja rib in promocijskih kampanj, 5 plovil z novo navtično opremo na krovu, 1 hladilnica, nameščena v ribiškem pristanišču, 1 prostor za skladiščenje, nameščen v ribiškem pristanišču, 1 prestrukturiran pomol v ribiškem pristanišču.

Prednostna os 4: 1 odobrena dejavnost za animacijo in usposabljanje lokalnih akterjev, 40 % prebivalstva, odvisnega od ribiških dejavnosti, na območju, ki ga pokriva skupina.

Prednostna os 5: 20 projektov za usposabljanje zaposlenih, ki se ukvarjajo z OP ribištvo 2007-2013, 6 zaposlenih, ki se financirajo s sredstvi tehnične pomoči, 40 projektov za obveščanje splošne javnosti, 20 projektov za dejavnosti komuniciranja, 1 projekt za nadgradnjo informacijskih sistemov.

5. POVZETEK PREDHODNEGA VREDNOTENJA

Predhodno vrednotenje za Operativni program 2007-2013 je pripravil strokovnjak za biologijo, g. Robert Turk, v sodelovanju z Zavodom Republike Slovenije za varstvo narave (območna enota Piran).²⁵ Vsebina povzetka sledi.

Na osnovi Operativnega programa za razvoj ribištva v Republiki Sloveniji 2007-2013 in izsledkov, ki se nanašajo na posamezne ukrepe, določene v OP ribištvo 2007-2013, lahko rečemo, da je OP ribištvo 2007-2013 v skladu z usmeritvenimi načeli iz člena 19 osnovne uredbe ESR in z ustreznimi deli Nacionalnega strateškega načrta. Ukrepi v OP ribištvo 2007-2013 sledijo usmeritvam SRP in bodo omogočali doseganje stabilnega ravnotežja med ribolovno zmogljivostjo in ribolovnimi možnostmi ter okrepili uravnotežen in trajnosten razvoj gospodarskih dejavnosti, delovnih mest in človeških virov. OP ribištvo 2007-2013 prispeva tudi k uresničevanju ciljev lizbonske strategije s krepitvijo kakovosti delovnih mest ter spodbujanjem inovativnosti v sektorju in strategije iz Goeteborga. Pomemben del ukrepov je namenjen izboljševanju razmer na področju človeških virov v ribiškem sektorju in izboljševanju ponudbe na trgu Skupnosti za ribiške in ribogojске proizvode. Ukrepi OP ribištvo 2007-2013, ki so namenjeni spodbujanju celovitega in trajnostnega razvoja ribiških območij, so zelo pomembni v smislu izvajanja načel trajnostnega razvoja, kar vodi tudi do manjšega negativnega vpliva na okolje. Sedanje stanje sektorja ne daje možnosti za izvajanje ustreznih ukrepov za izboljšanje stanja sektorja. Trenutno stanje sektorja namreč ne omogoča izvajanja ustreznih ukrepov za izboljšanje razmer v sektorju prav tako pa ne omogoča spremljanja parametrov, ki bi zagotavljali trajnostno rabo ribolovnih virov oz. vpliva dejavnosti na okolje, prav tako pa ne omogoča doseganja okoljevarstvenih ciljev, določenih na mednarodni ravni. V skladu z navedenim lahko ugotovimo, da je izvedba predvidenega operativnega programa ključnega pomena za izboljšanje trenutnega stanja v ribiškem sektorju in njegovega vpliva na širše okolje.

Ukrepi OP ribištvo 2007-2013 se skladajo tudi s cilji SRP. Glavni tak cilj je trajnostna raba ribolovnih virov in dolgoročno preživetje ribiškega sektorja. Zaradi sedanjega stanja slovenskega ribiškega sektorja je zasledovanje teh ciljev še pomembnejše. Radikalno zmanjšanje ribolovnega območja, neravnotežje med ribolovnim naporom in razpoložljivimi viri ter povečan pritisk na te vire zahtevajo tehten premislek o prihodnjem razvoju ribiškega sektorja.

V skladu z zgoraj povedanim je treba poudariti, da so ukrepi, predlagani v OP ribištvo 2007-2013, skladni s cilji in usmeritvenimi načeli Nacionalnega programa za varstvo okolja. Velja tudi nasprotno, tj. da okoljevarstvena načela podpirajo cilje, določene v posameznih ukrepih OP ribištvo 2007-2013. Slovensko morje ima tudi tri zaščitena območja, ki pomembno prispevajo k izboljševanju naravnega okolja in ribolovnih virov. Nedvomno bo ustrezno upravljanje teh območij razširilo njihov pozitiven učinek.

Ukrepi, navedeni v OP ribištvo 2007-2013, se vsi skladajo z načeli trajnostnega razvoja, točneje, s trajnostno rabo ribolovnih virov. Kljub temu bodo podrobne definicije posameznih ukrepov (npr. Naložbe v ribogojstvo) zahtevale dodatno preverjanje

²⁵ Pogodbeni izvajalec predhodnega vrednotenja je bil izbran s pomočjo javnega razpisa. Na podlagi zastavljenih pogojev je bil izbran najbolj ustrezen izvajalec.

(vključno s prostorskimi načrti) vpliva na okolje in vpliva na zaščito biodiverzitete ter zaščito naravnih vrednot.

Kot je bilo že zgoraj navedeno, menimo, da je izvajanje načrtovanega OP ribištvo 2007-2013 ključnega pomena za izboljšanje sedanjega stanja ribiškega sektorja in za varovanje okolja, vključujoč biodiverzitet, lokalno prebivalstvo, vodo, materialne vire, kulturno dediščino, krajino in odnose med naštetimi faktorji.

Nobeden od ukrepov, navedenih v OP ribištvo 2007-2013, ni v neskladju z načeli trajnostnega razvoja ali trajnostne rabe ribolovnih virov. Vsekakor bo treba ovrednotiti posamezne ukrepe (npr. Produktivne naložbe v ribogojstvo), potem ko so specifično določeni glede na celovito presojo vpliva na okolje ali z vidika ohranjanja biodiverzitete in zaščite naravnih vrednot.

5.1 POSTOPEK CELOVITE PRESOJE VPLIVA NA OKOLJE (CPVO)

Glede na člen 3 Direktive 2001/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. junija 2001 o presoji vplivov nekaterih načrtov in programov na okolje (UL L 197, 21. 7. 2001, str. 30-37; v nadaljevanju: direktiva o CPVO) se okoljsko presojo, v skladu s členi 4 do 9, izvede za načrte in programe, ki so navedeni v odstavkih 2 do 4, ki bodo verjetno imeli pomembne okoljske učinke; okoljska presoja se izvede za vse načrte in programe, ki se jih pripravlja v ribištvi in ki predstavljajo okvir za prihodnji razvojni konsenz za projekte, naštete v prilogah I in II k Direktivi 85/337/EGS, ali za katere se je, glede na verjetne učinke na njihovo okolje, ugotovilo, da zahtevajo presojo v skladu s členom 6 ali 7 Direktive 92/43/EGS.

Glede na člen 9(1) direktive o CPVO, države članice zagotovijo, da v postopku sprejemanja načrta ali programa, organi, navedeni v členu 6(3), obvestijo javnost in da so javnosti za informacijo na razpolago naslednji elementi:

- a) načrt ali program, kot je bil sprejet;
- b) izjava, kako so bili v načrt ali program vključeni okoljski premisleki ter kako so bili v skladu s členom 8 upoštevani okoljsko poročilo, pripravljeno v skladu s členom 5, mnenja, izražena v skladu s členom 6 ter rezultati posvetov, opravljenih v skladu s členom 7, kot tudi razlogi za izbiro načrta ali programa, kot je bil sprejet, glede na smiselne druge možnosti, ki se jih je obravnavalo, in
- c) ukrepe, določene za spremljanje v skladu s členom 10. Posebna nacionalna pravila za postopek CPVO (vključno z javnimi posveti ter postopkom spremljanja) so opredeljeni z Zakonom o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 (ZVO-1 – uradno prečiščeno besedilo 1)) ter Uredbo o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Uradni list RS, št. 73/05).

AD a)

Operativni program ter Okoljsko poročilo, kot tudi dodatni dokumenti (Dodatek o oceni sprejemljivost vplivov izvajanja Programa na varovana območja ter priloge itd.) sta (v PDF formatu) objavljena na uradni spletni strani MKGP: www.mkgp.gov.si.

Vse dokumente se redno posodablja. Takoj, ko bo sprejeta končna različica programa, bodo končne verzije vseh dokumentov na voljo za nalaganje. Obstoječa spletna stran MKGP je trenutno v postopku prenove. Po njeni posodobitvi bo poseben del spletne

strani MKGP posvečen Operativnemu programu za razvoj ribištva v RS 2007-2013, kjer bodo objavljeni in bodo na voljo za nalaganje vsi dokumenti, javni razpisi ter informacije o izvajanju OP ribištvo 2007-2013.

Ad b)

Priprava Operativnega programa za razvoj ribištva v RS 2007-2013 je bila izvedena tako, da je bilo že v postopku priprave programa izvedeno posvetovanje s splošno javnostjo. MKGP je organiziral številne delavnice in seminarje, kjer so bile predstavljene možne smernice prihodnjega razvoja ribiškega sektorja. K pripravi strategije Operativnega programa so bili povabljeni tudi okoljski partnerji.

Okoljski premisleki so bili upoštevani v postopku priprave programa, torej velik del operativnega programa upošteva okoljsko upravljanje in varovanje narave. Poleg organov, določenih v skladu s členom 6(3), se je med pripravo OP ribištvo 2007-2013 izvedlo tudi posvetovanje z²⁶:

Zunanji strokovnjaki
Ministrstvom za promet
Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve
Ministrstvom za kulturo
Ministrstvom za zdravje
Inštitutom za varstvo narave
Zavodom za zdravstveno varstvo Maribor
Lokalno skupnostjo Koper
Lokalno skupnostjo Izola
Lokalno skupnostjo Piran
Nacionalnim inštitutom za biologijo
Društvom za proučevanje ptic in varstvo narave
Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije
Univerzitetnim razvojnim centrom in inkubatorjem Primorske
Zavodom za ribištvo RS

Izhodiščno stanje za organizacijo postopka CPVO je bil razvojni postopek Operativnega programa. Najprej so Ministrstvo za okolje in prostor RS, Sektor za CPVO, Agencija za okolje RS, Inštitut RS za varstvo narave, preverili okoljsko problematiko, ki je bila vključena v osnutek Operativnega programa, in dali predloge za izboljšanje osnutka Operativnega programa. Podpora vzporedno izvedenega postopka CPVO in priprave Okoljskega poročila (v nadaljevanju: Poročilo) ter njegovega Dodatka za oceno sprejemljivosti vplivov izvajanja Programa na varovana območja (v nadaljevanju: Dodatek) se torej lahko razume kot sestavni del programskega postopka.

Vključitev javnosti, kot je opredeljena v členu 6 direktive o CPVO (Direktiva 2001/42/ES), je bila zagotovljena s posvetovanji z okoljskimi organi. Okoljsko poročilo, dodatek in osnutek Operativnega programa 2007-2013 so bili predmet javne razgrnitve. Nacionalna zakonodaja (Zakon o varstvu okolja) predvideva javno razgrnitev, ki traja 30 dni. V okviru javne razgrnitve je MKGP organiziral javno

²⁶ Glede na člen 6(3) so bili kot zadevni okoljski organi določeni naslednji: Ministrstvo za okolje in prostor RS, Sektor za celovito presojo vpliva na okolje (Sektor za CPVO), Agencija RS za okolje, in Inštitut RS za varstvo narave.

razpravo, na katero so bili vabljeni predstavniki drugih ministrstev in organov (MOP), okoljskih organizacij in splošne javnosti.

Slovenska zakonodaja predvideva tudi revizijo poročila Dodatka in Operativnega programa. Revizija je neodvisna strokovna kontrola vseh dokumentov; njihove kakovosti in ustreznosti. Revizorji preverjajo, ali so Poročilo, Dodatek in Operativni program v skladu z nacionalno zakonodajo o varstvu okolja in narave. Neodvisni revizorji so preverili, ali so Poročilo, Dodatek in Operativni program skladni s slovensko zakonodajo na področju varovanja okolja in narave. Pripombe revidentov so bile, kot sledi:

PRIPOMBE REVIDENTOV NA KAKO SO BILE PRIPOMBE
OKOLJSKO POROČILO, DODATEK ZA UPOŠTEVANE
VAROVANA OBMOČJA IN OPERATIVNI
PROGRAM

Podatki o varovanih območjih morajo biti dopolnjeni v skladu z Odločbo o spremembi odločbe o posebnih varstvenih območjih (območja Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04); status teh območij mora biti razložen.

Dopolnjeno v Poročilu in Dodatku.

Nekateri ukrepi (npr. ekološko ribogojstvo v okviru vodno-okoljskih ukrepov) niso zadostno razloženi v kontekstu ohranjanja določenih habitatov in območij Natura 2000 – *Leucorrhinia pectoralis*)

Določene izgube ali operativni stroški za enote, umeščene znotraj ali blizu območij Natura 2000, bodo upoštevani kot kriterij za izračun kompenzacij pri izvajanju vodno-okoljskih ukrepov (kriterij javnega razpisa).

Pomembno območje za ptice Črete na Dravskem polju mora biti dodano kot potencialno Natura 2000 območje. Ko se omenja biogeografske seminarje, mora biti omenjeno tudi, da se za določene relevantne kvalifikacijske vrste (raki, ribe) in habitatne tipe pri izvajanju OP ribištvo 2007-2013 lahko pričakuje določitev večjega števila območij Natura 2000. To bo vsekakor spremenilo pogoje za izvajanje OP ribištvo 2007-2013.

Ko bodo razglašena nova območja Natura 2000, bodo upoštevana v okviru izvajanja vodno-okoljskih ukrepov.

Zakonodaja, literatura in drugi viri v Poročilu in Dodatku morajo biti dopolnjeni. V Poročilu morajo biti podani natančni podatki o obstoječih ribogojških obratih, ki imajo dovoljenje za gospodarsko rabo vode.

Dopolnjeno v obeh dokumentih, kot predlagano.

Popravljen v Poročilu in OP ribištvo 2007-2013. Podatki so bili vzeti od Agencije RS za okolje.

V operativnem programu, v okviru produktivnih naložb v ribogojstvo, mora biti dodan kriterij za ribogojške objekte, da imajo pridobljeno vodno dovoljenje ali koncesijo v skladu z nacionalno zakonodajo.

Popravljen v OP ribištvo 2007-2013 v okviru produktivnih naložb v ribogojstvo.

Boljši kazalec za okoljski cilj bi bil: Popravljen v Poročilu

zmanjšanje emisij toplogrednih plinov za 8

% v 2008-2012 v primerjavi z letom 1986.

Dobro bi bilo vključiti kot kazalec nastale Popravljenost v Poročilu
količine SO₂, NO_x, HOS

Po reviziji poročila, dodatka in operativnega programa je bilo v vse dokumente
vnešenih nekaj sprememb. Sledilo je medinstitucionalno posvetovanje.

V medinstitucionalnem posvetovanju so bile pripombe podane s strani Ministrstva za
kulturo, Ministrstva za zdravje ter Inštituta RS za varstvo narave. Pripombe so se
večinoma osredotočale na vključitev nacionalne zakonodaje s področja kulturne
dediščine, njene zaščite in opredelitve v poročilu v skladu z nacionalno zakonodajo, kot
tudi na vključitev kačjih pastirjev kot možne ogrožene vrste v pSCI območjih (v poročilu
je bila sprva omenjena le vrsta *Leucorrhinia pectoralis*).

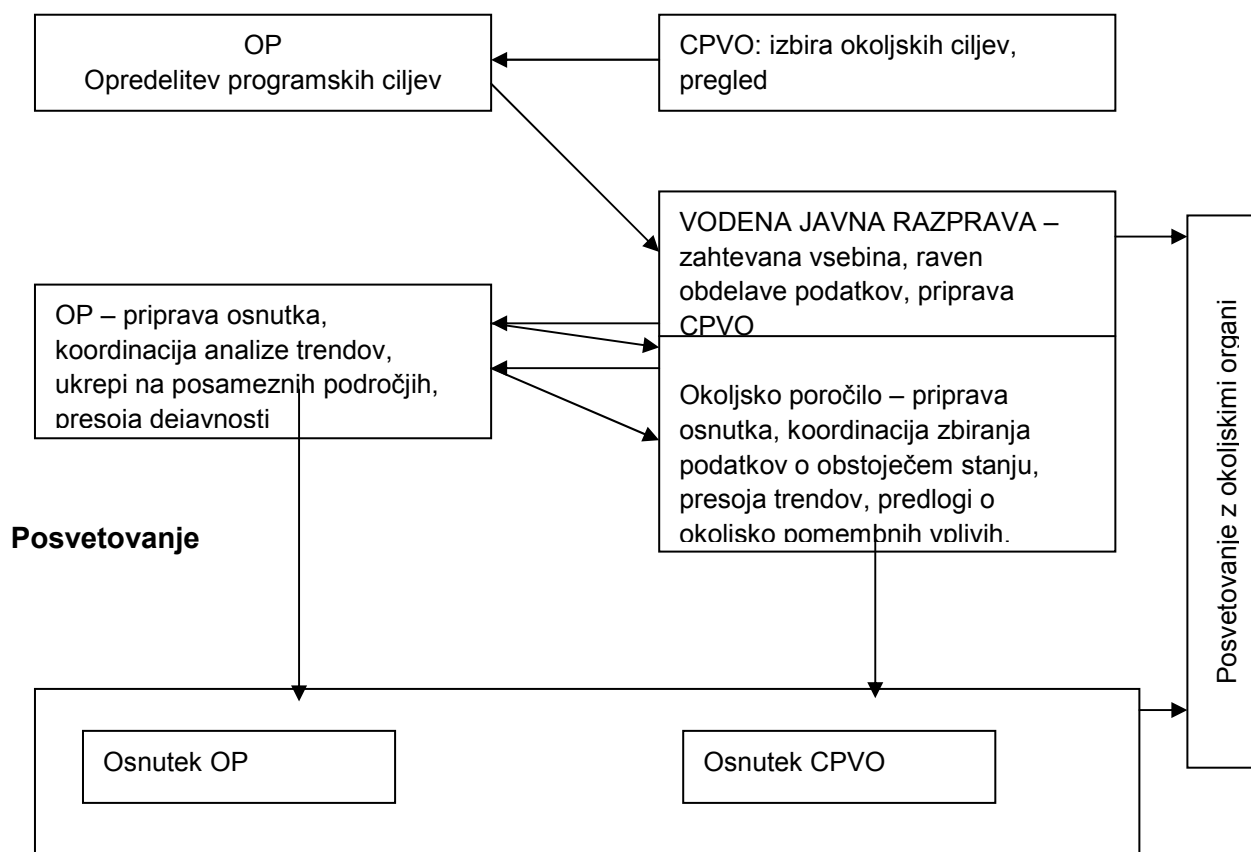
Potem, ko je Ministrstvo za okolje in prostor Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in
prehrano sporočilo svoje mnenje, da je okoljsko poročilo za Operativni program za
razvoj ribištva v RS 2007-2013 sprejemljivo, je bil izpolnjen pogoj za začetek druge
stopnje – javna razgrnitev poročila, dodatka in operativnega programa, kot tudi
revizijskega poročila za vse dokumente.

Javna obravnava je trajala od 19. junija 2008 do 18. julija 2008. Zadevni dokumenti so
bili objavljeni na uradni spletni strani MKGP, skupaj z informacijo o času trajanja
obrnave v skladu z nacionalno zakonodajo (Zakon o varstvu okolja). Informacija o
postopku javne obravnave je bila objavljena v časopisu Delo (časopis z največjo
naklado v Sloveniji) dne 18. junija 2008. MKGP je odprl poseben poštni predal
(op.mkgp@gov.si), tako, da je imela javnost možnost podati svoje mnenje in/ali
pripombe k objavljenim dokumentom tudi v elektronski obliki²⁷. Zgoraj omenjene
informacije so bile vključene tudi v naznanilo o javni razpravi o objavljenih dokumentih,
ki je bila dne 9. julija 2008 v konferenčni sobi Avditorija Center Evropa. Javnost je
imela možnost izraziti svoje mnenje glede zadevnih dokumentov. Sodelujočih
predstavnikov javnosti na javni razpravi ni bilo. Tudi v obdobju 30 dni niso bile podane
nobene pripombe s strani javnosti.

Postopek CPVO kot del procesa programiranja v okviru OP ribištvo 2007-2013 je
potekal, kot je prikazano spodaj.

²⁷ Ta poštni predalček je še vedno odprt v primeru kakršnih koli drugih vprašanj v zvezi z operativnim
programom.

Ad c)

Sistem za spremljanje stanja okolja, ki je zasnovan na nacionalnem spremljanju s strani Agencije za okolje RS (ARSO), statističnih podatkih Statističnega urada RS, kot tudi na sistemu spremljanja stanja kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov, ki so zaščiteni z mrežo območij Natura 2000, ki jo opredeljuje Inštitut RS za varstvo narave. Stanje okolja se bo spremljalo s kazalci, določenimi v poročilu, tako, da bo na začetku izvajanja programa preverjeno izhodiščno stanje, stanje se bo nato spremljalo v času vmesnega vrednotenja, kot tudi naknadnega vrednotenja izvajanja programa.

5.1.2 TEHNIČNI POVZETEK OKOLJSKEGA POROČILA, UKREPI V ZVEZI S PREDVIDENIM SPREMLJANJEM STANJA (PRILOGA I(J) DIREKTIVE IN ČLENA 9(1)(C) DIREKTIVE)

V skladu s prilogo I(j) direktive o CPVO, mora biti v OP ribištvo 2007-2013 podan tehnični povzetek informacij, podanih v prilogi I od (a) do (i).

V okoljskem poročilu so obravnavani naslednji segmenti:

- Podnebje
- Kakovost zraka
- Voda

- Morje
- Površinske vode
- Podzemne vode
- Kakovost življenja in zdravje ljudi
- Narava
 - Flora, favna in habitatni tipi
 - Varovana naravna območja (Natura 2000, varovana območja)
 - Ekološko pomembna območja
- Krajina
- Kulturna dediščina
- Tla

Spremljanje stanja

Skladno s postopkom so bili v poročilu določeni omilitveni ukrepi. Ti se morajo izvajati v obdobju izvajanja programa, tj. od sprejetja programa do 2013. Uspešnost upoštevanja in izvajanja priporočil ter omilitvenih ukrepov naj spremljajo v okviru z zakonodajo predpisanega državnega monitoringa:

Zavod za ribištvo RS
Organizacija, pristojna za ohranjanje narave
MOP, Inšpektor za okolje

Podnebje

Ob izvajanju programa negativnih vplivov na podnebje ne pričakujemo. Omilitveni ukrepi niso potrebni. Spremljanje podnebja zaradi izvedbe OP ribištvo 2007-2013 ni potrebno.

Kakovost zraka

Ob izvajanju programa negativnih vplivov na kakovost zraka ne pričakujemo. Omilitveni ukrepi niso potrebni. Spremljanje kakovosti zraka zaradi izvedbe OP ribištvo 2007-2013 ni potrebno.

Voda

Ob izvajanju programa lahko pride do negativnih vplivov na celinske površinske vode in morje. Negativni vplivi so možni predvsem ob izvajanju ukrepa Produktivne naložbe v ribogojstvo (os 2, ukrep 1) in v primeru neizvajanja vodno-okoljskih ukrepov (os 2, ukrep 3).

Omilitveni ukrepi so, kot sledi:

a) Omilitveni ukrepi za Os 2, ukrep 1. Produktivne naložbe v ribogojstvo

Novi ribogojški objekti (ribniki) naj se urejajo na sledeči način: voda iz potoka naj bo speljana po dovodnem kanalu na zemljišče, predvideno za ribnik, in iz njega po odvodnem kanalu nazaj v potok. Na odseku vodotoka med zajemom in izpustom vode za potrebe ribogojstva je potrebno zagotavljati ekološko sprejemljiv pretok. Na iztoku iz ribnikov naj se postavijo tudi sedimentacijski bazeni, kar zmanjša količino usedljivih snovi, ki obremenjujejo potok in s tem prispevajo k boljši kakovosti iztočne vode

a.1) Toplovodno ribogojstvo:

Vplive praznjenja in polnjenja ribnikov naj se omili z izgradnjo (uporabo) ustrezno dimenzioniranega usedalnega bazena, nameščenega za lovilno jamo, ter uporabo ustreznega režima praznjenja in polnjenja ribnikov oziroma hidroakumulacij.

a.2) Hladnovodno ribogojstvo:

V vodah, primernih za življenje salmonidnih vrst, naj se ohranja kakovost vode na izpustu (usedalniki), prepihovanje vode (izločitev amoniaka, dodajanje kisika). Poslabšanje kakovosti vode v tolikšni meri, da pride do spremembe v razvrstitvi odseka pod izpustom v slabši kakovostni razred, ni dopustno.

Možen ukrep v primerih, ko je potrebno brezpogojno ohranjati kakovost vode (varovana območja, uporaba vode za preskrbo s pitno vodo itd.) je, da se predpiše odvzem vode dolvodno od izpusta. Ukrep prisili uporabnika k ohranjanju izhodiščne kakovosti vode. Če se odvzema vodo na običajen način, ko je izpust dolvodno od zajema, je potrebno na odseku vodotoka med zajemom in izpustom vode za potrebe ribogojstva zagotavljati ekološko sprejemljiv pretok.

Predpiše naj se monitoring kakovosti vode na območju ribogojnic.

Omilitveni ukrepi za Os 2, ukrep 2. Vodno-okoljski ukrepi:

Vodno-okoljske ukrepe naj se izvaja. Ob ustrezni podpori in promociji ekološke in ekstenzivne pridelave rib bo večja verjetnost doseganja okoljskih ciljev programa. Potreba po izvajanju tega ukrepa se še posebej izkazuje na varovanih območjih, kjer je zaradi doseganja varstvenih ciljev marsikje potrebna prilagojena metoda gojenja rib.

Kakovost življenja in zdravje ljudi

Za zagotavljanje kakovosti življenja in zdravja ljudi naj se izvajajo vsi omilitveni ukrepi, predpisani v segmentu Voda, dodatno predpisujemo še sledeče ukrepe:

Omilitveni ukrep za Os 4, ukrep 2: Izbor obalne akcijske skupine in lokalne razvojne strategije

Med izvajanjem ukrepa je potrebno zagotoviti vključevanje predstavnika ribičev in ga strokovno usposobiti.

Omilitveni ukrep za Os 2, ukrep 3: Ukrepi za varovanje javnega zdravja:

Med izvajanjem ukrepa 3 na osi 2 je kot omilitveni ukrep potrebno umestiti učinkovite spremljevalne ukrepe za redno kontrolo vzgojenih školjk, kot ga predpisuje Pravilnik o kakovosti rib, ribiških proizvodov in izdelkov, ki so v prometu. Redna kontrola mora biti vzpostavljena za kvaliteto školjk ter rib, saj lahko kontaminirane školjke na trgu vplivajo negativno na zdravje ljudi.

Narava

Ob izvajanju programa lahko pride do negativnih vplivov na segmente narave (flora, favna in habitatni tipi, varovana območja, naravne vrednote in ekološko pomembna območja). Negativni vplivi so možni predvsem ob izvajanju ukrepov: naložbe v plovila nad krovom in selektivnost (os 1, ukrep 3), Ukrepi za varovanje zdravja živali, Produktivne naložbe v ribogojstvo (os 2, ukrep 1) in v primeru neizvajanja Vodno-okoljskih ukrepov (os 2, ukrep 3).

Omilitveni ukrepi za Os 1, ukrep 3. Naložbe v plovila nad krovom in selektivnost:

Optimizirati je potrebno število ribiških plovil s posameznimi ribolovnimi orodji. Ocenjevanje optimalnega števila plovil z določenim ribolovnim orodjem naj se izvaja sproti.

Glede na to, da je uporaba vseh vrst strgač prepovedana v notranjih morskih vodah ter teritorialnih vodah RS, je pri omejevanju števila dovoljenj za gospodarski ribolov, za strgače, upravljane s plovila, potrebno upoštevati območje dovoljene plovbe posameznih plovil. Plovila, ki po predpisih ne smejo pluti v mednarodne vode, naj nimajo vpisanega tega ribolovnega orodja.

Ribiče, ki lovijo s plovili s pridnenimi ali pelagičnimi vlečnimi mrežami, naj se vzpodbuja k preusmeritvi na ribolov z obkroževalnimi mrežami. V kolikor ne bo dovolj prostovoljnih preusmeritev, naj se zmanjša število ribolovnih dovoljenj za navedeni orodji.

Dovoljenja za gospodarski ribolov za obalne potegalke in potegalke odprtega morja naj se ne izdajo. Prav tako naj se ne izdaja novih dovoljenj za uporabo pelagičnih vlečnih mrež in pridnenih vlečnih mrež.

Omilitveni ukrepi za Os 2, ukrep 1. Produktivne naložbe v ribogojstvo

V vode izven ribogojnic naj se ne vlaga tujerodnih vrst rib, dovoljeno je vlagati le avtohtone vrste rib, značilne za favno tega vodotoka.

V Jadranskem povodju naj se niti ne vzreja niti ne vlaga v odprte vode rib iz donavskega porečja, še zlasti pa ne potočne postrvi (zaradi križanja s soško postrvjo).

Marikultura: Širjenje ribogojnic in školjčičšč je možno na podlagi študij o nosilni kapaciteti posameznih območij, kjer so širitve predvidene. Na podlagi študij naj se določijo pogoji, pod katerimi naj se izvajajo dejavnosti marikulture na nekem območju. Gojenje tujerodnih vrst rakov naj se izvaja le v zaprtih sistemih. Nadalje naj se upoštevajo še preventivni ukrepi (sušenje ribiške opreme...).

Dodatni ukrepi, ki veljajo v primeru poseganja na varovana območja:

V času izvajanja OP ribištvo 2007-2013 je potrebno za posamezne posege na varovana območja izvesti presojo v skladu s Pravilnikom o presoji sprejemljivosti planov in posegov v naravo na varovana območja (Uradni list RS, št. 130/04, 53/06). Na varovanih območjih so dovoljene ribogojnice z izključno avtohtonimi vrstami, značilnimi za favno lokalnih vodotokov in stoječih voda. Prav tako je na teh območjih dovoljeno vlagati izključno avtohtone vrste, značilne za favno teh območij. V območjih Natura 2000, za katera so opredeljene kvalifikacijske vrste dvoživk, je potrebno ribogojno dejavnost prilagoditi tako, da ne ogroža nobenega od razvojnih stadijev kvalifikacijskih vrst dvoživk. Na varovanih območjih naj načeloma ne poteka intenzivna vzreja rib. S toplovodnimi ribniki naj se gospodari ekstenzivno (zmanjša se količina rib, omeji se vnos hrane, razkužil in zdravil), režim polnjenja in praznjenja naj se prilagodi življenjskim ciklom kvalifikacijskih vrst. Poudarek naj se nameni tudi razmnoževalnemu ciklu kvalifikacijskih vrst dolvodno od ribnika. Priporočamo, da se ribogojci na varovanih območjih usmerijo v ekološko pridelavo rib. V primeru izpada dohodka zaradi ekstenzivnega gojenja rib naj se predvidijo denarna nadomestila iz OP ribištvo 2007-2013.

Omilitveni ukrep za Os 3, ukrep 2: Ribiška pristanišča, mesta iztovora in zavetja

V primeru urejanja ribogojne baze v Seči ali območja gojišča školjk v Strunjanu je potrebno posege presojati v skladu s Pravilnikom o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Uradni list RS, št. 53/06).

Krajina

V času izvajanja programa so možni negativni vplivi na krajino v primeru umeščanja predelovalnih obratov in ribogojnic v območja prepoznanih krajinskih vrednost. Pride lahko do poslabšanja kakovosti krajinske slike.

Predelovalni obrat naj se umesti na območje gospodarskih con, ki so za ta namen predvidene že z občinskimi prostorskimi načrti. Pred umeščanjem ribogojnic na območja prepoznanih krajinskih vrednot naj strokovnjak (krajinski arhitekt z izkušnjami) oceni sprejemljivost takšnega posega.

Kulturna dediščina

V primeru širjenja ribogojnih obratov ali intenzifikacije že obstoječih lahko pride do fizičnega poseganja v območja varstva kulturne dediščine (predvsem v zavarovano kulturno krajino). Možni so tudi posredni vplivi zaradi sprememb v vidni percepciji in zaradi oviranja dostopa do enot kulturne dediščine. Predvideno je širjenje predelovalnih obratov na obali. Možni so negativni vplivi v primeru poseganja v območja kulturne dediščine.

Tla

Ob širjenju predelovalnih obratov in postavitvi novih ribogojnic je možna degradacija tal. Predelovalni obrat naj se umesti na območje gospodarskih con, ki so za ta namen predvidene že z občinskimi prostorskimi načrti. Tudi ribogojnice naj se umesti v območja, ki so za ta namen že predvidena z občinskimi prostorskimi načrti.

SKUPNA OCENA

V tabeli so predstavljene ocene vpliva izvedbe programa na posamezne obravnavane segmente okolja. Ocena posledic učinkov izvedbe programa na uresničevanje ciljev celovite presoje se je ugotavljala v naslednjih velikostnih razredih:

- A – ni vpliva/ pozitiven vpliv
- B – nebistven vpliv
- C – nebistven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov)
- D – bistven vpliv
- E – uničujoč vpliv

Segment	OS 1	OS 2	OS 3	OS 4
Podnebje	A	A	A	A
Kakovost zraka	A	A	A	A
Voda – celinske površinske vode	A	C	A	A
Voda – podzemne vode	A	B	A	A
Voda - morje	A	C	A	A
Kakovost življenja in zdravje ljudi	B	C	A	B
Narava – flora, favna in habitatni tipi	C	C	A	A
Narava – Varovana območja (Natura 2000 in zavarovana območja)	C	C	A	A
Narava – ekološko pomembna območja in naravne vrednote	C	C	A	A
Krajina	A	C	B	A
Kulturna dediščina	A	C	C	A
Tla	B	C	A	A

Tabela 13: Celovita presoja vpliva na okolje glede na posamezne elemente okolja

Iz preučenega sledi, da je Operativni program za razvoj ribištva v RS 2007-2013 **sprejemljiv**.

6. PREDNOSTNE OSI PROGRAMA

Stanje v ribiškem sektorju, ki je bilo opisano v poglavju 3 OP ribištvo 2007-2013, zahteva izvedbo določenih ukrepov, opisanih v Nacionalnem strateškem načrtu, ki bodo vodili v trajnostni razvoj slovenskega ribištva in splošnih ciljev, določenih v poglavju 4 OP ribištvo 2007-2013. Republika Slovenija namerava predvidoma izvesti 15 ukrepov na vseh štirih oseh OP ribištvo 2007-2013 in tehnično pomoč, kot je opisano spodaj.

Os 1 ESR prinaša sredstva za prilagoditev ribiške flote (npr. trajen in začasen umik, naložbe v plovila nad krovom in selektivnost, državno pomoč za mali priobalni ribolov, družbeno gospodarska nadomestila za upravljanje flote). Sredstva osi 2 ESR so primarno namenjena akvakulturi, predelavi in trženju rib in ribogojških proizvodov (npr. posodobitev in izgradnja ribogojških in predelovalnih objektov za doseganje ciljev v členu 35 osnovne uredbe ESR), prav tako pa tudi vodno-okoljskim ukrepom, ukrepom varovanja javnega zdravja in zdravja živali. Sredstva osi 3 ESR so namenjena ukrepom skupnega interesa (npr. skupni ukrepi, kot so izboljšanje delovnih pogojev in varnosti, spodbujanje partnerstva med znanstveniki in zaposlenimi v ribiškem sektorju, ustvarjanje organizacije proizvajalcev itn.), ukrepom za podporo naložbam v obstoječa ribiška pristanišča (npr. za izboljšanje delovnih pogojev, preskrbo z gorivom, ledom, vodo in elektriko, izgradnjo, posodobitev in širitev privezov za izboljšanje varnosti itn.), razvoj novih trgov in promocijskih kampanj (npr. promocijske kampanje za ribiške in ribogojške proizvode, kampanje za izboljšanje podobe ribiških in ribogojških proizvodov ter podobe ribiškega sektorja itn.). Sredstva osi 4 so namenjena dopolnjevalnim dejavnostim k drugim osem v skladu z osnovno uredbo ESR. Ker je morsko ribiško območje majhno v primerjavi s številom ribiških plovil, ta os vsebuje, na primer, predvideno diverzifikacijo v turistične dejavnosti ali druge neribiške dejavnosti. Morsko ribištvo je v glavnem omejeno na tri lokalne skupnosti, Piran, Koper in Izolo. Prihodnost v smislu osi 4 je v glavnem v vključevanju lokalnega prebivalstva, ustvarjanju lokalne akcijske skupine, doseganju posebnih veščin in v promocijskih dejavnostih med lokalnim prebivalstvom itn.

Nabor ukrepov je bil izbran na podlagi analize trenutnega stanja ribiškega sektorja, SWOT analize, posvetovanj s partnerji in drugimi državnimi organi ter na podlagi rezultatov raziskav o socioekonomskih podatkih za plovila in podatkih o akvakulturi ter ciljev in prednostnih nalog SRP in nacionalne strategije, kot je predstavljeno spodaj. Upoštevana so bila tudi usmeritvena načela člena 19 osnovne uredbe ESR:

- skladnost z načeli SRP in NSN;
- krepitev trajnostnega razvoja gospodarskih dejavnosti, delovnih mest in človeških virov, kot tudi varovanje in izboljšanje okolja;
- primerna razporeditev razpoložljivih finančnih virov med prednostne osi;
- promocija operacij, ki prispevajo k uresničevanju lizbonske strategije.

V okviru osi 2 in 4 se bo spodbujala trajnostna raven zaposlovanja v ribiškem sektorju; nove priložnosti v okviru osi 4 bodo predvidoma ponudile nova, kakovostna delovna mesta, omogočile dostop do usposabljanja mladim in izvajanje enakih možnosti. S pomočjo izbranih ukrepov, ki bodo predvidoma izvajani, je določena tudi promocija operacij, ki prispevajo k ciljem strategije iz Goeteborga. Socialna, gospodarska,

okoljska, izobraževalna in druge dimenzije predlaganih ukrepov so torej bile upoštevane (npr. izboljšanje stanja človeških virov – osi 2, 4, izboljšanje delovnih pogojev – os 3, diverzifikacija strokovnih veščin – osi 1, 4, operacije z visoko dodano vrednostjo prek razvoja inovativnih sposobnosti, ki odgovarjajo potrebam uporabnikom ribiških in ribogojških proizvodov – osi 2, 3, 4; operacije spodbujanja transparentnosti okolju in uporabniku prijaznih metod proizvodnje – os 2; prispevek k boljši ponudbi in trajnostnemu razvoju trga ribiških in ribogojških proizvodov Skupnosti – osi 2,3; spodbujanje ravnotežja med spoloma – posebno v okviru osi 4; spodbujanje trajnostnega razvoja ribiških območij z gojitvijo njim lastnega potenciala in izboljšanjem kakovosti življenja – os 4 itn.).

Ukrepi, ki jih Slovenija predvidoma namerava izvajati v okviru štirih osi Operativnega programa, bodo pomagali izboljšati stanje ribiškega sektorja na splošno. To je tudi ena od ugotovitev predhodnega vrednotenja. Drugi rezultati predhodnega vrednotenja so:

- OP ribištvo 2007-2013 je v skladu s cilji SRP, predvsem trajnostno rabo ribolovnih virov in dolgoročno preživetjem ribiškega sektorja.
- Glede na trenutno stanje ribiškega sektorja je treba vsekakor temeljito premisliti o nadaljnjem razvoju ribiškega sektorja.
- OP ribištvo 2007-2013 mora vsebovati ukrepe za uravnoteženje razmerja med razpoložljivimi ribolovnimi viri in ribolovnim naporom, ukrepe za diverzifikacijo ponudbe v ribištvu.
- OP ribištvo 2007-2013 mora vsebovati ukrepe za varovanje narave (okolja), ki so edino jamstvo za dolgoročno ugoden stalež ribolovnih virov.
- Predlagani ukrepi OP ribištvo 2007-2013 so večinoma skladni s cilji in politikami Nacionalnega programa varstva narave.
- Politike varstva narave pravzaprav podpirajo politike in cilje, ki so predstavljeni v okviru določenih ukrepov OP ribištvo 2007-2013.
- Ustrezno upravljanje zavarovanih območij na morju bi povečalo njihov pozitiven učinek.
- Med vsemi predstavljenimi ukrepi OP ribištvo 2007-2013 nobeden od njih ni v neskladju z načeli trajnostnega razvoja ali trajnostne rabe ribolovnih virov.
- Določeni ukrepi (vodno-okoljski ukrepi, produktivne naložbe v ribogojstvo itn.) bodo vsekakor morali biti še enkrat ocenjeni, ko bodo bolj natančno definirani v smislu vpliva na okolje ali ohranjanja biodiverzitete.
- Izvedba OP ribištvo 2007-2013 je ključnega pomena za izboljšanje trenutnega stanja ribiškega sektorja, prav tako pa tudi z vidika varovanja okolja, vključujoč biodiverzitetu in varovanje naravnih vrednot, civilnega prebivalstva, voda, materialnih dobrin, kulturne dediščine, krajine in medsebojnih povezav med vsemi navedenimi dejavniki.

V okviru štirih osi OP ribištvo 2007-2013 so bili določeni specifični cilji, ki bodo merjeni s pomočjo kazalcev rezultata, ki so določeni v tem poglavju. Merjenje pa je vsekakor treba izvesti na podlagi podatkov o začetnem stanju.²⁸

Pomen dejavnosti, izbranih v OP ribištvo 2007-2013, je razviden iz celotne višine sredstev, dodeljenih na posamezni prednostni osi, kot je prikazano spodaj.

²⁸ Zaradi pomanjkanja podatkov za začetno stanje v okviru določenih ciljev je zelo težko predvideti natančno številčno vrednost kazalcev rezultatov. Vendar je pričakovana številčna vrednost kazalcev rezultatov določena v okviru opisa posameznih osi.

PREDNOSTNA OS	VIŠINA SREDSTEV ESR V %
Os 1	7
Os 2	43
Os 3	32
Os 4	10
Os 5	8
Skupaj	100

Tabela 14: Deleži sredstev ESR v okviru prednostnih osi (v %)

6.1 CILJNE SKUPINE IN UPRAVIČENCI

Ker se sredstva za izvajanje OP ribištvo 2007-2013 dodeljujejo iz Evropskega sklada za ribištvo, so ciljna skupina programa predvsem ljudje v ribiškem sektorju in njegovih podsektorjih, kot so navedeni v SWOT analizi. Ker je slovenski ribiški sektor sestavljen iz morskega gospodarskega ribolova, marikulture, sladkovodnega ribogojstva in predelave, so to tudi glavne ciljne skupine. Ljudje, ki torej predstavljajo zgoraj naštetе podsektorje, so upravičenci:

- ribiči in (so)lastniki ribiških plovil
- ribogojci (predstavniki marikulture in sladkovodnega ribogojstva, tudi školjkarji)
- predstavniki ribiške predelovalne industrije
- lokalne skupnosti
- predstavniki privatnega neribiškega sektorja
- javna ali poljavna telesa.

Te skupine so torej splošno gledano upravičenci. Znotraj vsake osi so do sredstev upravičene različne skupine:

Os 1: vse pravne ali fizične osebe z veljavnim slovenskim ribolovnim dovoljenjem; ker se os 1 večinoma nanaša na ukrepe za prilagoditev ribiške flote (npr. razrez ali prerazporeditev ribiških plovil, naložbe v ribiška plovila na krovu in selektivnost, mali priobalni ribolov) in upoštevajoč gospodarski ribolov, so upravičenci v okviru osi 1 samo morski gospodarski ribiči z veljavnim ribolovnim dovoljenjem.

Os 2: vse pravne ali fizične osebe, registrirane za dejavnost akvakulture in/ali predelave in trženja ribiških proizvodov. Poleg glavne skupine upravičencev (morski in sladkovodni ribogojci in školjkarji) v skupino prejemnikov sredstev ESR sodijo tudi upravičenci posebne skupine, tj. kmetje z dopolnilno dejavnostjo ribogojstva. V okviru naložb v predelavo in trženje so upravičenci pravne in fizične osebe z registrirano dejavnostjo ribiške predelave v Sloveniji, kot tudi javna in poljavna telesa.

Os 3: vse pravne in fizične osebe ter lokalne skupnosti.

Os 4: vse pravne in fizične osebe kot administrativno-finančno telo obalne akcijske skupine, izbrane z javnim razpisom za izvajanje posameznih projektov v skladu z lokalno razvojno strategijo (OAS). Ker so sredstva v okviru osi 4 namenjena ustanovitvi obalne akcijske skupine, ki bo imela predstavnike zasebnega neribiškega sektorja, ribiškega sektorja in lokalnih skupnosti, bodo te skupine v glavnem ciljne skupine upravičencev. Vsekakor pa izvedba takšnega novega ukrepa zahteva vključitev čim večjega števila lokalnega prebivalstva in nevladnih organizacij na tem področju. Seminarji, ki bodo organizirani za predstavitev morebitnih ukrepov osi 4, bodo torej morali biti široko zasnovani.

Os 5: MKO je upravičenec v okviru te osi, saj so sredstva na tej osi namenjena administrativni podpori izvajanju OP ribištvo 2007-2013.

6.2 PREDNOSTNA OS 1: UKREPI ZA PRILAGODITEV SLOVENSKE RIBIŠKE FLOTE

Ena glavnih prioritet razvoja slovenskega ribištva je trajnostna raba ribolovnih virov in upravljanje flote. Slovenija se trenutno sooča s precejšnjimi strukturnimi težavami v sektorju morskega ribištva. Glavne težave so sezonske omejitve ribolova, raba neustreznega ribolovnega orodja, zastarela plovila itd.

6.2.1 GLAVNI CILJI V OKVIRU PREDNOSTNE OSI 1

V skladu z osnovno uredbo ESR, NSN ter strategijo, predstavljeno v četrtem poglavju, bodo glavni cilji prednostne osi 1 Sloveniji pomagati:

- Spodbujati trajnostni ribolov in dolgoročno rabo razpoložljivih in dostopnih virov.
- Prilagoditi ribiško floto razpoložljivim ribolovnim virom.
- Nuditi pomoč plovilom, ki izvajajo mali priobalni ribolov, z vidika posodabljanja plovil z namenom izboljšanja varnosti na krovu.
- Spodbujati uporabo selektivnih ribolovnih orodij in okolju/virom prijaznih ribolovnih metod.

Za doseganje zgoraj omenjenih ciljev bodo uporabljena naslednja sredstva:

- Trajen in začasen umik plovil iz ribiške flote.
- Naložbe v plovila na krovu in zamenjava motorja (z enako ali manjšo močjo) in naložbe v opremo na krovu, uvajanje tehničnih ukrepov za povečanje selektivnosti ribolovnega orodja.
- Ukrepi malega priobalnega ribolova.
- Družbeno-gospodarska nadomestila.

Slovenija bo izvajala tudi nekatera določila Uredbe Sveta (ES) št. 744/2008 z dne 24. julija 2008 o uvedbi začasnega posebnega ukrepa za spodbujanje prestrukturiranja ribiških flot Evropske skupnosti, ki jih je prizadela gospodarska kriza (UL L 202, 31. 7. 2008, str. 1-8), vključno s posebnimi ukrepi odstopanja, ki se uporabljajo samo za flote, vključene v načrte za prilagoditev flote.

Dejstvo je, da je preveč plovil v omejenem ribolovnem območju, kar ustvarja velik pritisk na ribolovne vire in ne more zagotoviti preživetja vsem ribičem. Zaradi tega bo strategija ribiškega razvoja do 2013 vsebovala tudi možnost trajnega ali začasnega umika iz ribiške flote in ukinitve opravljanja ribolovnih dejavnosti. S sredstvi, pridobljenimi iz ESR na podlagi umika, se lahko ribiči prekvalificirajo za drugo delo ali poklic. Ni realnih možnosti, da bi se ribolovno območje povečalo ali povečali ribolovni viri, zato je vpeljava tega ukrepa smiselna. Posledica umika bo zmanjšanje ravni ribolovne zmogljivosti slovenske flote v smislu tonaže in moči motorjev, kot je določeno v skladu z Uredbo Komisije št. 916/2004 na dan pristopa Slovenije k EU.

Ker v strukturi flote prevladujejo ribiška plovila za mali priobalni ribolov, bo posebna pozornost dana ukrepom, namenjenim malemu priobalnemu ribolovu.

Slovenija bo v okviru osi 1 izvajala naslednje ukrepe:

- Trajna ukinitve ribolovnih dejavnosti,
- Začasna ukinitve ribolovnih dejavnosti,
- Naložbe v plovila na krovu in selektivnost,
- Mali priobalni ribolov in
- Družbeno-gospodarska nadomestila za upravljanje flote.

6.2.2 KAZALCI REZULTATOV IN OPREDELJENI CILJI

Os 1: Ukrepi za posodobitev slovenske ribiške flote

SPECIFIČNI CILJI	KAZALCI UČINKA	IZHODIŠČNI PODATKI	OPREDELJENI CILJI 2010	OPREDELJENI CILJI 2013
Prilagoditev slovenske ribiške flote na trajnostno raven	Zmanjšanje zmogljivosti flote s pomočjo trajne ukinitve dejavnosti (BT, kW)	BT 967,54 ²⁹ kW 10.307,63	Glede na ohranitvene ukrepe, ki bodo sprejeti	Glede na ohranitvene ukrepe, ki bodo sprejeti
Posodobitev ribiške flote	Delež posodobljenih plovil v ribiški floti	175 ³⁰	Najmanj 4 % ribiških plovil Najmanj 3 % flote malega priobalnega ribolova	Najmanj 6 % ribiških plovil Najmanj 4 % flote malega priobalnega ribolova

Cilj 2013 se nanaša na izhodiščno stanje.

Tabela 15: Izhodiščno stanje in izmerjeni cilji za os 1

6.2.3 SPECIFIČNE INFORMACIJE, ZAHTEVANE ZA VSAK UKREP

Ukinitve ribolovnih dejavnosti (trajna in začasna)

Slovenija želi prilagoditi ribiško floto, da bi ustvarila stabilno in trajnostno ravnoesje med ribolovno zmogljivostjo in razpoložljivimi viri. To je tudi razlog, zaradi katerega bo Slovenija trajno in začasno zmanjšala svojo ribolovno zmogljivost z namenom večje sposobnosti ekonomskega preživetja na ta način zmanjšane ribiške flote. Slovenija bo torej sprejela načrt za prilagoditev ribolovnega napora v skladu s členom 21 osnovne uredbe ESR. Kljub temu pa je obseg obeh ukrepov lahko objektivno ocenjen samo na podlagi dolgoročnega spremljanja stanja ribolovnih virov.

Naložbe v ribiška plovila na krovu in selektivnost

²⁹ Podatki za ribolovno zmogljivost, glede BT in kW, se nanašajo na podatke iz Registra ribiških plovil z dne 1. 10. 2007.

³⁰ Izhodišče predstavlja število plovil iz Registra ribiških plovil z dne 1. 10. 2007.

V skladu z Registrom ribiških plovil na dan 1. 10. 2007 je 175 registriranih slovenskih ribiških plovil. 86 % plovil je krajših od 12 m celotne dolžine in samo 3 plovila so daljša od 18 m celotne dolžine. Samo dve plovili sta daljši od 24 m celotne dolžine.

Kakor koli že, slovenska ribiška flota je stara. 46 % plovil je starejših od 30 let in 79 % plovil je starejših od 20 let. Oprema in instalacije ne omogočajo varnega delovanja in ne upoštevajo okoljskih zavez. Slovenska ribiška flota bi morala biti posodobljena z namenom boljših delovnih pogojev in varnosti, kar bo vodilo v večjo motiviranost ribičev.

Prispevek iz tega ukrepa bo pripomogel k ohranjanju biološke raznovrstnosti in zaščiti naravnih vrednot, večinoma zaradi načrtovanega povečanja selektivnosti določenih ribolovnih orodij. Selektivnost je namreč ključnega pomena za zmanjšanje prilova, predvsem pa za bolj učinkovito in trajnostno rabo ribolovnih virov.

Mali priobalni ribolov

Za ukrep mali priobalni ribolov veljajo enaka opažanja kot za ukrep naložbe v ribiška plovila na krovu in selektivnost.

Družbeno-gospodarska nadomestila za upravljanje flote

Zaradi ribolovne tehnike in migratornega značaja večine rib, prav tako pa zaradi upada ribolovnih virov je slovenski gospodarski ribolov odvisen od sezone. Slovenski ribiči torej v določenih mesecih leta, ko ne ulovijo rib, potrebujejo dodatne možnosti zaposlitve. Še posebej obstaja možnost diverzifikacije v turizmu. Ribiški turizem je mišljen kot prevoz ljudi na ribiški izlet, da si ogledajo potek gospodarskega ribolova, in ne kot spodbujanje športnega ribolova. Takšna diverzifikacija bi v vsakem primeru pripomogla k ohranjanju delovnih mest v ribiškem sektorju, kar je pozitivno, saj je Slovenija pomorska država in ribiški sektor je ključnega pomena zanjo – kljub majhni dodani vrednosti.

Prav tako je pomembno zagotoviti finančna nadomestila ribičem, ki zaradi nerešene državne meje na morju, ne morejo izvajati zgodovinskih pravic morskega gospodarskega ribolova v teritorialnih vodah Republike Hrvaške v območju določenem v 11. delu Priloge 1 Uredbe 2371/2002, kot je bila le-ta spremenjena s hrvaško pristopno pogodbo z dne 1.7.2013.

6.2.3.1 TRAJNA UKINITEV RIBOLOVNIH DEJAVNOSTI

UTEMELJITEV:

Glavni cilj SRP je trajnostna uporaba ribolovnih virov in upravljanje flote. Slovenija se trenutno sooča s pomembnimi strukturnimi problemi v morskem ribiškem sektorju, še posebej: (1) neravnovesje med ribolovno zmogljivostjo in razpoložljivimi ribolovnimi viri, še posebej zmanjšanje ribolovnega območja po slovenski osamosvojitvi 1991 (preveč plovil v omejenem ribolovnem območju); (2) zastarela in neustrezna ribolovna flota, ki ne omogoča učinkovite uporabe ribolovnih virov na odprtem morju; (3) sezonska narava ribolova.

Sestava slovenske ribiške flote in ribolovnih orodij, ki se uporabljajo v teritorialnih vodah, je neuravnovešena – npr. ni usklajena z razpoložljivimi ribolovnimi viri. To je tudi rezultat Načrta upravljanja z ribištvom v vodah pod jurisdikcijo Republike Slovenije, v katerem je bilo ugotovljeno, da je slovenska ribiška flota, ki primarno izvaja ribolovne dejavnosti v teritorialnih vodah, sestavljena iz prevelikega števila plovil s pridreno vlečno mrežo za tako omejeno območje. To je eden od razlogov, zakaj bi Slovenija morala sprejeti načrt za prilagoditev ribolovnega napora v skladu s členom 21(a)(v) – še posebej ukrepi, ki so povezani s členom 10 *Uredbe Sveta (ES) št. 2371/2002 z dne 20. decembra 2002 o ohranjanju in trajnostnem izkoriščanju ribolovnih virov v okviru skupne ribiške politike*. V skladu s tem členom lahko države članice sprejmejo ukrepe za nacionalne ribiške flote, upoštevajoč ohranjanje in upravljanje virov v vodah, ki so pod njihovo suverenostjo ali jurisdikcijo.

CILJI:

Glavni cilj ukrepa je zmanjšanje ribolovne zmogljivosti slovenske ribiške flote (zmanjšanje celotne brutotonaže (BT)) in zmanjšanje ribolovnega napora v skladu s SRP. Na podlagi načrta prilagoditve ribolovnega napora skladno s členom 21(a)(v) osnovne uredbe ESR bo minister določil nacionalne sheme za razrez za obdobje 2 let. To bo zmanjšalo zmogljivost in strukturno neravnovesje med ribolovnimi viri ter obstoječo ribiško floto.

Količinski cilji:

- Zmanjšanje ribolovnega napora za 10 %. Ta številka je lahko spremenjena v skladu s sprejetim načrtom za prilagajanje ribolovnega napora in ob upoštevanju prihodnjih ohranitvenih ukrepov.
- Zmanjšanje zmogljivosti: za vsaj 10 %.
- Zmanjšanje moči motorja: za vsaj 10 %.

IZBRANE DEJAVNOSTI:

Do podpore v okviru tega ukrepa bodo upravičene naslednje dejavnosti:

DEJAVNOSTI
Trajna ukinitvev ribolovnih dejavnosti
Prerazporeditev ribiških plovil v neribolovne dejavnosti

Dejavnosti, financirane v okviru tega ukrepa, se nanašajo na člen 23 osnovne uredbe ESR. V primeru sprejetja obnovitvenih načrtov v Jadranskem morju bo imelo prednost njihovo financiranje.

UPRAVIČENCI:

Upravičenci so pravne in fizične osebe, ki so (so)lastniki ribiških plovil z veljavnim slovenskim dovoljenjem za gospodarski ribolov.

INTENZIVNOST POMOČI:

Finančna podpora je 100 % javno financiranje.

PREMIJE ZA TRAJNO UKINITEV

Stopnja javne podpore bo določena ob upoštevanju največjega razmerja stroškovne učinkovitosti na podlagi objektivnih kriterijev, kot so vrednost ribiškega plovila in njegovega dovoljenja, njegova starost in tonaža, izražena v BT, ali moč motorja, izražena v kW. Nadzorni odbor bo potrdil obseg pomoči z določitvijo najvišje premije, ki je lahko dodeljena.

Izvedena bo strokovna raziskava, da se oceni stanje ribolovnih virov in potreba po sprejetju ohranitvenih ukrepov.

Na ta način lahko slovenski organi sprejmejo načrt prilagajanja ribolovnega napora, ki se nanaša na takšne ohranitvene ukrepe in omogoča odobritev premij plovilom za izstop iz ribiške flote.

6.2.3.2 ZAČASNA UKINITEV RIBOLOVNIH DEJAVNOSTI

UTEMELJITEV:

Namen izvajanja tega ukrepa je začasno zmanjšati ribolovni napor slovenske ribiške flote, ki izvaja ribolovne dejavnosti: v slovenskih vodah in zunaj njih.

Dejavnosti, financirane v okviru tega ukrepa, se nanašajo na člen 24 in člen 21(a) osnovne uredbe ESR.

CILJI:

Splošni cilj tega ukrepa je začasno zmanjšanje ribolovnega napora slovenske ribiške flote, da se zmanjša ribolovni pritisk na morske vire. Začasna ukinitvev ribolovnih dejavnosti bo torej usmerjena k začasnemu zmanjševanju pritiska na ribolovne vire.

Za dneve, ko je plovilo dana javna pomoč za začasno ukinitvev ribolovnih dejavnosti, mora plovilo prenehati z ribolovnimi dejavnostmi. To bo preverjeno s podatki iz Sistema za spremljanje plovil ali katerimi koli drugimi podatki (npr. letni prihodek, podatki o ulovljenih ribah itd.) ali s pridržanjem ribolovnega dovoljenja v zadevnem obdobju začasne ukinitve.

Specifičen cilj je:

- Varovanje in ohranjanje ribolovnih virov.

UPRAVIČENCI:

Upravičenci so pravne in fizične osebe, ki so (so)lastniki ribiških plovil z veljavnim slovenskim dovoljenjem za gospodarski ribolov, prav tako pa tudi ribiči.

INTENZIVNOST POMOČI:

Finančna podpora je 100 % javno financiranje.

PREMIJE ZA ZAČASNO UKINITEV

Stopnjo premije za začasno ukinitvev ribolovnih dejavnosti bo določil nadzorni odbor na podlagi objektivnih kriterijev, kot so:

(1) Delež izgube prihodka ribiča in lastnika plovila. Zaradi sezonske narave ribolovnih dejavnosti bo izguba prihodka v posameznem mesecu primerjana z istim mesecem prejšnjega leta.

(2) Del osnovne plače, ki jo ribič trenutno prejema.

6.2.3.3 NALOŽBE V PLOVILA NA KROVU IN SELEKTIVNOST

UTEMELJITEV:

Slovensko ribištvo se sooča s problemom zastarele in slabo opremljene ribiške flote. Neučinkovitost je videti zlasti v njeni nezmožnosti za ribolov v mednarodnih vodah, kar pomeni, da obstaja zgostitev plovil, ki uporabljajo številne različne ribolovne tehnike, v slovenskih notranjih in teritorialnih vodah. Slovenija namerava uporabiti ta ukrep za posodobitev ribiške flote v smislu doseganja večje kakovosti ulova, večje varnosti na krovu, s pomočjo zamenjave motorja in nabave opreme ter posodobitvenih del v skladu s členom 25 osnovne uredbe ESR. Zmanjšanje moči motorjev lahko doseže skupina

plovil za vsako kategorijo plovil. Zamenjava motorjev bo omogočila večjo energijsko učinkovitost in imela pozitiven učinek na okolje. CILJI:

Splošni cilj je izboljšanje varnosti na krovu ter življenjskih pogojev za ribiče na krovu. Zamenjava motorjev bo omogočila energijsko učinkovitost in imela pozitiven učinek na okolje. Kombinacija zamenjave motorja z zmanjšanjem moči in posodobitvijo ali financiranjem ustrezne opreme za zmanjšanje učinka ribolova na nekomercialne vrste bi lahko vodila k boljši uporabi ribolovnih virov. Tehnični ukrepi za doseganje večje selektivnosti ribolovnih orodij bodo prav tako upoštevani.

Specifični cilji so:

- Varovanje in ohranjanje ribolovnih virov.
- Izboljšanje delovnih pogojev na krovu.
- Boljša kakovost rib.

Količinski cilji:

- 10 plovil je predvidenih za posodobitev opreme in ukrepe selektivnosti
- 15 plovil je predvidenih za posodobitev v okviru ukrepa mali priobalni ribolov

IZBRANE DEJAVNOSTI:

Do podpore v okviru tega ukrepa bodo upravičene naslednje dejavnosti:

DEJAVNOST
Zamenjava motorjev plovil/ zmanjšanje moči motorjev
Izboljšanje varnosti na krovu, delovnih pogojev, higiene in kakovosti proizvodov
Tehnični ukrepi za povečanje selektivnosti ribolovnega orodja

POSEBNE INFORMACIJE

Če bo skupina plovil sodelovala pri zamenjavi motorja, bo nadzor skladnosti s pogoji, opredeljenimi v osnovni in izvedbeni uredbi ESR, nadzorovan s pomočjo podatkov, pridobljenih iz sistema InfoRib (podatki o ribiški floti, ladijski dnevniki) in sistema spremljanja plovil (VMS).

Zmanjšanje za 20 % zmogljivosti, izražene kot moč motorja, lahko skupina plovil doseže ali z izstopom enega ali več plovil, ki pripadajo skupini, iz flote, ali z zmanjšanjem zmogljivosti, izražene kot moč motorja, za posamezna plovila v skupini na način, da je končni rezultat po zamenjavi motorjev zmanjšanje zmogljivosti za vsaj 20 %, izraženo kot moč zamenjanih motorjev.

Glede na dokument Evropske komisije z naslovom Vademecum se bo za izračun 20 % zmanjšanja moči motorja, ki ga mora doseči skupina plovil, uporabljala naslednja formula:

Končna moč $\leq$ Izhodiščna moč – 20 % zmanjšanje moči

Pri čemer je

Izhodiščna moč = moč vseh plovil, ki pripadajo skupini, preden je prišlo do zamenjave motorjev,

20 % zmanjšanje moči = 20 % moči motorjev, ki se jih nadomešča z državno pomočjo,

Končna moč = moč vseh plovil, ki pripadajo skupini, potem, ko je prišlo do zamenjave motorjev.

Dejavnosti, financirane v okviru tega ukrepa, se nanašajo na člen 25 osnovne uredbe ESR.

Najvišji znesek na plovilo v okviru ukrepa investicije na krovu ribiških plovil in selektivnost ne sme preseči zneska na plovilo v okviru ukrepa trajna ukinitvev ribolovnih dejavnosti. V kolikor znesek za investicije na krovu ribiških plovil in selektivnost preseže znesek na plovilo po ukrepu trajna ukinitvev ribolovnih dejavnosti, je upravičeni strošek v višini predvidene premije na ribiško plovilo.³¹

Organ upravljanja bo vzpostavil sistem vrednotenja za vsako posamezno plovilo, ki bo prejelo sredstva v okviru tega ukrepa, od primera do primera.

UPRAVIČENCI:

Upravičenci so pravne in fizične osebe, ki so solastniki ribiških plovil z veljavnim slovenskim dovoljenjem za gospodarski ribolov.

INTENZIVNOST POMOČI:

Javno sofinanciranje lahko variira od 20 % do 60 %.

6.2.3.4 MALI PRIOBALNI RIBOLOV

UTEMELJITEV:

Večji delež slovenske ribiške flote glede na število plovil predstavlja skupina plovil, ki so v skupni dolžini krajša kot 11,9 m (151 plovil³²). Slovensko ribištvo se sooča s problemom zastarele in slabo opremljene ribiške flote. Neučinkovitost je videti zlasti v njeni nesposobnosti za ribolov v mednarodnih vodah, kar pomeni, da obstaja zgostitev plovil, ki uporabljajo številne različne ribolovne tehnike, v slovenskih notranjih in teritorialnih vodah. Z izvajanjem tega ukrepa namerava Slovenija posodobiti ribiško floto v smislu doseganja višje kakovosti ulova, večje varnosti na krovu in večje energijske učinkovitosti s pomočjo zamenjave motorjev, kar bo imelo pozitiven učinek na okolje.

CILJI:

Splošni cilj tega ukrepa je posodobitev ribiških plovil za izboljšanje varnosti na krovu, delovnih ter življenjskih pogojev ribičev, zamenjava opreme za zmanjšanje vpliva

³¹ Več informacij o premijah za ukrep, trajna ukinitvev ribolovnih dejavnosti, je v poglavju 6.2.3.1

³² Podatki so vzeti iz slovenskega Registra ribiških plovil z dne 1. 10. 2007.

ribolova na nekomercialne vrste, zmanjšanje vpliva na ribolova na ekosistem in morsko dno. Zamenjava motorjev bo omogočila energijsko učinkovitost in imela pozitiven učinek na okolje. Zamenjava motorjev z zmanjšanjem moči in posodobitvijo ali financiranjem ustrezne opreme za zmanjšanje učinka ribolova na nekomercialne vrste bi lahko vodila k boljši uporabi ribolovnih virov. Predvidoma bodo izvajani tehnični ukrepi za doseganje večje selektivnosti ribolovnega orodja v kontekstu malega priobalnega ribolova (člen 25(7) osnovne uredbe ESR).

Specifični cilji so:

- Varovanje in ohranjanje ribolovnih virov.
- Izboljšanje delovnih pogojev na krovu.
- Boljša kakovost rib.

IZBRANE DEJAVNOSTI:

Do podpore v okviru tega ukrepa bodo upravičene naslednje dejavnosti:

DEJAVNOST
Zamenjava motorjev plovil
Izboljšanje varnosti na krovu, delovnih pogojev, higiene in kakovosti proizvodov
Tehnični ukrepi za povečanje selektivnosti ribolovnega orodja

Dejavnosti, financirane v okviru tega ukrepa, se nanašajo na člen 25 osnovne uredbe ESR.

UPRAVIČENCI:

Upravičenci so pravne in fizične osebe, ki so solastniki ribiških plovil z veljavnim slovenskim dovoljenjem za gospodarski ribolov, prav tako pa tudi ribiči.

INTENZIVNOST POMOČI:

Kjer ESR predvideva financiranje ukrepov iz člena 25 v kontekstu malega priobalnega ribolova, je lahko stopnja zasebnega finančnega prispevka, prikazana v skupini 2 Tabele iz Priloge II uredbe zmanjšana za 20 odstotnih točk.³³

6.2.3.5 DRUŽBENO-GOSPODARSKA NADOMESTILA ZA UPRAVLJANJE FLOTE

UTEMELJITEV:

Ker je slovenski gospodarski ribolov sezonske narave in slovenski ribiči potrebujejo dodatno zaposlitev, vidi Slovenija priložnost v družbeno-gospodarskih nadomestilih za upravljanje flote, še posebej za diverzifikacijo dejavnosti s promocijo novih delovnih mest in v zgodnjem izhodu iz ribiškega sektorja. Diverzifikacija v ribiški turizem bi bila videna kot ena od možnosti. Ribiški turizem je mišljen kot prevoz ljudi na ribiški izlet, da

³³ To pomeni, da je ukrepom v okviru člena 25 osnovne uredbe ESR (v okviru ukrepa Naložbe v ribiška plovila na krovu in selektivnost) dodeljena višja intenzivnost pomoči, če se izvajajo v okviru malega priobalnega ribolova.

si ogledajo potek gospodarskega ribolova, in ne kot spodbujanje športnega ribolova. Praksa v drugih državah je takšna, da je ribiški turizem npr. opredeljen kot gospodarska dejavnost na podlagi nacionalne zakonodaje, kar pomeni, da obstajajo natančna pravila, kako pridobiti dovoljenje za to dejavnost. V Sloveniji takšna možnost še ne obstaja. Uredbe so razpršene po več področjih (npr. varnost na morju, zdravje, higiena itn.). Pomembno določilo, namreč člen 6(5) osnovne uredbe ESR je, da ESR ne sme sofinancirati dejavnosti, ki bi povečale ribolovni napor. Treba je torej natančno določiti, kako velik je ribolovni napor tistih, ki se odločajo za takšno diverzifikacijo. To morajo biti ribiči, ki jih je prizadel razvoj dogodkov v ribištvu. Po drugi strani to tudi pomeni, da se negativen učinek na okolje ne bo povečal. Takšna diverzifikacija bi v vsakem primeru pripomogla k ohranjanju delovnih mest v ribiškem sektorju. Ukrep ne sme prispevati k povečanju zmožnosti plovila za ribolov.

Glede na to, da morska meja med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško še ni določena in da slovenski ribiči ne morejo izvajati zgodovinskih ribolovnih pravic v teritorialnih vodah Hrvaške je to razlog za izplačevanje finančnih kompensacij Slovenskim ribičem, dokler meja na morju ne bo določena.

CILJI:

Splošni cilj je omogočiti kompenzacijo za ribiče, ki jih je prizadelo upravljanje flote.

Specifičen cilj je:

- Pomoč ribičem za diverzifikacijo njihovih ribolovnih dejavnosti in reševanje težav, povezanih s sezonskostjo ribolova.
- Pomoč ribičem zaradi neizvajanja gospodarskega ribolova v območju zgodovinskih pravic slovenskih ribičev.

IZBRANE DEJAVNOSTI:

Do podpore v okviru tega ukrepa bodo upravičene naslednje dejavnosti:

DEJAVNOST
Diverzifikacija dejavnosti z namenom spodbujanja raznoterih del za ribiče

Dejavnosti, financirane v okviru tega ukrepa, se nanašajo na člen 27 osnovne uredbe ESR.

UPRAVIČENCI:

Upravičenci so pravne in fizične osebe, ki so lastniki ribiških plovil z veljavnim slovenskim dovoljenjem za gospodarski ribolov in ribiči, ki so člani posadke na ribiških plovilih.

INTENZIVNOST POMOČI:

Finančna podpora je 100 % javno financiranje.

OPIS METOD ZA IZRAČUN NADOMESTIL

Nadomestila se bo izračunalo na osnovi stroškov, ki so nastali z diverzifikacijo dejavnosti oziroma zaradi izgubljenega pričakovanega prihodka na tradicionalnih območjih, kjer ribolov zaradi nerešene meje na morju ni mogoče izvajati.

Za nadomestila za pomoč ribičem zaradi neizvajanja gospodarskega ribolova v območju zgodovinskih pravic slovenskih ribičev bo v letih 2014 in 2015 na razpolago največ 500.000 evrov evropskih in slovenskih sredstev. Vse pravne in fizične osebe navedene pod upravičenci, ki bodo izpolnjevale minimalne pogoje glede aktivnosti ribiškega plovila in količine letnega iztovora bodo upravičene do nadomestila. Minimalna aktivnost ribiškega plovila pomeni oddanih najmanj 80 ladijskih dnevnikov v zadnjih dveh koledarskih letih pred oddajo vloge na javni razpis. Minimalna količina letnega iztovora pa najmanj četrtno povprečnega iztovora za posamezen segment flote (povlečne mreže, zaporne plavarice in stoječe mreže) v zadnjih dveh koledarskih letih pred oddajo vloge na javni razpis. Najvišje nadomestilo za upravičenca ne sme presegati minimalne plače v Republiki Sloveniji v letu 2013.

Vsi ribiči, ki bodo tudi upravičenci do nadomestila, bodo prejeli enako dnevno nadomestilo. Nadomestilo za vsakega upravičenca bo izračunano po naslednji formuli:

- Nadomestilo za upravičenca = število dni, ko bo ribič zaposlen na plovilu, ki izpolnjuje vse pogoje iz ukrepa * dnevno nadomestilo

Višina dnevnega nadomestila bo odvisna od števila upravičencev vključenih v ukrep. Pri tem, da dnevno nadomestilo ne sme presegati najvišjega dnevnega nadomestila za upravičenca, ki se izračuna po naslednji formuli:

- Najvišje dnevno nadomestilo za upravičenca = minimalna plača v Republiki Sloveniji v letu 2013 / 365 dni

Upravičencem se sredstva izplačajo na podlagi odobrenih vlog na javni razpis, in to v obliki nadomestila za obdobji od 1.1.2014 do 31.12.2014 in od 1.1.2015 do 31.8.2015.6.3. OS 2: RIBOGOJSTVO, CELINSKI RIBOLOV, PREDELAVA IN TRŽENJE RIBIŠKIH IN RIBOGOJSKIH PROIZVODOV

A) Ribogojstvo

V letu 2003 je vzreja v ribogojstvu predstavljala že več kot polovico celotnega slovenskega gospodarskega ulova in vzreje, sladkovodna vzreja je znašala malo manj kot polovico tega. Ob pristopu Slovenije k EU maja 2004 se je stanje akvakulture bistveno poslabšalo. Glavni razlog je bil padec tržnih cen rib zaradi skupnega trga in konkurenčnih pritiskov iz drugih držav članic. V novi programski perspektivi 2007-2013 bo v slovenskem ribogojstvu potreben nov zagon.

B) Predelava in trženje

Podatki kažejo, da se poraba rib in ribiških proizvodov nepretrgoma povečuje, je pa še vedno precej nižja od povprečja EU. V Sloveniji se poleg konzervirane ribe (tun, sardela) še vedno največ prodaja sveža riba, ki ji sledi enostavno pakirana riba (sveži file), veliko nižja pa sta poraba in prodaja prekajenih, enostavno pakiranih zamrznjenih rib in predelanih ribjih proizvodov. Zaradi počasnih vendar stalno spreminjajočih se prehranjevalnih navad se odpira čedalje več možnosti za proizvodnjo predelanih ribjih proizvodov.

Cilj razvoja sektorja je posodobitev predelovalnih obratov in promocija diverzifikacije proizvodov v sektorju. Dodana vrednost proizvodov (ki lahko temelji na tradicionalnih ali novih tehnologijah) bo olajšala nadaljnji obstoj predelovalnega sektorja in predstavljala vložek v posodabljanje in razvoj, ki sta stalno potrebna. Poleg spodbujanja nastanka novih obratov bo v obdobju 2007-2013 posebna pozornost posvečena posodabljanju obstoječih zmogljivosti in nakupu nove sodobne tehnološke opreme. Razvoj predelave in trženja bosta usmerjena v ustvarjanje okolja, ki bo omogočilo večjo konkurenčnost predelovalnih obratov in ribogojnih objektov.

6.3.1 GLAVNI CILJI V OKVIRU OSI 2

V skladu z osnovno uredbo ESR in v poglavju 3.4 predstavljeno strategijo bodo glavni cilji prednostne osi 2 pripomogli Sloveniji k:

- Posodobitvi ribogojškega sektorja v trajnostnem smislu,
- Ustvarjanju okolja za dvig dolgoročne konkurenčnosti in dobičkonosnosti sladkovodnega in morskega ribogojstva na domačem ter evropskem trgu,
- Spodbujanju raznovrstnosti ponudbe rib in uvajanju novih vrst rib, školjk in mehkužcev,
- Spodbujanju rabe ekstenzivnih in/ali okolju prijaznih metod,
- Ustvarjanju okolja za dvig dolgoročne konkurenčnosti predelovalnih obratov,
- Krepitvi trženja ribiških proizvodov.

Za doseganje zgoraj omenjenih ciljev bodo uporabljeni naslednji ukrepi:

- Produktivne naložbe v ribogojstvo
- Vodno-okoljski ukrepi³⁴
- Ukrepi za varovanje javnega zdravja³⁵
- Ukrepi za varovanje zdravja živali³⁶
- Predelava in trženje

6.3.2 KAZALCI REZULTATOV IN OPREDELJENI CILJI

Os 2: Ribogojstvo, predelava in trženje

SPECIFIČNI CILJI	KAZALCI UČINKA	IZHODIŠČNI PODATKI	OPREDELJENI CILJI 2010	OPREDELJENI CILJI 2013
------------------	-------------------	-----------------------	---------------------------	---------------------------

³⁴ Vodno-okoljski ukrepi se bodo izvajali samo predvidoma.

³⁵ Ukrepi za varovanje javnega zdravja se bodo izvajali samo predvidoma.

³⁶ Ukrepi za varovanje zdravja živali se bodo izvajali samo predvidoma.

Pospeševanje investiranja ribogojstvo v	Število novih ribogojških obratov	0	5	10
	Proizvodnja sladkovodnem ribogojstvu ton/leto v –	1100	+100	+200
	Proizvodnja morskem ribogojstvu ton/leto v –	192 ³⁷	+50%	+70%
	Število vzrejenih novih vrst rib ³⁸	0	+2	+5
	Število ribogojških obratov s prodajo na drobno znotraj objekta	0	+5	+16

SPECIFIČNI CILJI	KAZALCI UČINKA	IZHODIŠČNI PODATKI	OPREDELJENI CILJI 2010	OPREDELJENI CILJI 2013
Popularizacija ribogojških metod, ki bodo ustrezale potrebam potrošnikov in pripomogle k varovanju zdravja ljudi, ohranjanju biotske	Povečanje števila ribogojških obratov z uvajanjem obdelave odpadnih voda	0	+2	+15
	Število ribogojških obratov z ekološko proizvodnjo	0	0	7

³⁷ To so uradni podatki SURS-a za celotno proizvodnjo v morskem ribogojstvu v 2006. Vendar pa se bo celotna proizvodnja v letu 2007 povečala za približno 50 % zaradi novih ribogojških koncesij, prejetih v prejšnjih dveh letih. To obrazloži 50 % pričakovano povečanje v letu 2010. Pričakuje se, da bo dejansko povečanje celotne proizvodnje morskega ribogojstva do 2013 torej 70 %. Vir: http://www.stat.si/pxweb/Database/Okolje/15_kmetijstvo_ribistvo/08_15191_ribistvo/08_15191_ribistvo.asp.

³⁸ Nove ribje vrste so vrste, katerih ribogojška proizvodnja v državah članicah je nizka ali ne obstaja in za katere obstajajo dobre tržne možnosti (vir: izvedbena uredba ESR, člen 10). Diverzifikacija v nove vrste v odprtih sistemih bo možna samo za ribe, ki so določene v Pravilniku o prosto živečih živalskih vrstah, za katere ni treba pridobiti dovoljenja za gojitev (UL RS, št. 62/07). To so orada, brancin, klapavica kot morske vrste in šarenka, potočna zlatovčica, gojeni krap, beli amur, sivi tolstolobik in srebrni tolstolobik kot sladkovodne ribje vrste. Za zaprte sisteme v okviru evropskih standardov ni posebnih omejitev. Za vse druge vrste je treba opraviti presojo vpliva na okolje. Več informacij je na voljo v okviru ukrepa Produktivne naložbe v ribogojstvo.

raznovrstnosti in zaščitene območji	Število enot, ki izvajajo vodno-okoljske ukrepe, kot je mišljeno v členu 30(2)(a) osnovne uredbe ESR	0	0	3
Spodbujanje investiranja v predelovalno industrijo	Število novih predelovalnih obratov	0	+2	+4
	Število posodobljenih predelovalnih obratov	0	+2	+7
Spodbujanje predelovalnih obratov k uvajanju čiščenja odpadnih voda	Povečanje števila predelovalnih obratov, ki čistijo odpadne vode	0	+1	+2

Cilj 2013 se nanaša na izhodiščno stanje.

Tabela 16: Izhodiščno stanje in izmerjeni cilji za os 2

6.3.3 SPECIFIČNE INFORMACIJE, ZAHTEVANE ZA VSAK UKREP

Produktivne naložbe v ribogojstvo

Slovenija v glavnem želi posodobiti obstoječe ribogojske obrate, da zadosti okoljskim pogojem. Širjenje te proizvodnje je pričakovano tudi z diverzifikacijo v nove vrste. Ker so obstoječi ribogojski obrati stari in ribe, vzrejene v sladkovodnem ribogojstvu prodane v glavnem na lokalnih trgih, potrebujejo ti obrati posodobitev, da se zagotovijo ustrezni delovni pogoji za ribogojce in uvede prodaja na drobno znotraj ribogojnice.

Vodno-okoljski ukrepi

Slovenija bo te ukrepe izvajala le predvidoma, v glavnem, da se uvedejo bolj zavezujoči okoljski pogoji kot tisti, ki so upoštevani v okviru ukrepa produktivne naložbe v ribogojstvo. Eden od glavnih ciljev OP ribištvo 2007-2013, ki se bo upošteval ob izvajanju teh ukrepov, je spodbujanje ekstenzivnih ribogojskih metod.

Ukrepi za varovanje javnega zdravja

Ukrepe javnega zdravja se bo izvajalo le predvidoma. Glavni cilj teh ukrepov je pomagati školjkarjem v obdobju začasne prekinitve pobiranja gojenih školjk.

Ukrepi za varovanje zdravja živali

Tudi ti ukrepi se bodo izvajali le predvidoma. Pred njihovo izvedbo mora biti izveden program izkoreninjenja bolezni.

Predelava in trženje

Predelovalno industrijo v Sloveniji v glavnem predstavlja nekaj manjših podjetij, ki so razpršena po Sloveniji, ter večje podjetje, ki se nahaja na obali. Obstoječi obrati so zastareli ter potrebujejo posodobitev, da bi postali bolj konkurenčni. Na podlagi analize sektorja je bilo ugotovljeno, da bi bilo treba razširiti nabor proizvodov.

6.3.3.1 PRODUKTIVNE NALOŽBE V RIBOGOJSTVO

UTEMELJITEV

Slovenija ima veliko število visoko kvalitetnih, vendar majhnih virov celinskih voda, ki imajo dober potencial za povečanje obsega ribogojstva z ribogojnicami manjših kapacitet. Zaradi okoljskih razlogov je edina možnost rasti v morskem ribogojstvu v okviru školjčičšč, medtem ko so možnosti za vzrejo rib bolj omejene. Ukrepi bodo usmerjeni v izgradnjo manjših ribogojskih objektov na celinskih vodah, posebno tam, kjer obstaja možnost prodaje vzrejenih rib na lokalnem trgu, in v vzpostavitev novih školjčičšč. Ukrepi bodo usmerjeni v posodabljanje obstoječih ribogojnic, uvajanje novih tehnologij in opreme, ki je okolju prijazna in pomaga k doseganju boljših prodajnih možnosti z izgradnjo prodajal za prodajo na drobno znotraj ribogojnice, v ustvarjanje boljših delovnih pogojev, boljših veterinarsko-higienskih pogojev za vzrejo, in zaščito pred ribojedimi pticami. Cilj tega ukrepa je diverzificirati proizvodnjo v nove vrste, še posebej avtohtone, da se predvsem razširi ponudba proizvodov v kulinariki in

restavracijah. Ta ukrep bo nadalje spodbudil ozemeljsko pokritost in raznolikost proizvodov, katere cilj bo tržna raznolikost na regionalni ravni.

CILJI UKREPA

Cilji tega ukrepa so:

- Povečati in diverzificirati proizvodnjo v ribogojstvu z novimi vrstami z dobrimi tržnimi možnostmi.
- Zvišati kakovost in podpreti tradicionalno ribogojstvo upoštevajoč socialne in okoljske vidike.
- Uporabiti sistem dobre proizvodne prakse za spremljanje kakovosti ter sanitarnih in higienskih zahtev.

Dejavnosti, sofinancirane v okviru tega ukrepa, bodo vključevale izgradnjo novih ribogojnic in vališč, širitev in posodobitev obstoječih ribogojnic ter izboljšanje delovnih in varstvenih pogojev. Naložbe, povezane z izboljšanjem kakovosti, bodo usmerjene tudi v opremo za zaščito pred divjimi plenilci.

V skladu z dokumentom Komisije *Vademecum* se 'tradicionalne metode' razume kot gojenje školjk v obalnih območjih in ekstenzivno vzrejo krapa v ribnikih, kot obstaja v nekaterih območjih srednje Evrope.

Količinski cilji:

- Približno 15 ribogojnic je predvidenih za posodobitev
- Približno 21 ribogojnic je predvidenih za uvedbo prodaje na drobno
- Proizvodnja v sladkovodnem ribogojstvu se bo predvidoma povečala za 300 ton
- Proizvodnja v morskem ribogojstvu se bo predvidoma povečala za 130 ton
- 7 ribogojških enot je predvidenih za uvedbo ekološke proizvodnje

IZBRANE DEJAVNOSTI

Do podpore v okviru tega ukrepa bodo upravičene naslednje dejavnosti:

DEJAVNOST
Naložbe v izgradnjo ali izboljšanje obrata
Naložbe v novo tehnologijo in opremo, vključujoč strojno in programsko opremo
Naložbe, povezane s prodajo na drobno ³⁹

Dejavnosti, financirane v okviru tega ukrepa, se nanašajo na člen 29 osnovne uredbe ESR.

Ribogojnice morajo imeti veljavno vodno dovoljenje ali koncesijo v skladu s predpisi o vodah.

³⁹ Glede na člen 10(3) izvedbene uredbe ESR brez poseganja v člen 35(6) Osnovne uredbe ESR lahko podpora na podlagi člena 29 Osnovne uredbe ESR krije naložbe, ki se nanašajo na trgovino na drobno v ribogojnici, kadar je takšna trgovina sestavni del ribogojnice. Prodaja na drobno pomeni trgovino, uvrščeno znotraj ribogojnice, kjer se vzrejene ribe prodajajo neposredno potrošnikom.

UPRAVIČENCI

Upravičenci so mikro in mala podjetja, registrirana v Sloveniji za opravljanje ribogojске dejavnosti.

OPIS DAJANJA PREDNOSTI MIKRO IN MALIM PODJETJEM

Pri izvajanju produktivnih naložb v ribogojstvo mora Slovenija zagotoviti, da je prednost dana mikro in malim podjetjem. Definicija mikro, malih in srednje velikih podjetij je vzeta iz Priporočila Komisije z dne 6. maja 2003 (2003/361/EC).

VELIKOST PODJETJA	ŠTEVILO ZAPOSLENIH	PRIHODKI OD PRODAJE	ALI	VREDNOST PREMOŽENJA
SREDNJE/ VELIKO	< 250	< € 50 milijonov		< € 43 milijonov
MAJHNO	< 50	< € 10 milijonov		< € 10 milijonov
MIKRO	< 10	< € 2 milijona		< € 2 milijona

Tabela 17: Opredelitev mikro, malih in srednje velikih podjetij

Prednost mikro in malim podjetjem bo dana v izbirnem postopku. 50 % sredstev bo namenjenih za viabilne projekte tega tipa podjetij. Nadzorni odbor lahko spremeni odstotek v luči dejanskih zahtev sektorja.

6.3.3.2 VODNO-OKOLJSKI UKREPI

UTEMELJITEV

Trenutno v ribogojstvu nimamo takšnih metod, ki bi zadostile t. i. dobri praksi v ribogojstvu. Do sedaj je bilo ribogojstvo v glavnem osredotočeno na zmanjševanje negativnega učinka na okolje. Ker je eden od ciljev Operativnega programa za razvoj ribištva v Republiki Sloveniji 2007-2013 na osi 2 spodbujanje uporabe ekstenzivnih in/ali okolju prijaznih metod, npr. zaprti sistemi, obstaja potreba po uvedbi in izvajanju vodno-okoljskih ukrepov v ribogojstvu. Poraba rib na prebivalca v Sloveniji je v primerjavi z drugimi evropskimi državami precej nizka. Ker gre popularizacija proizvodov v smeri zadoščanja potreb uporabnika, istočasno pa v smeri zaščite zdravja ljudi, zagotavljanja trajnostne rabe naravnih virov in zmanjševanja učinkov na okolje, ker imajo določene ribogojске metode lahko boljši učinek na ohranjanje naravnih lastnosti, biodiverzitete in kulturne krajine, bo Republika Slovenija predvidoma izvajala vodno-okoljske ukrepe.

CILJI UKREPA

Splošni cilj je popularizacija in spodbujanje ribogojских metod, ki zadoščajo potrebam potrošnikov in varujejo javno zdravje, prav tako pa zagotoviti trajnostno rabo naravnih virov ter zmanjšanje negativnih učinkov na okolje in ohranjanje varovanih območij.

Specifični cilji so:

1. Prehod na ribogojске metode, ki vključujejo varovanje in izboljšanje okolja, naravnih virov, genetske raznovrstnosti ter upravljanje krajine in tradicionalnih vrednot ribogojških območij.
2. Spodbujanje ekoloških ribogojških metod na podlagi predpisov Skupnosti in, če je to potrebno, nacionalne zakonodaje.
3. Podpora trajnostnemu ribogojstvu, ki je v skladu s posebnimi okoljskimi omejitvami, ki izhajajo iz določitve območij Natura 2000 v skladu z Direktivo Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst.

METODE ZA IZRAČUN NADOMESTIL

Organ upravljanja bo določil stopnjo nadomestila ob upoštevanju naslednjih kriterijev:

- a) v primeru specifičnega cilja (1) upoštevajoč nastalo izgubo prihodka na podlagi maksimalnega zneska na hektar območja podjetja, ki se je zavezalo k vodno-okoljskim ukrepom, bo dano enkratno nadomestilo;
- b) v primeru specifičnega cilja (2) bodo upoštevani dodatni stroški, ki izhajajo iz uporabe okoljskih metod v ribogojstvu; nadomestilo se lahko dodeli za največ dve leti v obdobju preusmeritve podjetja v ekološko proizvodnjo;
- c) v primeru specifičnega cilja (3) za največ dve leti po dnevu odločitve o območjih Natura 2000 in samo za ribogojске enote, ki so obstajale pred to odločitvijo; bodisi na podlagi nastale izgube prihodka bodisi na podlagi dodatnih stroškov, ki izhajajo iz uporabe okoljskih metod v ribogojstvu.⁴⁰

UPRAVIČENCI

Upravičenci so pravne in fizične osebe, ki so registrirane za ribogojско dejavnost v Sloveniji, prav tako pa kmetje z ribogojstvom kot dopolnilno dejavnostjo ter javna in poljavna telesa.

6.3.3.3 UKREPI ZA VAROVANJE JAVNEGA ZDRAVJA⁴¹

UTEMELJITEV

Čeprav je patogenost alg relativno majhna v primerjavi s patogenostjo bakterij in virusov za ljudi in živali, bi še vedno lahko našli nekaj takšnih, ki predstavljajo resno grožnjo zdravju ljudi in živali. Patogeni učinki alg so strogo vezani na njihove toksine, ki so večinoma glavni in tudi edini toksični faktor teh organizmov. Ljudje večinoma pridejo v stik z njimi preko hrane. Prekomerna prisotnost teh toksinov v vodi predstavlja resno grožnjo zdravju ljudi. V okviru gojenja školjk v Tržaškem zalivu skoraj vsako leto pride do pojava zastrupitve školjk zaradi širjenja planktona, ki proizvaja toksine, ki so grožnja zdravju ljudi, zaradi česar veterinarska inšpekcija začasno prepove prodajo školjk. V zadnji letih traja prepoved prodaje takšnih školjk približno en mesec. Obstaja možnost, da se prepoved prodaje zaradi različnih razlogov pojava toksinov v školjkah razširi na obdobje, daljše od štirih mesecev ali na izgube, ki presegajo 35 % letnega prihodka družbe, zato smo predvideli te ukrepe v OP ribištvo 2007-2013 v okviru osi 2, da bi

⁴⁰ Podroben način izračuna ali metode v okviru specifičnega cilja bo znan, ko bodo določeni ukrepi, ki izhajajo iz območij Natura 2000.

⁴¹ Te ukrepe se bo izvajalo le predvidoma.

omogočili morebitna nadomestila za ukrepe varovanja javnega zdravja, če bodo izvajani.

CILJI UKREPA

Splošni cilj je pomagati slovenskim školjkarjem, da premostijo težave zaradi pojava toksinov ali planktona, ki proizvaja toksine v morju ali prisotnosti planktona, ki vsebuje biotoksine in posledično okuži školjke, zaradi česar je prodaja školjk prepovedana.

METODE ZA IZRAČUN NADOMESTIL

Organ upravljanja bo določil stopnjo nadomestil upoštevajoč naslednje kriterije:

- Dejanska izguba vzrejenih živali v primeru izjemno dolgega zaprtja.
- Nižja vrednost školjk na trgu zaradi prevelike velikosti.
- Nižje tržne cene v trenutku ponovnega začetka nabiranja.
- Finančne izgube (stroški obratovanja podjetij, ko nabiranje ni možno).

V primeru ene prepovedi, ki traja več kot dvanajst mesecev, ali več ponavljajočih se prepovedi istemu podjetju, ki trajajo več kot štiri mesece vsaka in skupaj več kot dvanajst mesecev, se nadomestilo izračuna za celotno obdobje, a je izplačano samo za del, ki ustreza največ dvanajstim mesecem prepovedi. Na primer: ena prepoved, ki traja petnajst mesecev in ustvarja ekonomske izgube za 15.000 EUR, bo prejela največje nadomestilo 12.000 EUR $[(15.000/15) * 12]$.

Če bodo ukrepi za varovanje javnega zdravja izvajani, bodo nadomestila izračunana na podlagi ene od zgoraj naštetih metod.

UPRAVIČENCI

Upravičenci so pravne in fizične osebe, registrirane za dejavnost gojitve školjk v Sloveniji.

Najdaljše trajanje obdobja, za katerega je nadomestilo lahko dano, je lahko 12 mesecev v celotnem programskem obdobju.

6.3.3.4 UKREPI ZA VAROVANJE ZDRAVJA ŽIVALI⁴²

UTEMELJITEV

Ukrepi za varovanje zdravja živali so namenjeni za financiranje programov nadzora nad boleznimi in njihovo izkoreninjenje v ribogojstvu. Ukrepi bodo izvajani v primeru pojava in širitve bolezni, ki bi lahko močno prizadele ribogojško proizvodnjo v Sloveniji.

CILJI UKREPA

Splošni cilj zgoraj omenjenega ukrepa je vzpostavitev sistema nadzora in izkoreninjenja bolezni v ribogojstvu.

⁴² Ukrepi za varovanje zdravja živali se bodo izvajali, če bo to potrebno.

IZBRANE DEJAVNOSTI

Glede na drugi odstavek člena 12 izvedbene uredbe ESR lahko organ upravljanja OP ribištvo 2007-2013 odloči, ali bo prispeval k financiranju kontrolnih ukrepov, na katere se nanaša paragraf 1(a) tega člena ali programu izkoreninjenja, ki se nanaša na paragraf 1(b) istega člena, in sprejme podrobno ureditev za finančni prispevek pred izvajanjem ukrepa ali programa glede na to, v skladu z določili Odločbe Sveta z dne 26. junija 1990 o odhodkih na področju veterine in Direktive Sveta 2006/88/ES z dne 24. oktobra 2006 o zahtevah za zdravstveno varstvo živali in proizvodov iz ribogojstva ter o preprečevanju in nadzoru nekaterih bolezni pri vodnih živalih.

Omenjene dejavnosti bodo torej izbrane, ko (če) se bodo ukrepi za varovanja zdravja živali izvajali.

UPRAVIČENCI

Upravičenci so pravne in fizične osebe, registrirane v Sloveniji za vzrejo rib, prav tako pa javna in poljavna telesa.

KRITERIJI ZA IZBOR

Kriteriji za izbor morajo biti določeni v skladu z osnovno in izvedbeno uredbo ESR, Odločbo Sveta 90/424/EGS z dne 26. junija 1990 o odhodkih na področju veterine, Odločbo Sveta 2006/782/ES z dne 24. oktobra 2006 o spremembi Odločbe 90/424/EGS o odhodkih na področju veterine in Direktivo Sveta 2006/88/ES z dne 24. oktobra 2006 o zahtevah za zdravstveno varstvo živali in proizvodov iz ribogojstva ter o preprečevanju in nadzoru nekaterih bolezni pri vodnih živalih.

Specifični kriteriji in bolj podroben opis teh ukrepov, če bodo izvajani, bo podan v nacionalni izvedbeni uredbi in javnem razpisu odprtega tipa.

6.3.3.5 PREDELAVA IN TRŽENJE

UTEMELJITEV

Predelava in trženje sta dva najbolj pomembnih faktorjev pri razvoju ribogojstva v Sloveniji in povečevanju porabe rib ter ribjih proizvodov na prebivalca. Ukrepi bodo usmerjeni v povečevanje in izboljševanje rib in ribjih proizvodov, povečevanje števila ribjih proizvodov in uporabo premalo uporabljenih vrst ter stranskih proizvodov, kar bo vodilo v zmanjšanje ribjih odpadkov. Delovni pogoji v ribiški predelovalni industriji so na splošno težki, torej je bistveno izboljšati delovne pogoje, če želimo zagotoviti trajnostno zaposlovanje in spodbujati enake možnosti moških in žensk. Ribiška predelovalna industrija je relativno velik porabnik kvalitetne vode in potencialno glavni onesnaževalec okolja, torej bodo ukrepi usmerjeni v zmanjševanje njenega učinka na okolje. V podporo nadaljnjemu obstoju tradicionalnega morskega ribolova in razvoja domačega ribogojstva bomo spodbujali trženje proizvodov, ki izhajajo predvsem iz lokalnega iztovora in lokalnega ribogojstva.

CILJI UKREPA

Splošni cilj ukrepa je spodbujanje trajnostnega zaposlovanja in izboljšanje konkurenčnosti v ribiškem sektorju.

Specifični cilji so:

- Povečanje proizvodnje in obsega ribiških proizvodov z izgradnjo novih predelovalnih obratov.
- Izboljšanje konkurenčnosti s posodobitvijo proizvodnje in obstoječih predelovalnih obratov.
- Spodbujanje večje ponudbe in porabe rib, ki izvirajo iz lokalnega iztovora in ribogojstva.
- Obdelava odpadkov – uporaba odpadkov iz predelave ribogojških proizvodov za stranske proizvode (ribja moka in/ali drugo) z namenom izogibanja onesnaženju, ki ga povzročajo.
- Izboljšanje delovnih pogojev in varnosti pri delu.

Količinski cilji:

- 6 novih predelovalnih obratov je predvidenih za izgradnjo.
- 9 predelovalnih obratov je predvidenih za posodobitev.

IZBRANE DEJAVNOSTI

Do podpore v okviru tega ukrepa bodo upravičene naslednje dejavnosti:

DEJAVNOST
Naložbe v izgradnjo in izboljšanje objektov
Naložbe v novo strojno opremo in opremo, vključno z računalniki in programsko opremo

Dejavnosti, financirane v okviru tega ukrepa, se nanašajo na člen 35 osnovne uredbe ESR.

UPRAVIČENCI

Upravičenci so pravne in fizične osebe, registrirane v Sloveniji za predelavo rib.

OPIS METOD ZA DAJANJE PREDNOSTI MIKRO IN MALIM PODJETJEM

Prednost mikro in malim podjetjem bo dana v izbirnem postopku. 50 % sredstev bo danih viabilnim projektom, ki prihajajo iz tega tipa podjetij. Nadzorni odbor lahko ta odstotek spremeni v luči dejanskih zahtev sektorja.

6.4 OS 3: UKREPI V SKUPNEM INTERESU

6.4.1 GLAVNI CILJI V OKVIRU OSI 3

Prednostna os 3 je namenjena podpori ukrepom skupnega interesa s širšim obsegom kot ukrepi, ki jih navadno izvajajo zasebna podjetja in ki pripomorejo k doseganju ciljev skupne ribiške politike. Skupni ukrepi se lahko nanašajo na skupne ukrepe, ki jih

izvajajo proizvajalci sami ali organizacije proizvajalcev ali druga telesa, ki pripomorejo k varovanju ribolovnih virov, izboljševanju delovnih pogojev za ribiče itn. V skladu z osnovno uredbo ESR, NSN in v poglavju 4 predstavljeno strategijo bodo glavni cilji prednostne osi 3 pripomogli Sloveniji k:

- Izboljšanju in posodobitvi pristanišč, mest iztovora in ustanovitvi mest prve prodaje za ribe in ribiške proizvode.
- Spodbujanju in razvoju novih trgov s poudarkom na izvajanju promocijskih kampanj za ribiške proizvode in ribiški sektor.
- Izboljšanju varnosti na morju in delovnih pogojev za ribiče.
- Spodbujanju partnerstva med znanstveniki in izvajalci v ribiškem sektorju.
- Spodbujanju ustanovitve organizacije proizvajalcev.

Ena od ključnih prioritet v novem programskem obdobju bo posodobitev obstoječih ribiških pristanišč v treh obalnih skupnostih (Izola, Koper in Piran), izboljšanje mest iztovora in promocija rib in ribiških proizvodov.

V okviru osi 3 namerava Slovenija izvajati naslednje ukrepe:

- Skupni ukrepi;
- Ribiška pristanišča, mesta iztovora in zavetja;
- Razvoj novih trgov in promocijske kampanje.

6.4.2 KAZALCI REZULTATOV IN OPREDELJENI CILJI

Os 3: Ukrepi v skupnem interesu

SPECIFIČNI CILJI	KAZALCI UČINKA	IZHODIŠČNI PODATKI	OPREDELJENI CILJI 2010	OPREDELJENI CILJI 2013
Izboljšanje trga z ribami in ribiškimi proizvodi	Število ustanovljenih organizacij proizvajalcev	0	0	Predvidoma 1
	Število mest prve prodaje	0	+1	+2
Omogočanje tržnih in promocijskih kampanj	Povečanje povprečne porabe rib na prebivalca na leto	0 ⁴³ kg	0 kg	2 kg
	Število projektov za trženje rib in promocijske kampanje	0	+2	+5
Izboljšanje varnosti pri delu za ribiče na morju	Število plovil z novo navtično opremo nameščeno na krovu	0	+5	+10
Izboljšanje infrastrukture v ribiških pristaniščih	Število hladilnic v vseh ribiških pristaniščih	0	1	3
	Število prostorov za shranjevanje, nameščenih v vseh ribiških pristaniščih	0	1	3
	Število prestrukturiranih pristanov v ribiških pristaniščih	0	1	2

Cilj 2013 se nanaša na izhodiščno stanje.

Tabela 18: Izhodiščno stanje in izmerjeni cilji za os 3

6.4.3 SPECIFIČNE INFORMACIJE, ZAHTEVANE ZA VSAK UKREP

Skupni ukrepi

Namen skupnih ukrepov je ustvariti osnovne pogoje in vzpostaviti okolje za širjenje konkurenčnosti ribiškega sektorja, prav tako pa tudi izboljšati varnost na morju za ribiče in izvajati cilje SRP. Del teh dejavnosti je namenjen spodbujanju uporabe tehnologij in

⁴³ Trenutna poraba rib na prebivalca na leto znaša približno 6 kg.

standardov za zagotavljanje varnosti ribiških plovil na morju. Prednosti bo dana uporabi AIS (*Automatic Identification System* – sistem samodejnega prepoznavanja) postaj za zagotovitev varnosti na morju. Hkrati to ustvarja povezavo z gospodarskim pomorskim prometom in se torej ujema s trenutno strategijo Komisije o celoviti pomorski politiki. Sodelovanje med znanstvenim in raziskovalnim področjem ter izvajalci v ribiškem sektorju bo zagotovilo dolgoročno ugodno okolje za ribolov in ribogojstvo. Ustanovitev organizacije proizvajalcev pomeni ustvarjanje podlage za aktivne udeležence, kar bo omogočilo usklajeno načrtovanje razvoja v ribiškem sektorju.

Ribiška pristanišča, mesta iztovora in zavetja

Namen tega ukrepa je posodobitev obstoječih ribiških pristanišč v Piranu, Kopru in Izoli in v tem smislu izboljšanje storitev, ki so ribičem v teh pristaniščih na voljo. Na ta način bi ukrep lahko prispeval k boljšim delovnim pogojem ribičev ter s tem k večji učinkovitosti in varnosti ribičev na delu.

RAZMEJITEV S PODOBNIMI DEJAVNOSTMI V OKVIRU DRUGIH SKLADOV SKUPNOSTI IN UKREPI ZA ZAGOTOVITEV KOMPLEMENTARNOSTI

Oprema in posodobitev obstoječih pristanišč bosta financirani samo iz ESR, če gre za izključno ribiška pristanišča.

Razvoj novih trgov in promocijske kampanje

Namen tega ukrepa je razvoj novih trgov, promocija ribištva in ribiških proizvodov v Sloveniji, doseganje boljše prepoznavnosti različnih ribjih vrst na slovenskem (še posebej celinskem) trgu, spodbujanje porabe rib in izobraževanje ljudi o različnih načinih uporabe ter priprave rib na zdrav način.

6.4.3.1 SKUPNI UKREPI

UTEMELJITEV

Name tega ukrepa je urediti osnovne pogoje in ustvariti okolje za povečanje konkurenčnosti ribiškega sektorja. Za izboljšanje delovnih pogojev in zdravja ter varnosti pri delu želi Slovenija spodbujati uporabo tehnologij in standardov za varnost ribiških plovil na morju. Prednost bo dana uporabi AIS naprav za pomorsko varnost v skladu s predlogom Direktive Evropskega parlamenta in Sveta, ki spreminja direktivo 2002/59/ES Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi sistema spremljanja in obveščanja za ladijski promet.⁴⁴ Kakor koli že, te naprave naj bi pripomogle k sistemu dvojnega nadzora ribiških plovil, saj delujejo na drugačni osnovi kot sistem VMS (*Vessel Monitoring System* – sistem spremljanja plovil), ki pošilja signale na vsako uro. Sistem AIS naj bi pomagal preprečiti trčenja na morju in izboljšati delovne pogoje ribičev, saj bo to rešilo težave v okviru sheme ločene plovbe,⁴⁵ v kateri so ribiška plovila ovirana.

⁴⁴ Nova direktiva še ni bila sprejeta.

⁴⁵ V Tržaškem zalivu ima gospodarski morski promet velik vpliv na promet ribiških plovil. Zaradi dogovora o skupnem sistemu ločene plovbe in shemi ločene plovbe v severnem delu severnega Jadranskega morja, ki poteka po sredini Tržaškega zaliva in je torej umeščen v

Druge dejavnosti, ki se bodo predvidoma izvajale v okviru tega ukrepa, so ustanovitev organizacije proizvajalcev in spodbujanje partnerstva med znanstveniki in izvajalci v ribiškem sektorju.

CILJI UKREPA

Splošni cilj je ustvariti okolje, ki bo povečalo konkurenčnost ribiškega sektorja.

Specifični cilji so:

- Izboljšanje varnosti na morju.
- Spodbujanje partnerstva med znanstveniki in izvajalci v ribiškem sektorju.
- Ustanovitev organizacije proizvajalcev, prepoznane na podlagi Uredbe Sveta (ES) št. 104/2000 z dne 17. decembra 1999 o skupni ureditvi trgov za ribiške proizvode in proizvode iz ribogojstva, njihovo prestrukturiranje in izvajanje njihovih načrtov za izboljšanje kakovosti.

Količinski cilji:

- Ustanovitev vsaj ene organizacije proizvajalcev.

IZBRANE DEJAVNOSTI

Do podpore v okviru tega ukrepa bodo predvidoma upravičene naslednje dejavnosti:

DEJAVNOST
Projekti za spodbujanje partnerstva med znanstveniki in izvajalci v ribiškem sektorju
Ustanovitev organizacije proizvajalcev
Projekti za izboljšanje varnosti na morju

IZBOLJŠANJE VARNOSTI NA MORJU

Glavni cilji razvojne strategije za slovensko ribištvo vključujejo spodbujanje uporabe tehnologij in standardov za varnost ribiških plovil na morju. Slovenija ima tri ribiška pristanišča, Koper, Izolo in Piran, od katerih je eno (Koper) hkrati tudi prevozno in tovarno pristanišče in tudi največje v državi. Ker mali priobalni ribolov tvori večinsko del slovenskega ribištva in ker je ribolovno območje, v katerem slovenski ribiči izvajajo ribolov, majhno, obstaja nujna potreba po ustrezni ureditvi problematičnih transportnih poti do pristanišč. Naprave AIS so ključnega pomena za plovila na odprtem morju, kot tudi v obalnih vodah. Trenutne ureditve določajo, da imajo tovarna plovila prednost pred ribiškimi. V tem smislu je prednost dana uporabi AIS naprav za pomorsko varnost v skladu s predlogom Direktive Evropskega parlamenta in Sveta, ki spreminja Direktivo 2002/59/ES Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi sistema spremljanja in obveščanja za ladijski promet. Naprave AIS bi bile nameščene na krovu ribiških plovil.

PROJEKTI ZA SPODBUJANJE PARTNERSTVA MED ZNANSTVENIKI IN IZVAJALCI V RIBIŠKEM SEKTORJU

slovenske vode, ribiška plovila med ribolovom ne smejo ovirati ladij, ki plujejo v smeri plovne poti. To pomeni, da je ribolov v tem delu slovenskega morja oviran.

Projekti za spodbujanje partnerstva med znanstveniki in izvajalci v ribiškem sektorju so ključnega pomena za ribiče in druge predstavnike sektorja, kot tudi za strokovne in znanstvene institucije. Sodelovanje med vsemi temi predstavniki bi lahko pomagalo najti inovativne rešitve za ribiški sektor. Kakor koli že, aktivna podpora izvajalcev samih ali organizacij, ki delujejo v imenu proizvajalcev ali drugih organizacij, priznanih v Sloveniji, je potrebna.

6.4.3.2 USTANOVITEV ORGANIZACIJE PROIZVAJALCEV

Do sedaj Slovenija še nima organizacije proizvajalcev v ribiškem sektorju. V podsektorju gospodarskega ribolova in ribogojstva je vendarle že prihajalo do nekaterih poskusov za ustanovitev takšne organizacije. Neobstoj organizacije proizvajalcev je bil v SWOT analizi prepoznan kot ena od slabosti.

UPRAVIČENCI

Upravičenci so pravne (zasebna podjetja, javna ali poljavna telesa) in fizične osebe.

INTENZIVNOST POMOČI

Javno sofinanciranje je lahko v obsegu od 80 % do 100 %.
Natančen prispevek bo določen s strani organa upravljanja.

6.4.3.2 RIBIŠKA PRISTANIŠČA, MESTA IZTOVORA IN ZAVETJA

UTEMELJITEV

Slovenija ima tri ribiška pristanišča v Kopru, Izoli in Piranu. Nahajajo se v treh obalnih občinah (Koper, Izola, Piran), ki obsegajo celotno obalno območje. Vsa tri ribiška pristanišča so zastarela in neustrezno opremljena. Do sedaj država ni vlagala v naložbe za njihovo posodobitev niti vzdrževanje; samo lokalne skupnosti so prispevale nekaj sredstev, ki pa so bila v glavnem majhna, saj so izvirala iz pristaniških taks. Te takse so izračunane na podlagi celotne dolžine ribiškega plovila. Ker prihodek iz taks ni bil velik, naložbe v ribiška pristanišča tudi niso bile velike. Na drugi strani pa, kakor koli že, kljub dejstvu, da je ribištvo zgodovinska dejavnost, tesno povezana s tradicijo,⁴⁶ lokalne skupnosti niso imele zadostnega interesa za posodobitev pristanišč, saj zanje ribištvo ne predstavlja več močne gospodarske dejavnosti.

Ko rečemo, da so ribiška pristanišča stara, mislimo, da so njihovi pomoli dotrajani, ribiči nimajo osnovne infrastrukture, ki bi pomagala izboljšati njihove delovne pogoje, ni zadostnih virov sveže vode niti zadostnih virov ledu in elektrike, ribolovna oprema je v glavnem shranjena na krovu ribiških plovil ali na pomolu, kar resnično ni privlačno za turiste, dostop do pomolov za večja plovila ni mogoč, saj voda ni dovolj globoka. V ribiških pristaniščih ni postavljenih mest iztovora, zato ribiči iztovarjajo svoj ulov tam, kjer so plovila privezana – to praktično pomeni vzdolž pristanišča.

V življenju ribiškega pristanišča bi moral obstajati prostor za prodajo rib. Turisti bi morali imeti možnost videti, katere vrste rib so bile ulete, katero ribolovno orodje so

⁴⁶ Ribištvo je pravzaprav ena od zadnjih tradicionalnih dejavnosti v pristaniščih.

ribiči uporabili itn. Mesta prve prodaje bi dodala dodano vrednost pristaniščem, saj ustvarjajo življenje ribiških pristanišč. Ker do sedaj ribiška pristanišča niso bila tako opremljena (organizirana) in ker lokalne skupnosti niso toliko vlagale v njihovo vzdrževanje, so ribiči izgubili interes za sodelovanje z lokalnimi skupnostmi. Raje so šli v Trst in tam prodali svoj ulov, namesto, da bi ga ponudili lokalnemu prebivalstvu in turistom. Da se lahko ustrezno dela, morajo v pristanišču obstajati previdnostni vzdrževalni ukrepi, usposabljanje in čiščenje. To vsekakor ne more biti storjeno, če se ribičev ne spodbudi k temu. Veliko ribiških plovil pride v obstoječa pristanišča samo iztovoriti in potem odidejo drugam, kjer so privezi cenejši. Na ta način ribiška pristanišča izgubljajo svoj primarni namen. Ker je eden od glavnih ciljev izboljšanje konkurenčnosti ribiškega sektorja, je bila večja vsota sredstev ESR namenjena za njihovo posodobitev. Lokalne skupnosti pa bodo vsekakor morale izpolniti osnovne pogoje pred izvajanjem samega ukrepa, kar bo zagotovilo večjo rentabilnost opravljenih naložb. Takšen pogoj je npr.: lokalne skupnosti se bodo morale zavezati, da ne bodo menjale namembnosti ribiškega pristanišča v naslednjih 10 letih.

CILJI UKREPA

Splošni cilj je izboljšati obstoječa ribiška pristanišča in mesta iztovora ter storitveno infrastrukturo za prvo prodajo.

Specifični cilji so:

- Izboljšanje delovnih pogojev za ribiče v obstoječih ribiških pristaniščih in posodobitev mest iztovora,
- Izboljšanje varnosti ribičev v obstoječih ribiških pristaniščih in posodobitev mest iztovora,
- Izboljšanje privezov v ribiških pristaniščih,
- Ureditev infrastrukture v obstoječih ribiških pristaniščih in mestih iztovora (voda in elektrika, hladilne enote itn.),
- vzpostavitev boljših pogojev za prodajo ribiških in ribogojških proizvodov v pristaniščih in boljša zadostitev higienskimi zahtevam za ribe.

Količinski cilji:

- Povečanje iztovora v ribiških pristaniščih za vsaj 10 %;
- Posodobitev in oprema vseh treh ribiških pristanišč.

IZBRANE DEJAVNOSTI

Do podpore v okviru tega ukrepa so upravičene naslednje dejavnosti:

DEJAVNOSTI
Izboljšanje pogojev za iztovor, predelavo, shranjevanje in prodajo ribiških in ribogojških proizvodov v pristaniščih
Oskrba z ledom, vodo in elektriko itn. za izboljšanje delovnih pogojev ribičev
Izgradnja, posodobitev in širjenje privezov za izboljšanje varnosti med iztovarjanjem ali natovarjanjem

Ukrepi »ribiška pristanišča, mesta iztovora in zavetja« je sofinanciran na podlagi člena 39 osnovne uredbe ESR. Bolj podrobna pravila za izvajanje tega člena so določena v členu 17 izvedbene uredbe ESR.

UPRAVIČENCI

Upravičenci so lokalne skupnosti, javna in poljavna telesa, združenja ter druge pravne in fizične osebe.

INTENZIVNOST POMOČI

Javni prispevek lahko znaša do 100 % celotnega upravičenega stroška.

POSEBNA INFORMACIJA

Nadzor v ribiških pristaniščih se izvaja na podlagi veljavnih veterinarskih predpisov in uredb, npr. Zakon o veterinarstvu (Uradni list RS, št. 33/2001) ter Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 854/2004 z dne 29. aprila 2004 o določitvi posebnih predpisov za organizacijo uradnega nadzora proizvodov živalskega izvora, namenjenih za prehrano ljudi itd.

Pri izvajanju naložb v ribiška pristanišča bo treba upoštevati sanitarne predpise, npr. določila o kakovosti vode, ki se uporablja za prehrano ljudi, določila Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 852/2004 z dne 29. aprila 2004 o higieni živil in druga določila.⁴⁷

Dodatni kriteriji bodo podrobneje opredeljeni v javnem razpisu, ki bo odprtega tipa.

6.4.3.3 RAZVOJ NOVIH TRGOV IN PROMOCIJSKE KAMPANJE

UTEMELJITEV

Povprečna poraba rib na prebivalca v Sloveniji je nizka (med 6 in 7 kg na prebivalca letno)⁴⁸. Do sedaj je Slovenija zelo malo vlagala v promocijo rib ter ribiških in ribogojških proizvodov. Kakovost slovenskih ribiških in ribogojških proizvodov torej ni dobro znana potrošnikom, rib in ribiških proizvodov se ne obravnava kot zdravo hrano. Tudi ribiški sektor ni dobro prepoznaven.⁴⁹

Slovenski ribiški sektor je majhen, ribolov je v glavnem omejen na slovenske vode. Obalno območje, kjer se izvaja ribolov, je zelo odvisno od turizma, kar zmanjšuje vlogo in status ribištva na tem območju. Slovencem želimo povedati, da je ribištvo tradicionalna dejavnost, da so slovenske sladkovodne in morske ribe visoke kakovosti ter da obstaja širok razpon razpoložljivih rib. Želimo, da se splošna javnost zaveda pomena ribiške politike, saj je tesno povezana z ohranjanjem narave, urejanjem vodnih

⁴⁷ Slovenija je sprejela nacionalno uredbo o prvi prodaji, kjer so za ribe, prodane na mestu prve prodaje, točno določena sanitarna pravila.

⁴⁸ Podatki so izračunani na podlagi FAO metodologije in pridobljeni od Statističnega urada RS.

⁴⁹ Vsekakor je ključnega pomena, da je RS že leta 1991 sprejela Resolucijo o pomorski usmeritvi RS, v kateri se je zavezala, da bo spodbujala uporabo in proizvodnjo hrane ter drugih dobrin iz morja (ribištvo, morsko ribogojstvo, solinarstvo itn.) v okviru prostorskih omejitev.

teles in ohranjanjem ribolovnih virov. Nenazadnje ribiški sektor kljub svoji majhnosti in samo 0,014 % deležu slovenskega bruto družbenega proizvoda zagotavlja določeno število delovnih mest.

S promocijo rib in ribiških proizvodov se predstavi tudi ribiški sektor. Kakor koli že, ločeni projekti za promocijo obojega – ribiškega sektorja ter tudi rib in ribogojških proizvodov – so ključnega pomena in bodo po pričakovanjih spodbudili porabo rib v Sloveniji. Skupni interes za izvajanje številnih različnih promocijskih kampanj je torej zelo velik. Ker želimo ozavestiti splošno javnost, tj. vse slovenske potrošnike, o kakovosti rib in ribiških proizvodov, bodo rezultati projektov (promocijske kampanje v obliki publikacij, oglasov, filmov in drugega) javnega značaja.

CILJI

Splošni cilj je povečati porabo rib ter ribiških in ribogojških proizvodov na prebivalca.

Specifični cilji so:

- Doseganje večje ozaveščenosti o različnih ribjih vrstah na slovenskem trgu.
- Povečati transparentnost prve prodaje, še posebej prve prodaje svežih rib.
- Povečati porabo ribiških proizvodov.
- Izboljšati ugled ribiških in ribogojških proizvodov.
- Izboljšati ugled ribiškega sektorja.

Količinski cilji:

- Povečanje porabe rib do 8 kg na prebivalca letno.

IZBRANE DEJAVNOSTI

Do podpore v okviru tega ukrepa bodo upravičene naslednje dejavnosti:

DEJAVNOST
Izvajanje promocijskih kampanj za ribiške in ribogojške proizvode
Izvajanje promocijskih kampanj za izboljšanje ugleda ribiškega sektorja

Ukrep »razvoj novih trgov in promocijske kampanje« je sofinanciran na podlagi člena 40 osnovne uredbe ESR.

UPRAVIČENCI

Upravičenci so pravne in fizične osebe, prav tako pa javna in/ali poljavna telesa.

INTENZIVNOST POMOČI

Javni prispevek lahko znaša do 100 % skupnega upravičenega stroška.

6.5 OS 4: TRAJNOSTNI RAZVOJ RIBIŠKIH OBMOČIJ

Ribolov v obalnem območju je v glavnem odvisen od sezonskih omejitev, prišlo je do precejšnjega upada razpoložljivih ribolovnih virov. Prevladuje mali priobalni ribolov, posebej v občini Piran. Majhnost obalnega območja pomeni, da sta ribištvo in ribolov pod pritiskom turizma, izgradnje turističnih objektov, pritiskov urbanizacije in drugih dejavnosti v tem območju. Slovenski ribolov je v glavnem sezonske narave in mnogo ribičev potrebuje dodatne vire zaslužka, zato je potrebna njihova diverzifikacija v druge dejavnosti. Izziv osi 4 je ustvariti nova delovna mesta v turizmu, varstvu okolja itd. Slovenija vidi v osi 4 priložnost, da ustvari enoten razvojni načrt za obalno območje, ki bi lahko združil vse ribiče, kot tudi druge sodelujoče v postopku, in ponudil boljšo prihodnost tistim, ki se trenutno preživljajo z dejavnostmi v morskem ribiškem sektorju.

Dejavnosti v okviru osi 4 so razdeljene v 3 faze:

1. Izbor območja, na katerem se bodo izvajale dejavnosti osi 4;
2. Izbor obalne akcijske skupine z lokalno razvojno strategijo;
3. Izvajanje lokalne razvojne strategije in pridobivanje novih veščin.

1. Zaradi dejstva, da je slovenska obala dolga le 46 kilometrov in da obsega samo tri lokalne skupnosti (Piran, Koper in Izola) s skupnim prebivalstvom 82 000, še posebej pa z ozirom na dejstvo, da to območje združujeta skupna zgodovinska in kulturna dediščina, bo celoten obalni pas obravnavan kot eno območje. To bo olajšalo enoten razvoj celotnega obalnega območja, torej bo med posameznimi obalnimi občinami večja pozitivna konkurenčnost. Ta način izbora območja bo zagotovil dovolj veliko kritično maso (človeških, finančnih in ekonomskih virov) ter zadostno raven skladnosti, identitete in sodelovanja.⁵⁰

Izbrano območje torej ustreza kriterijem, da geografsko in socialno predstavlja zadostno homogeno celoto. Vključuje majhne ribiške skupnosti, locirane vzdolž obale, prebivalstvo pa si deli skupno zgodovino, tradicijo in običaje. Izbrano območje pokriva približno 0,3 % celotnega slovenskega ozemlja.

2. Z javnim razpisom bo izbrana tista obalna akcijska skupina iz izbranega območja, ki bo predložila najbolj primerno lokalno razvojno strategijo. Obalna akcijska skupina bo javno-zasebno partnerstvo in glavni akter razvoja v izbranem območju. Imeti mora menedžerja, ki bo sposoben voditi in upravljati skupino ter koordinirati partnerje. Slovenija namerava izbrati eno obalno akcijsko skupino (OAS).

3. Ker se je Slovenija odločila za izvedbo osi 4 na enem območju, pričakuje eno lokalno razvojno strategijo za to območje. Lokalna razvojna strategija bo temeljila na lokalnem razvojnem potencialu, izraženih potrebah in problemih, definiranih na tem območju. Strategija bo postavila razvojne smernice za izbrano območje. Strategija mora biti v skladu s členoma 43 in 44 osnovne uredbe ESR, kot tudi členoma 24 in 25 izvedbene uredbe ESR. Bolj podrobni kriteriji za lokalno razvojno strategijo bodo podani v javnem razpisu.

Poleg specifičnih pogojev za vsak ukrep pa se na ukrepe v okviru osi 4 nanašajo tudi naslednja določila:

⁵⁰ Zemljevid izbranega območja, to je vseh treh obalnih lokalnih skupnosti Kopra, Izole in Pirana, je priložen k OP.

- Ukrepi bodo morali biti izvedeni v izbranem obalnem območju v celotni programski perspektivi.
- Ukrepi bodo izvedeni kot eno- ali večletne obveznosti v skladu s postavljenimi kriteriji.
- Upravičenec mora izpolnjevati vse pogoje v skladu z veljavno zakonodajo in določili v okviru javnega razpisa.
- Sofinancirani bodo upravičeni stroški, ki nastanejo po datumu odobritve obalne akcijske skupine.
- Upravičenec, ki je že prejel sredstva iz nacionalnega proračuna RS ali skladov EU za isto naložbo, kot je navedena v vlogi za pridobitev sredstev, ni upravičen do sofinanciranja.

6.5.1 GLAVNI CILJI V OKVIRU OSI 4

Glavni cilj osi 4 je trajnostni razvoj ribiških območij. Glavni namen je izboljšati kakovost življenja v obstoječih ribiških skupnostih, ki jih je prizadel razvoj ciljev skupne ribiške politike. Slovenija mora med aktivnimi lokalnimi udeleženci razviti sposobnost, da se vključijo v postopek razvoja ribiškega območja in okrepiti sodelovanje med javnimi institucijami ter ljudmi, ki so povezani z ribiškim sektorjem. To bo Sloveniji pripomoglo:

- ohraniti gospodarsko in socialno bogastvo ribiškega območja,
- dodati vrednost ribiškim in ribogojским proizvodom,
- ohraniti in razviti delovna mesta v ribiškem območju s podporo diverzifikaciji ali gospodarskemu in socialnemu prestrukturiranju območja,
- spodbujati kakovost obalnega okolja.

Dostop do osi 4 je odprt za vse zainteresirane akterje, ki se želijo združiti in sodelovati v lokalni iniciativi za razvoj obalnega območja. To so lahko predstavniki javnih institucij na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni, predstavniki ribiškega sektorja in drugih relevantnih lokalnih socio-ekonomskih sektorjev.

K doseganju zgoraj navedenih ciljev osi 4 bodo pripomogli naslednji ukrepi:

- Izbor obalne akcijske skupine in lokalne razvojne strategije
- Izvajanje lokalne razvojne strategije z različnimi projekti.

Izvajanje zgoraj omenjenih ukrepov bo potekalo v enakem vrstnem redu. Najprej bo leta 2010 ustanovljena obalna akcijska skupina (OAS). Lokalna razvojna strategija se lahko izvaja od 2011 do 2013.

6.5.2 KAZALCI REZULTATOV IN OPREDELJENI CILJI

SPECIFIČNI CILJI	KAZALCI UČINKA	IZHODIŠČNI PODATKI	OPREDELJE NI CILJI 2010	OPREDELJENI CILJI 2013
Spodbujanje razvoja obalnega ribolovnega območja	Število odobrenih projektov za animacijo in usposabljanje lokalnih akterjev	0	1	6
	Prebivalstvo, odvisno od ribištva in povezanih dejavnosti na zadevnem območju: odstotek pokritosti s strani skupine	0	40 %	60 %

Cilj 2013 se nanaša na izhodiščno stanje.

Tabela 19: Izhodiščno stanje in izmerjeni cilji za os 4

6.5.3 SPECIFIČNE INFORMACIJE, ZAHTEVANE ZA VSAK UKREP

Do sedaj v obalnem območju še ne obstajajo javno-zasebna partnerstva, ki bi lahko delovala kot dejavnik razvoja v območju v skladu z osjo 4. Ne obstajajo tudi nikakršne organizacije, sindikati, združenja in zveze, ki bi predstavljale ribiče in njihove interese, skupno stališče itn. V izbranem obalnem območju ni lokalnih iniciativ, ki bi prihajale s strani prebivalstva (samoiniciative), prav tako pa ni potrebe po njihovem delovanju v novih dejavnostih. Lokalno prebivalstvo je treba spodbuditi k vključevanju v lokalna javno-zasebna partnerstva (obalne akcijske skupine). Uspešna ustanovitev skupine je odvisna od predhodnih dejavnosti, kot so usposabljanje in animiranje lokalnega prebivalstva. Zato je treba predhodno organizirati takšne dejavnosti, da se os 4 uspešno predstavi. Takšne dejavnosti bodo vsekakor sofinancirane v okviru osi 5 – tehnična pomoč. Splošni cilj tega ukrepa je povečati ozaveščenost lokalnega prebivalstva o potrebi po dejavnostih osi 4. To naj bi pripomoglo k ustanavljanju obalne akcijske skupine, kar bo prvi ukrep. OAS bo izbrana na podlagi predložene lokalne razvojne strategije.

OPIS UPRAVLJANJA IN POSTOPKOV IZBORA PROJEKTOV, VLOGA IN NALOGE SKUPINE GLEDE NA UPRAVLJANJE, SPREMLJANJE IN NADZOR

Ko bo obalna akcijska skupina izbrana z javnim razpisom, bo potrjena z odločbo organa upravljanja.

OAS zbere predloge za projekte in pripravi izbor projektov. Povzetek poročila mora biti narejen za vsak projekt v izbirnem postopku. Ko je zbir projektov narejen, se ga pošlje organu upravljanja, ki pregleda, ali so predlagani projekti v skladu z izbrano strategijo. Organ upravljanja izbere in formalno potrdi (prizna) izbrane projekte.

Nadzor organa upravljanja nad upravljanjem OAS bo izveden pred formalno potrditvijo projektov. Če bo to potrebno, bodo izvedene kontrole na samem mestu.

FINANČNI TOKOVI GLEDE NA UPRAVIČENCA

Upravičenci pošljejo svoje zahteve obalni akcijski skupini. Ko je zahtevka za izplačilo prejet, mora OAS ugotoviti, ali je projekt v skladu z danimi kriteriji in upravičen do sofinanciranja. OAS pošlje zahtevka za izplačilo, ki je bil že preverjen, in projektno dokumentacijo organu upravljanja. Organ upravljanja izvede administrativno kontrolo in prenese sredstva na obalno akcijsko skupino. OAS mora prejet denar izplačati

upravičencu v 2 delovnih dneh. OAS obvesti organ upravljanja o opravljeni transakciji. Organ upravljanja pošlje prošnjo za povračilo plačilnemu organu.

ČASOVNICA OSI 4

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Izbor obalne akcijske skupine							
Izvajanje lokalne razvojne strategije							

6.5.3.1 IZBOR OBALNE AKCIJSKE SKUPINE IN LOKALNE RAZVOJNE STRATEGIJE

UTEMELJITEV

Za izvajanje osi 4 bo morala biti izbrana obalna akcijska skupina. OAS bo predlagala in izvajala lokalno razvojno strategijo. OAS bo izbrana z javnim razpisom in na podlagi predložene razvojne strategije.

CILJI UKREPA

Glavni cilj je izbor obalne akcijske skupine, ki je ustvarila strategijo za obalno območje in tvori učinkovito delovno skupino. To bo pripomoglo k izvajanju lokalne razvojne strategije (izvajanje projektov).

IZBRANE DEJAVNOSTI

Do podpore v okviru tega ukrepa bodo upravičene naslednje dejavnosti:

DEJAVNOST
Izbor skupine
Izbor lokalne razvojne strategije

Dejavnosti, financirane v okviru tega ukrepa, se nanašajo na člena 44 in 45 osnovne uredbe ESR in člena 24 in 25 izvedbene uredbe ESR.

PODROBNE INFORMACIJE

Obalna akcijska skupina bo izbrana s pomočjo javnega razpisa tako, da bodo skupine predložile lokalne razvojne strategije. Ena od stvari, ki se bo presojala pri izboru obalne akcijske skupine, je vključitev marginalnih skupin (žensk in mladih) v skupino; skupina, ki bo torej vključevala največje število žensk, bo izbrana kot najbolj ustrezna, ko se bo upošteval ta kriterij.

Lokalne razvojne strategije bodo presojane po svoji inovativnosti, izvedljivosti, trajnostni naravnosti in usklajenosti z drugimi razvojnimi programi. Presojan bo tudi prispevek strategije k ustvarjanju novih delovnih mest in vključitev marginalnih skupin prebivalstva (ženske, mladi) v sestavljanje in izvajanje strategije.

Ustanovitev skupine zahteva enakopravno vključitev partnerjev različnih družbeno-gospodarskih področij. Večino aktivnosti, ki bodo izbrane s strani skupine, na podlagi strategije, bo izvajal zasebni sektor.

FINANČNE DOLOČBE

- 1) Tekoči stroški skupine so upravičeni do sofinanciranja.
- 2) Sofinancirani bodo upravičeni stroški po datumu priznanja OAS.

6.5.3.2 IZVAJANJE LOKALNE RAZVOJNE STRATEGIJE

UTEMELJITEV

Obalna akcijska skupina in lokalna razvojna strategija sta izbrani z javnim razpisom. Ko je lokalna razvojna strategija izbrana in potrjena s strani organa upravljanja (Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, Pisarna LEADER), bo skupina izbrala operacije, ki bodo financirane na podlagi lokalne razvojne strategije. Operacije (projekti) bodo pred samo izvedbo preverjeni in potrjeni s strani organa upravljanja. Organ upravljanja bo preveril, ali so operacije v skladu z lokalno razvojno strategijo in upravičenimi ukrepi iz člena 44 osnovne uredbe ESR.

CILJI UKREPA

Splošni cilj je trajnostni razvoj ribiškega območja, kar pomeni trajnostno in ozemeljsko zasnovano lokalno razvojno strategijo.

Specifični cilj je:

- izvajanje projektov v izbranem območju v skladu z upravičenimi ukrepi iz člena 44 osnovne uredbe ESR.

IZBRANE DEJAVNOSTI

Dejavnosti, izbrane v okviru tega ukrepa, morajo biti v skladu s projekti, ki so prikazani zgoraj. Nanašajo se na člen 44 osnovne uredbe ESR. Projekti, ki jih izbere OAS in potrdi organ upravljanja, morajo ustrezati upravičenim dejavnostim za ta ukrep in biti v skladu z odobreno lokalno razvojno strategijo.

Upravičeni ukrepi iz zgoraj navedenega člena so:

- krepitev konkurenčnosti na ribiških območjih,
- prestrukturiranje in preusmerjanje gospodarskih dejavnosti, zlasti s spodbujanjem ekoturizma, pod pogojem, da te dejavnosti nimajo za posledico povečanja ribolovnega navora,
- diverzifikacija dejavnosti s spodbujanjem več zaposlitev za ribiče z ustvarjanjem dodatnih delovnih mest zunaj ribiškega sektorja,
- dodajanje vrednosti ribiškim proizvodom,
- podpiranje infrastrukture za mali ribolov in turizem ter storitev v korist majhnih ribiških skupnosti,

- varovanje okolja na ribiških območjih za ohranitev njegove privlačnosti, obnavljanje in razvijanje obalnih zaselkov in vasi z ribiško dejavnostjo ter varovanje in bogatenje naravne in arhitekturne dediščine,
- ponovna vzpostavitev proizvodnega potenciala ribiškega sektorja, ki so ga prizadele naravne ali industrijske nesreče,
- spodbujanje medregionalnega in nadnacionalnega sodelovanja med posameznimi skupinami na ribiških območjih, zlasti s povezovanjem v mreže in z razširjanjem najboljše prakse,
- pridobivanje znanj ter pospeševanje priprave in izvajanja lokalne razvojne strategije,
- prispevanje k tekočim stroškom posameznih skupin.

PODROBNE INFORMACIJE

Tekoči stroški skupine so upravičeni do sofinanciranja, vendar ne smejo presegati 10 % vseh sredstev, ki so bila podeljena obalnemu območju.

UPRAVIČENCI

Upravičenci so obalne akcijske skupine, izbrane na podlagi javnega razpisa. Glej osnovno uredbo ESR, člen 44, za omejitve glede končnega upravičenca projektov, ki jih izbere OAS.

INTENZIVNOST POMOČI

Javno financiranje lahko obsega od 60 % do 100 %.

UTEMELJITEV

Ustanovitev skupine zahteva enakovredno vključevanje partnerjev iz različnih socio-ekonomskih sektorjev. Projekti, ki jih izbere skupina na podlagi strategije, bodo izvedeni s strani zasebnega sektorja.

RAZMEJITEV

Projekti v okviru tega ukrepa se nanašajo na specifičen izbor na podlagi strategije OAS in se razlikujejo od drugih osi.

Ukrep se od ostalih operativnih programov razmejuje z:

- projekti so lokalnega pomena.
- podpora je namenjena obalnemu območju.

Kar zadeva OAS, podprte v okviru osi 4 OP ribištvo 2007-2013, in LAS, podprte v okviru osi 4 PRP 2007-2013, je mogoče prekrivanje ribiškega območja z območjem, izbranim v okviru osi LEADER PRP (Programa razvoja podeželja). Kjer se to pojavi, se lahko uporabi skupna izvedbena struktura. Skupina bo morala razviti ločene razvojne strategije za LEADER projekte (v okviru EKSRP – Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja) in za projekte, podprte v okviru ESR.

Vloge za projekte bodo preverjene v odnosu do drugih skladov pred samo odobritvijo.

6.6. TEHNIČNA POMOČ

UTEMELJITEV

Doseganje postavljenih ciljev Operativnega programa za razvoj ribištva v RS 2007-2013 na vseh ravneh - od splošnih ciljev OP ribištvo 2007-2013 do posameznih projektov – zahteva ustvarjanje ustreznega sistema tehnične pomoči. Tehnična pomoč vključuje dejavnosti, ki se nanašajo na pripravo, upravljanje, spremljanje, oceno, založništvo, nadzor in finančno kontrolo pomoči Operativnega programa, prav tako pa mreženje. Izvajanje teh dejavnosti bo povečalo ozaveščenost o programu in njegovih sestavnih delih, kakovost izvajanja ter zagotovilo učinkovito spremljanje in nadzor nad izvajanjem.

Poleg dejavnosti naštetih v predhodnem odstavku, so se z uvajanjem nove finančne perspektive dejavnosti tehnične pomoči razširile tudi na izvajanje dejavnosti za novo programsko obdobje. Zaradi zagotavljanja nemotenega izvajanja ukrepov iz finančne perspektive 2007-2013 in zaključevanja tega programskega obdobja, zaradi programskih in izvedbenih dokumentov, vezanih na novo programsko obdobje 2014-2020 ter zagotavljanja kontinuitete me obema perspektivama, je treba Organu za upravljanje, za izvajanje svojih nalog, dodatno zagotoviti poleg obstoječih, še dve zaposlitvi iz Tehnične pomoči.

CILJI UKREPA

Splošni cilji ukrepov tehnične pomoči so:

- zagotoviti ustrezno izobražene zaposlene,
- omogočiti tekoče in zelo kakovostno izvajanje programa, vključujoč vse spremljajoče dejavnosti (ocena, nadzor, študije itn.).

Specifični cilji so:

- zagotavljanje ustrezne podpore za dejavnosti, zahtevane za načrtovanje in izvajanje ukrepov (priprava, izvajanje, spremljanje, ocena, nadzor),
- omogočanje tekočega in zelo kakovostnega izvajanja ter spremljanja programa s pripravo in izborom projektov, izvedbo študij in ocen, strokovnih presoj, poročil itd. ter ustrezne administrativne usposobljenosti upravičencev,
- zagotavljanje sodelovanja in poznavanja programa med socialnimi partnerji, splošno javnostjo in strokovnjaki,
- omogočanje informacijske podpore za upravljanje, spremljanje in poročanje o programu.

IZBRANE DEJAVNOSTI

Do podpore v okviru tega ukrepa bodo upravičene spodnje dejavnosti:

DEJAVNOST

Ukrepi, ki se nanašajo na pripravo, upravljanje, spremljanje, vrednotenje, obveščanje javnosti, nadzor in revizijo pomoči operativnemu programu ter povezovanje v mreže

Ukrepi, ki se nanašajo na izboljšanje upravne usposobljenosti
Dejavnosti, namenjene uspešni uvedbi osi 4, kot so uspešna ustanovitev obalne akcijske skupine, ki je odvisna od predhodnih dejavnosti, kot sta usposabljanje in animiranje lokalnega prebivalstva. Slednje dejavnosti bodo sofinancirane v okviru osi 5 – tehnična pomoč.

Dejavnosti, financirane v okviru tega ukrepa, se nanašajo na člen 46(2) osnovne uredbe ESR.

UPRAVIČENCI

Upravičenec je Ministrstvo za kmetijstvo in okolje.

6.6.1 KAZALCI REZULTATOV IN OPREDELJENI CILJI

SPECIFIČNI CILJI	KAZALCI UČINKA	IZHODIŠČNI PODATKI	OPREDELJENI CILJI 2010	OPREDELJENI CILJI 2013
Večja upravna usposobljenost	Število usposabljanj za zaposlene v okviru OP ribištvo 2007-2013	0	20	45
	Število zaposlenih, ki se financirajo iz tehnične pomoči	0	6	10
Boljše upravljanje OP ribištvo 2007-2013	Število projektov za obveščanje splošne javnosti	0	40	90
	Število projektov za komunikacijsko dejavnost	0	20	45
Popolna in primerna dokumentacija za izvajanje OP ribištvo 2007-2013	Število projektov za nadgradnjo informacijskega sistema	0	1	2

Cilj 2013 se nanaša na izhodiščno stanje.

Tabela 20: Izhodiščno stanje in izmerjeni cilji za os 5 (tehnična pomoč)

FINANČNI OKVIR UKREPA

Sredstva za ta ukrep (v evrih in tekočih cenah) so razporejena, kot sledi:

Sredstva EU	Nacionalna sredstva	Javna sredstva skupaj	Zasebna sredstva	SKUPAJ
1.731.221	577.075	2.308.296	0	2.308.296
75 %	25 %	100 %	0 %	100 %

Tabela 21: Razporeditev sredstev na osi 5 (tehnična pomoč)

6.6.2 UTEMELJITEV ZA POVEČAN ZNESEK TEHNIČNE POMOČI

RS bo izvajala operativni program v obdobju 2007-2013 in namerava predvidoma izvajati 15 ukrepov v okviru 4 osi ter ukrep tehnične pomoči. Organ upravljanja je Ministrstvo za kmetijstvo in okolje. Sektor za lovstvo in ribištvo, ki je odgovoren za pripravo OP ribištvo 2007-2013, ima skupaj 6 zaposlenih, ki se ukvarjajo z ribiško tematiko, vključujoč nacionalno in evropsko zakonodajo, naloge povezane s skupno ribiško politiko, ter naloge, povezane z izvajanjem ESR. Struktura Sektorja se je pred kratkim (v zadnjih 2 letih) spremenila in izkušnje s strukturnimi skladi ali FIUR (Finančnim instrumentom za usmerjanje ribištva) so majhne. Upravljanje sredstev je bilo do sedaj v glavnem izvedeno v okviru Sektorja za razvoj podeželja, ki pripada Direktoratu za kmetijstvo. Ker ima ta sektor naloge, povezane z EKSRP (priprava in izvajanje PRP), se naloge, povezane z ESR, zdaj izvajajo v okviru Sektorja za lovstvo in ribištvo. Kakor koli že, samo ena oseba se v celoti ukvarja s pripravo OP ribištvo 2007-2013. Ker ni zadostnega števila zaposlenih, ki bi lahko pokrili celovito pripravo ukrepov OP ribištvo 2007-2013 (npr. nacionalna izvedbena uredba, morebitni dodatni kriteriji itd.), bi ribiški sektor lahko imel težave v prihajajoči finančni perspektivi z izvajanjem operativnega programa. To vključuje pripravo posameznih ukrepov, dokumentacijo za javne razpise, spremljanje izvajanja OP ribištvo 2007-2013, pripravo poročil, ocene izvajanja in napredka, izvajanje vmesnih in končnih kontrol, ukrepov za obveščanje javnosti in promocijo programa, posameznih ukrepov in razpisov, prav tako pa tudi upravljanje s sredstvi.

MKO je prvič v celoti odgovoren za izvajanje OP ribištvo 2007-2013. Da bi se izognili morebitnim težavam pri izvajanju, spremljanju in vrednotenju OP ribištvo 2007-2013, morajo biti sredstva tehnične pomoči namenjena povišanju števila zaposlenih, upravnemu usposabljanju za obstoječa in nova delovna mesta ter tudi za storitve zunanjih izvajalcev. Ker je toliko nalog in fiksnih stroškov na ravni programa, npr. določenih z osnovno in izvedbeno uredbo ESR, in to ne glede na višino sredstev iz ESR, namenjenih OP ribištvo 2007-2013, bo Slovenija dodelila 8 % sredstev ESR tehnični pomoči.

6.7 PODATKI O PREKRIVANJU Z DRUGIMI SKLADI

Komplementarnost, skladnost in dopolnjevanje so kot osnovna načela določeni že v členu 6 osnovne uredbe ESR.

OP ribištvo 2007-2013 omogoča skladnost in dopolnjevanje s posameznimi osmi in tudi med njimi, prav tako pa tudi s skupno ribiško politiko, kohezijsko politiko in politiko razvoja podeželja. Notranja skladnost je potrjena s sinergijami, ki jih vsebujejo predlagani cilji in dejavnosti v okviru posameznih osi v odnosu do ciljev in ukrepov v okviru drugih osi.

6.7.1 EVROPSKI KMETIJSKI SKLAD ZA RAZVOJ PODEŽELJA

Nacionalni strateški načrt za razvoj podeželja (NSNRP) predstavlja osnovo ali okvir za pripravo Programa razvoja podeželja 2007-2013. NSNRP določa prednostne naloge za

politiko razvoja podeželja. Prednostne naloge so načrtovane v skladu s prednostnimi nalogami politike razvoja podeželja Skupnosti. NSNRP je pripravljen za obdobje 2007-2013 in bo izvajan na celotnem ozemlju RS, razen če posamezne prednostne naloge določajo drugače.

Prioritetne naloge NSNRP so namenjene krepitvi večnamenske vloge kmetijstva v Sloveniji. Še posebej izpostavlja potrebo po prestrukturiranju kmetijstva in živilsko predelovalne industrije ter krepitvi konkurenčnosti celotne agro-živilske verige. NSNRP gradi na načelih trajnostnega upravljanja obnovljivih naravnih virov in namenja posebno pozornost ohranjanju kulturne krajine, zaščiti okolja ter ohranjanju gostote poseljenosti podeželja ter identiteti podeželja. NSNRP izraža tudi večnamensko vlogo gozdov, ki so posebna vrednota slovenske krajine in glavna komponenta okolja ter vir biodiverzitete. Prednostne naloge NSNRP bodo prispevale k gospodarski in družbeni krepitvi podeželskih območij in ustvarile nove pristope k povečevanju zaposlovanja na podeželju ne samo v primarni dejavnosti kmetijstva.

Operativni program za razvoj ribištva v RS 2007-2013 z dejavnostmi na štirih prednostnih oseh ne posega v prednostne osi Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja. Program razvoja podeželja (PRP) zasleduje naslednje cilje:

- izboljšanje konkurenčnosti kmetijskega, prehrabnega in gozdarskega sektorja,
- spodbujanje okolju prijaznega kmetovanja (ekološko),
- izboljšanje socio-ekonomskega položaja na podeželju,
- krepitev lokalnih razvojnih iniciativ.

Strateški cilji kmetijske politike, določeni v Programu razvoja podeželja, dopolnjujejo cilje Operativnega programa za razvoj ribištva v RS 2007-2013.

Razmejitev med razvojem podeželja in ribištvo je zasnovana v glavnem na ukrepih ribiške politike, katerih ciljna skupina upravičencev so ribiči, predstavniki ribogojstva in ribiške predelovalne industrije. Ta skupina ni upravičena do podpore v okviru PRP. Kmetje z dopolnilno dejavnostjo ribogojstva so upravičeni do podpore v okviru ukrepov Produktivne naložbe v ribogojstvo in Vodno-okoljski ukrepi.

Za primere dokazane in upravičene prekrivnosti bo razmejitev določena v postopku načrtovanja javnega razpisa v okviru organa upravljanja.

Za programsko obdobje 2007-2013 namerava Slovenija izvesti 22 ukrepov na 4 prednostnih oseh skupaj z ukrepom tehnične pomoči v okviru Programa razvoja podeželja, ki je financiran s pomočjo iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP).

Os 1 – Izboljšanje konkurenčnosti v kmetijskem, prehrabnem in gozdarskem sektorju s ciljem povečanja produktivnosti in konkurenčnosti kmetijskega in gozdarskega sektorja, ohranjanjem okolja in izboljšanjem kakovosti življenja na podeželju. Vključuje ukrepe za povečanje sposobnosti in krepitev človeškega potenciala v kmetijstvu in gozdarstvu, ukrepe za prestrukturiranje fizičnega kapitala v kmetijstvu in gozdarstvu, prav tako pa krepitev inovativnosti in ukrepe za izboljšanje kakovosti kmetijske proizvodnje in proizvodov. Ti ukrepi dopolnjujejo cilje ukrepov Operativnega programa za razvoj ribištva v RS 2007-2013 na osi 1. Ukrepi in

dejavnosti, prav tako pa ciljne skupine upravičencev na tej osi Programa razvoja podeželja niso upravičeni do podpore v okviru osi 1 Operativnega programa za ribištvo, zato posebna razmejitev ni potrebna.

Os 2 – Izboljšanje okolja in podeželja s cilji varovanja okolja in naravnih virov ter zmanjšanja negativnega učinka kmetijstva na okolje, ozračje in biodiverzitetu, vključujoč ukrep izravnalnih nadomestil za območja z omejeno možnostjo kmetijske dejavnosti, prav tako pa okoljsko-kmetijska plačila dopolnjuje os 2 Operativnega programa za razvoj ribištva. Dejavnosti in upravičenci do podpore v okviru EKSRP se ne prekrivajo z dejavnostmi in upravičenci do podpore v okviru ukrepov na osi 2 Operativnega programa za razvoj ribištva. Dejavnosti in upravičenci, registrirani za akvakulturo in/ali predelavo ter trženje rib, vključujoč kmete z dopolnilno dejavnostjo akvakulture, so upravičeni do podpore v okviru Produktivne naložbe v ribogojstvo, ki so gospodarske narave, samo v okviru ukrepov Operativnega programa za razvoj ribištva in niso upravičeni do podpore v okviru ukrepov osi 1 PRP. Upravičenci do podpore v okviru Vodno-okoljskih ukrepov Operativnega programa za razvoj ribištva so pravne ali fizične osebe, registrirane za dejavnost ribogojstva, in kmetje z dopolnilno dejavnostjo ribogojstva. Kmetje z ribogojstvom kot dopolnilno dejavnostjo ne morejo prejeti podpore v obliki kmetijsko-okoljskih izplačil iz PRP za svoje dejavnosti, povezane z ribogojstvom. Dejavnosti v okviru Vodno-okoljskih ukrepov Operativnega programa za razvoj ribištva in okoljsko-kmetijskih ukrepov PRP se medsebojno dopolnjujejo.

Os 3 – Kakovost življenja na podeželju in gospodarska diverzifikacija podeželskega gospodarstva s ciljem podpore zaposlovanju in ustvarjanju novih delovnih mest v nekmetijskih dejavnostih na podeželju ter promocije razvoja podeželja. Dejavnosti v okviru te osi PRP se ne prekrivajo z dejavnostmi v okviru ukrepov osi 3 Operativnega programa za razvoj ribištva. V primeru morebitnega prekrivanja z upravičenimi projekti v okviru osi 4 obalne razvojne strategije OP ribištvo 2007-2013 bo pri posameznih projektih preverjeno, ali je upravičenec že dobil sredstva za isti namen. To pomeni, da se upravičeni stroški v okviru takšnih projektov ne smejo prekrivati.

Os 4 – LEADER s ciljem soodločanja o razvoju posebnih podeželskih območij s pristopom od spodaj navzgor, to je s ciljem ustvarjanja lokalne kapacitete za zaposlovanje in diverzifikacijo s cilji prve, druge ter tretje osi PRP. V okviru ukrepov te osi PRP se ustanovijo lokalne akcijske skupine na podeželju, iz katerega so izključena mesta z več kot 10 000 prebivalci. Če se bodo izbrano območje in partnerji v okviru lokalne akcijske skupine (LAS) prekrivali z izbranim območjem in partnerji v okviru obalne akcijske skupine (OAS) v okviru osi 4 Operativnega programa za razvoj ribištva in bo izbran isti izvajalec za implementacijo lokalne strategije (npr. za razvoj obalnega in podeželskega območja), bodo dejavnosti in sredstva po pripadajočih lokalnih strategijah transparentno razmejeni. Upravičenec lahko prejme sredstva za isti namen samo enkrat v primeru podobnih projektov znotraj dveh ali več programskih dokumentov. Potrebna koordinacija med ustreznimi službami obeh programov bo zagotovila, da bo izključena kakršna koli možnost dvojnega financiranja. Za bolj podrobno razmejitev glej os 4 OP ribištvo 2007-2013.

Spremljajoč ukrep tehnične pomoči PRP je namenjen upravni podpori za izvajanje ukrepov PRP in se ne prekriva s tehnično pomočjo OP ribištvo 2007-2013.

6.7.2 SKLADNOST S KOHEZIJSKO POLITIKO

Pri izvajanju cilja konvergence v okviru kohezijske politike EU določa Nacionalni strateški referenčni okvir (NSRO), ki prinaša splošno strategijo za hitrejše doseganje konvergence, tri operativne programe:

- ❖ Operativni program za krepitev regionalnega razvojnega potenciala (Evropski sklad za regionalni razvoj – ESRR),
- ❖ Operativni program za razvoj človeških virov (Evropski socialni sklad – ESS),
- ❖ Operativni program za razvoj okoljske in prometne infrastrukture - ROPI (Kohezijski sklad in Evropski sklad za regionalni razvoj).

Splošni cilj NSRO – izboljšanje dobrobiti prebivalstva Republike Slovenije s poudarkom na spodbujanju gospodarske rasti in ustvarjanju delovnih mest ter kreptvi človeškega kapitala in zagotavljanju uravnoteženega razvoja, še posebej med regijami, bo dosežen s pomočjo zgoraj naštetih operativnih programov in bo tudi prejemnik ključnega prispevka iz Medregijskih operativnih programov (5), Transnacionalnih operativnih programov (4), Programa razvoja podeželja (PRP) ter Operativnega programa za razvoj ribištva 2007-2013.

NSRO tudi tvori podlago za pripravo Nacionalnega razvojnega programa 2007-2013 (NRP). NRP naj bi vseboval vse razvojno-investicijske programe in projekte v Sloveniji za obdobje 2007-2013, ki bodo financirani ali sofinancirani iz državnega ter lokalnih proračunov, vključujoč razvoj podeželja in ribištva.

6.7.2.1 OPERATIVNI PROGRAM ZA KREPITEV REGIONALNEGA RAZVOJNEGA POTENCIALA

Operativni program za krepitev regionalnega razvojnega potenciala, financiran iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, s svojimi dejavnostmi na posameznih oseh dopolnjuje dejavnosti Operativnega programa za razvoj ribištva 2007-2013.

Operativni program za krepitev regionalnega razvojnega potenciala zasleduje naslednje ključne cilje NSRO:

- podpora podjetništvu, inovacijam in tehnološkemu razvoju,
- izboljšanje kakovosti izobraževalnega sistema ter znanstvenih, raziskovalnih in razvojnih dejavnosti,
- izboljšanje fleksibilnosti trga dela z omogočanjem varnosti zaposlovanja, še posebej z ustvarjanjem novih delovnih mest,
- omogočanje pogojev za rast z zagotavljanjem trajnostne mobilnosti, okoljske kakovosti in zadostnega izboljšanja infrastrukture,
- skladen regionalni razvoj.

Specifični cilji Operativnega programa za krepitev regionalnega razvojnega potenciala so:

- Nove komunalno opremljene površine ter sanirana degradirana območja, namenjena gospodarskemu razvoju,
- Večje število novih širokopasovnih priključkov,
- Povečanje nočitvenih kapacitet,
- Večje število podprtih podjetij,
- Inovacije in patenti pri prejemnikih pomoči,

- Povečanje prebivalstva, ki redno uporablja internet,
- Več prenočitev turistov,
- Večje število novoustvarjenih bruto delovnih mest,
- Povečanje dodane vrednosti na zaposlenega v podjetjih, prejemnikih sredstev,
- Zaustavitev negativnega trenda povečevanja regionalnih razlik.

Strateški cilji, opredeljeni v Operativnem programu za krepitev regionalnega razvojnega potenciala, se ne prekrivajo s strateškimi cilji ribiške politike.

Operativni program za krepitev regionalnega razvojnega potenciala ima naslednje razvojne prednostne naloge:

1. prednostna naloga – Konkurenčnost podjetij in odličnost raziskav sta usmerjena k podpori raziskavam in razvojnim dejavnostim v povezavi z gospodarstvom ter institucijami znanja. Vključuje podporo večji podjetniški dejavnosti, dolgoročnemu obstoju predelovalnih dejavnosti, razvoju in ustvarjanju visoke tehnologije itd. Ukrepi dopolnjujejo cilje osi 2 Operativnega programa za razvoj ribištva 2007-2013. Projekti, ki se nanašajo na vzrejo rib ter predelavo rib in ribiških proizvodov, niso upravičeni do podpore v okviru Operativnega programa za regionalni razvoj v okviru prve prednostne naloge. Ti projekti so sofinancirani v okviru Operativnega programa za razvoj ribištva 2007-2013.

Podobno področje OP za krepitev regionalnega razvojnega potenciala, in sicer spodbujanje podjetništva, je posodobitev in izgradnja ribogojiskih ter predelovalnih objektov ob upoštevanju ciljev iz člena 35 osnovne uredbe ESR (os 2 OP ribištvo 2007-2013), vendar je glede na namen razmejitev jasna. V okviru OP ribištvo 2007-2013 bodo podprta podjetja, ki se ukvarjajo z vzrejo rib in/ali predelavo ribiških proizvodov, medtem ko znotraj OP za krepitev regionalnega razvojnega potenciala te dejavnosti niso upravičene.

Dejavnosti te osi so tudi podobne dejavnostim osi 3 OP ribištvo 2007-2013 na področju naložb v pristanišča, vendar so v primeru OP za krepitev regionalnega razvojnega potenciala upravičene naložbe, omejene na pristanišča, v odnosu do potreb lokalnega potniškega prometa in se torej ne prekrivajo z OP ribištvo 2007-2013.

2. prednostna naloga – Gospodarska in razvojna infrastruktura je namenjena za ustanavljanje glavnih razvojnih centrov v Sloveniji, ki bodo omogočili visoko kakovostne ekonomske raziskave, izobrazbeno, informacijsko in logistično infrastrukturo v celoti. Dejavnosti in upravičenci do podpore v okviru te prednostne naloge se ne prekrivajo z dejavnostmi in upravičenci v okviru Operativnega programa ribištvo 2007-2013.

3. prednostna naloga – Povezava naravnega in kulturnega potenciala je usmerjena v hitrejši razvoj storitev v turizmu, v izobraževalnem in gospodarskem sistemu (npr. kreativna industrija), trgovini, prav tako pa kulturna oživitev mest s ciljem medsebojne povezanosti in ohranjanja kulturnih ter naravnih potencialov za razvoj turizma, prav tako pa za razvoj rekreacije. Dejavnosti in upravičenci v okviru te prednostne naloge bi se lahko prekrivali z dejavnostmi in upravičenci v okviru osi 4 Operativnega programa za razvoj ribištva 2007-2013, npr. pri izvedbi dela lokalne razvojne strategije. V tem primeru bodo kriteriji razmejitve določeni z razmejitveno vrednostjo projekta, ki ga

bosta postavila organa upravljanja obeh programov (MKGP in Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalni razvoj) in bo lahko ustrezno spremenjena s pomočjo ureditev obeh organov upravljanja v programskem obdobju.

4. prednostna naloga – Razvoj regij – zagotavlja komplementarne infrastrukturne pogoje na osnovi pristopa od spodaj navzgor in omogoča razvoj in delovanje regij kot učinkovitih in funkcionalnih enot. Projekti nacionalnega pomena so določeni na način od zgoraj navzdol in vključujejo ključne razvojne projekte. Določeni so v Resoluciji o nacionalnih razvojnih projektih do leta 2023, ki jo je sprejela Vlada RS oktobra 2006 in so še posebej povezani z razvojnimi prednostmi 1, 2 in 3.

Dejavnosti v okviru osi 4 OP za krepitev regionalnega razvojnega potenciala se lahko prekrivajo z dejavnostmi v okviru osi 4 OP ribištvo 2007-2013. Kakor koli že, namen teh dejavnosti je točno določen (razvoj obalnih območij in pomoč ribiškemu sektorju).

Kriterij razmejitve je določen z razmejitveno vrednostjo projekta, ki ga bosta postavila organa upravljanja obeh programov (MKGP in Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalni razvoj) in bo lahko ustrezno spremenjena s pomočjo ureditev obeh organov upravljanja v programskem obdobju.

6.7.2.2 OPERATIVNI PROGRAM ZA RAZVOJ ČLOVEŠKIH VIROV

Operativni program za razvoj človeških virov, podprt s sredstvi ESS, posebno pozornost namenja spodbujanju podjetništva in fleksibilnosti, spodbujanju zaposljivosti iskalcev dela ter neaktivnega prebivalstva, razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja, spodbujanje socialne vključenosti ter institucionalne in administrativne usposobljenosti.

OP za razvoj človeških virov ima naslednje prednostne naloge:

1. prednostna naloga – Podpora podjetništvu in fleksibilnosti še posebej podpira mobilnost visoko izobražene in kvalificirane delovne sile, prav tako pa usposabljanje, izobraževanje zaposlenih. Cilji prednostne naloge so:

- ustvarjanje prilagodljivega in konkurenčnega gospodarstva,
- investicije v razvoj človeških virov za pridobivanje znanja in veščin,
- usposabljanje, izobraževanje, spodbujanje štipendij ter medsebojnega povezovanja sfere gospodarstva, izobraževanja, razvoja, raziskav in tudi zaposlovanja.

Cilji in dejavnosti na ravni prve prednostne naloge se ne prekrivajo s cilji in dejavnostmi OP ribištvo 2007-2013.

2. prednostna naloga – Podpora zaposljivosti za iskalce dela ter neaktivno prebivalstvo je usmerjena v spodbujanje in podporo neaktivnim ter nezaposlenim, da aktivno pristopijo k reševanju svoje nezaposlenosti. Cilj prednostne naloge je izboljšanje pogojev vstopa na trg dela in zaposlitev za iskalce dela, prav tako pa tudi za neaktivno prebivalstvo. Cilj podpore zaposlovanju se sklada s cilji osi 1 OP ribištvo 2007-2013. Cilji in dejavnosti v okviru osi 2 Operativnega programa za razvoj človeških virov se ne prekrivajo s cilji in dejavnostmi OP ribištvo 2007-2013.

3. prednostna naloga – Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja predvideva razvoj elementov in mehanizmov vseživljenjskega učenja, ki omogoča kakovostno vključevanje posameznikov v življenje in delo. Cilj prednostne naloge je razvoj človeških virov za delo in življenje v družbi, temelječi na znanju, s posodabljanjem sistemov izobraževanj in usposabljanj, prav tako pa spodbujanje vseživljenjskega učenja. Cilj in dejavnosti se ne prekrivajo s cilji in dejavnostmi OP ribištvo 2007-2013. Dopolnjevanje je še posebej mogoče v okviru ciljev osi 1 OP ribištvo 2007-2013 (trajna ukinitvev ribolovnih dejavnosti), osi 2 OP ribištvo 2007-2013 (ribogojstvo, predelava in trženje) in osi 4 OP ribištvo 2007-2013 (trajnostni razvoj ribiških območij).

4. prednostna naloga – Enake možnosti in podpora socialnemu vključevanju je v glavnem osredotočena na socialno vključevanje v luči politike socialne varnosti, zaposlovanja in podjetništva, enakih možnosti v procesu vzgoje in izobraževanja, prav tako pa podpora socialni vključenosti v luči dostopnosti ter razpoložljivosti kulturne dediščine. Cilj prednostne naloge je boj proti vsaki diskriminaciji na trgu dela, v sistemih vzgoje in izobraževanja ter doseganje večje socialne vključenosti na področju kulture in zmanjševanje materialne ogroženosti ranljivih skupin. To bi prispevalo k uveljavljanju koncepta enakih možnosti. Cilj dopolnjuje cilje OP ribištvo 2007-2013, še posebej v okviru osi 4, kjer bo načelo enakih možnosti upoštevano pri izbiri obalne akcijske skupine.

5. prednostna naloga – Institucionalna in administrativna konkurenčnost je v glavnem osredotočena na strateško in celovito pristopanje k izboljšanju administrativne in institucionalne konkurenčnosti in zasleduje cilj ustreznega razvoja institucionalnih in administrativnih sposobnosti za učinkovito strukturno prilagoditev, rast ter razvoj gospodarstva in delovnih mest. Cilj in dejavnosti te prednostne naloge se ne prekrivajo s cilji in dejavnostmi OP ribištvo 2007-2013.

Organ upravljanja kohezijske politike ter organ upravljanja OP ribištvo 2007-2013 (MKGP) se bosta redno usklajevala glede podrobnih določil izvedbenih dokumentov v izogib dvojnemu financiranju.

6.7.2.3 OPERATIVNI PROGRAM ZA RAZVOJ OKOLJSKE IN PROMETNE INFRASTRUKTURE

Operativni program za razvoj okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007-2013 (v nadaljevanju OP ROPI) predstavlja izvedbeni dokument RS za obdobje 2007-2013, ki določa pravne zaveze in pravice, povezane z izvajanjem kohezijske politike EU v Sloveniji. Slovenija bo namenila razpoložljiva sredstva iz Kohezijskega sklada in Evropskega sklada za regionalni razvoj (v nadaljevanju ERR), sredstva iz drugih finančnih virov (npr. Sredstva Evropske investicijske banke) in lastna sredstva za sofinanciranje gospodarske konvergence države. Glavni cilji ERR so izboljšati pogoje za rast in zaposlovanje z vlaganjem v fizične in človeške vire, prav tako tudi v inovacije, izboljšati sposobnost prilagajanja gospodarskim in družbenim spremembam ter izboljšati okoljsko zaščito ter učinkovitost upravljanja. Prednosti v razvoju okoljske zaščite so upravljanje z občinskimi odpadki, odvajanje in ravnanje z občinskimi odpadnimi vodami, distribucija pitne vode in zmanjšanje negativnih učinkov odpadnih voda, kot tudi trajnostna dobava energije.

Zaradi poudarka na zadostni prometni infrastrukturi in oskrbi gospodarstva, prav tako pa tudi okoljski komponenti razvoja, kar skupaj z družbenimi in gospodarskimi vidiki

prispeva k trajnostnemu razvoju Slovenije, ima OP ribištvo 2007-2013 ožjo povezavo s prednostno osjo »Razvoj cestne in morske infrastrukture«, kot tudi s cilji zaščite okolja.

Pričakovati je, da bo OP ribištvo 2007-2013 s svojimi prednostmi osmi in ukrepi prispeval k doseganju prednostnih osi OP ROPI, kjer je to mogoče. OP ROPI 2007-2013 ima naslednje prednostne naloge:

1. prednostna naloga – Železniška infrastruktura je zelo pomembna za zmanjševanje učinka na okolje, npr. podpora okolju prijaznemu železniškemu prometu. Še posebej zasleduje cilj posodobitve in širitve železniškega omrežja.

2. prednostna naloga – Cestna in pomorska infrastruktura s ciljem pospešenega posodabljanja prometne infrastrukture medsebojne povezanosti celinskega prometa v državi in njegovega povezovanja v mednarodne prometne tokove s posebnim ozirom na pomorske avtoceste. Njihov namen je povezati transport po številnih prometnih poteh, posebno morski transport, pa tudi notranje navigacijske poti z železnico in cestnim transportom.

Cilj ureditve transporta na morju dopolnjuje cilj izboljšanja varnosti na morju v okviru osi 3 OP ribištvo 2007-2013. Dejavnosti in upravičenci v okviru te prednostne naloge se ne prekrivajo z dejavnostmi in upravičenci OP ribištvo 2007-2013. Razmejitev z OP ROPI ni potrebna.

3. prednostna naloga – Prometna infrastruktura s ciljem odprave prometnih zamaškov, kot tudi povečevati pretočnost in varnost prometa.

Razvoj mreže kolesarskih poti, ki je načrtovana v okviru te prednostne naloge v skladu s prostorsko razvojno strategijo Slovenije, bi lahko dopolnjeval projekte v okviru osi 4 OP ribištvo 2007-2013. Dejavnosti in ciljna skupina upravičencev tretje prednostne osi OP ROPI in četrte osi OP ribištvo 2007-2013 se ne prekrivajo. V vsakem primeru se bosta organa upravljanja (MKGP in Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalni razvoj) sproti srečevala in koordinirala izvajanje določil v izvedbenih dokumentih, kar bo preprečilo dvojno financiranje.

4. prednostna naloga – Upravljanje z občinskimi odpadki temelji na Operativnem programu za odstranjevanje odpadkov s ciljem zmanjševanja količine biološko razgradljivih odpadkov v obdobju do konca 2008, ki ga je Vlada RS sprejela 2004, in na Operativnem programu za obravnavo in ločeno zbiranje frakcij odpadkov za obdobje 2007-2009, ki je bil sprejet leta 2007, kot tudi na direktivah EU, ki urejajo področje upravljanja z odpadki.

Ključne naloge te prednostne osi so vzpostavitev celovite infrastrukture upravljanja z odpadki in celovite usklajenosti s standardi EU na tem področju. Cilji te prednostne osi – izgradnja regionalnih centrov za upravljanje z odpadki, kjer so ločevanje in sortiranje različnih vrst odpadkov, predhodna obdelava odpadkov, odstranjevanje odpadkov itd., kot tudi izgradnja zbirnih centrov za ločeno ravnanje z odpadki – so komplementarni specifičnim ciljem v okviru osi 2 OP ribištvo 2007-2013.

Dejavnosti in upravičenci v okviru te prednostne osi se ne prekrivajo z dejavnostmi in upravičenci OP ribištvo 2007-2013.

5. prednostna naloga – Zaščita okolja – vodni sektor – je določila naslednja področja, ki potrebujejo infrastrukturne naložbe: zaloge pitne vode, zbiranje in obdelava urbanih odpadnih voda, zmanjševanje škod, ki jih povzroči voda. Naslednji cilji te prednostne naloge dopolnjujejo cilje osi 2 in osi 3 OP ribištvo 2007-2013:

- zmanjševanje učinka na okolje. To je tudi eden od specifičnih ciljev v okviru ukrepa produktivne naložbe v ribogojstvo in vodno-okoljskih ukrepov v okviru osi 2 OP ribištvo 2007-2013.
- zagotavljanje ustrezne infrastrukture za zalogo pitne vode in
- izboljševanje zdravstvenega stanja prebivalstva; ta specifični cilj dopolnjuje specifične cilje v okviru osi 3 OP ribištvo 2007-2013. Ureditev obstoječih ribiških pristanišč v okviru ukrepa Ribiška pristanišča, mesta iztovora in zavetja ima za ključno prioriteto ureditev osnovne higienske in delovne infrastrukture v ribiških pristaniščih, kjer je potrebna zaloga vode.

Da se preprečijo morebitna prekrivanja s temi specifičnimi cilji, se bosta organa upravljanja (MKGP in SVLR) redno srečevala in koordinirala izvajanje določil izvedbenih dokumentov, kar bo preprečilo dvojno financiranje.

6. Trajnostna raba energije – ima naslednje cilje: povečati energijsko učinkovitost do leta 2010, povečati obseg soproizvodnje toplote in električne energije in povečati proizvodnjo toplote in električne energije iz obnovljivih virov ter povečati delež biogoriv v transportu. Namen teh ciljev je zagotoviti, s sredstvi učinkovite rabe energije in proizvodnje energije iz obnovljivih virov energije, zanesljiv vir energije in podporo razvoju gospodarstva ter zmanjšati negativne učinke na okolje. Ker se ta razvojna prioriteta nanaša na povečanje energijske učinkovitosti v industriji, storitvenem sektorju, javnem sektorju in transportu, dopolnjuje cilje osi 1 OP ribištvo 2007-2013 (npr. ukrepe produktivne naložbe na krovu ribiških plovil in mali priobalni ribolov), kjer posodobitev ribiških plovil z zamenjavo motorjev (npr. z motorji z manjšo močjo) pomeni bolj učinkovito uporabo energije tudi v ribiškem sektorju.

Dejavnosti in upravičenci v okviru te prednostne naloge se ne prekrivajo z dejavnostmi in upravičenci OP ribištvo 2007-2013.

Da se preprečijo morebitna prekrivanja s temi specifičnimi cilji, se bosta organa upravljanja (MKGP in SVLR) redno srečevala in koordinirala izvajanje določil izvedbenih dokumentov, kar bo preprečilo dvojno financiranje.

Ker je tehnična pomoč OP ROPI usmerjena v administrativno podporo izvajanju ukrepov OP ROPI, se ne prekriva s tehnično pomočjo OP ribištvo 2007-2013, ki je namenjena upravni podpori izvajanju ukrepov OP ribištvo 2007-2013.

OP ribištvo 2007-2013 bo v okviru prednostnih osi in dejavnosti na oseh 1, 2, 3 in 4 prispeval k doseganju ciljev razvojnih prioritet cestne in pomorske infrastrukture, kot tudi k okoljskim ciljem OP ROPI, in sicer z naslednjimi dejavnostmi:

- Trajna ukinitvev ribolovnih dejavnosti,
- Naložbe na krovu ribiških plovil,
- Izboljšanje varnosti na morju,
- Posodobitev ribiških pristanišč,
- Trajnostni razvoj ribiških območij.

V splošnem bi do morebitnih prekrivanj med obema programoma lahko prišlo le na področjih urejanja in posodabljanja pristanišč (dejavnosti za izboljšanje tretjega terminala koprskega pristanišča), kjer pa načrtovani razvojni projekt za koprsko pristanišče v okviru OP ROPI ne bo financiran iz sredstev za ribištvo. Namen dejavnosti v okviru OP ROPI je zagotoviti pristaniške storitve za mednarodno trgovino ter pristaniške storitve za mednarodni javni promet. Zato se bo naložbe izvajalo v javnih pristaniščih in ne v ribiških pristaniščih.

Kakor koli že, organ upravljanja kohezijske politike in organ upravljanja OP ribištvo 2007-2013 se bosta redno srečevala in preverjala izvajanje vsakega projekta, da se prepreči dvojno financiranje.

7. FINANČNE DOLOČBE

LETO	PRISPEVEK ESR (EUR)
2007	
2008	4.110.308
2009	3.921.112
2010	3.722.949
2011	3.515.536
2012	3.298.585
2013	3.071.793
SKUPAJ ESR	21.640.283

Tabela 22: Letni viri programa v EUR, cilj konvergenca
Opomba: Zneski so v tekočih cenah

PREDNOSTNA OS	Delež (%)	Skupaj javna	Prispevek ESR	Nacionalni prispevek	ESR stopnja sofinanciranja
		(a)=(b+c)	(b)	(c)	(d)=(b)/(a)*100
Prednostna os 1	7	2.398.572	1.798.929	599.643	75
Prednostna os 2	43	12.153.904	9.115.428	3.038.476	75
Prednostna os 3	32	9.107.568	6.830.676	2.276.892	75
Prednostna os 4	10	2.885.372	2.164.029	721.343	75
Prednostna os 5	8	2.308.296	1.731.221	577.075	75
Skupaj	100	28.853.712	21.640.283	7.213.429	75

Tabela 23: Finančna tabela za OP ribištvo 2007-2013 po prednostnih oseh
Opomba: Zneski so v tekočih cenah

8. IZVEDBENE DOLOČBE

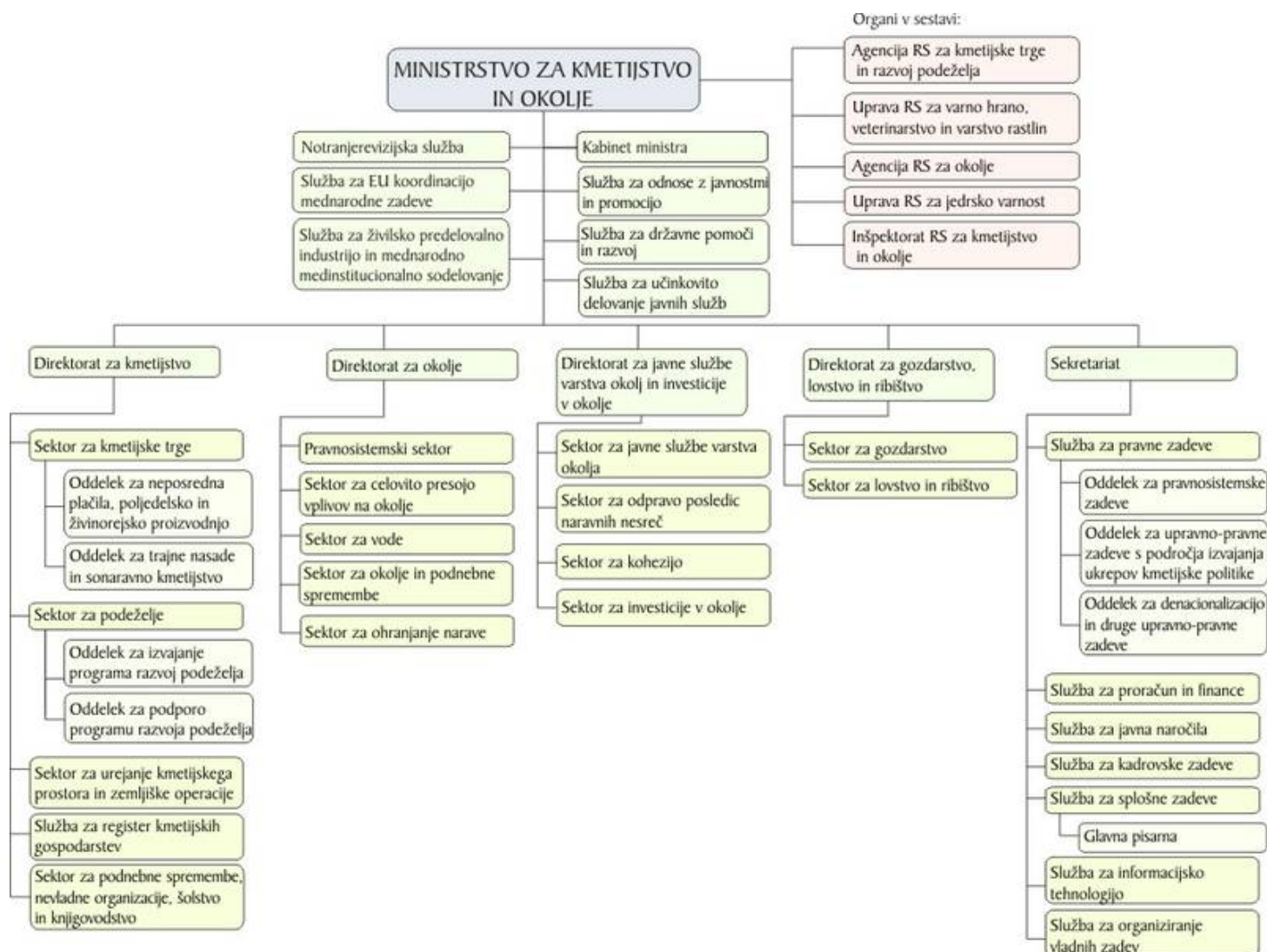
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljevanju MKGP) je odgovorni organ za pripravo Operativnega programa za razvoj ribištva v Republiki Sloveniji 2007-2013 ter za upravljanje in nadzor operativnega programa. Osnutek OP ribištvo 2007-2013 je bil predmet sodelovanja med več ministrstvi (za okolje in prostor, finance itd.), vladnimi službami (za lokalno samoupravo in regionalni razvoj) ter socialnimi partnerji, ki predstavljajo naslednje podsektorje ribiškega sektorja: ribištvo, ribogojstvo (morsko in sladkovodno), predelavo ter trženje ribiških proizvodov.

Organigram, dodan spodaj, prikazuje organizacijsko strukturo MKGP, skupaj s telesi, ki so vključena v spremljanje in izvajanje OP ribištvo 2007-2013.

Glavna naloga Direktorata za gozdarstvo, lovstvo in ribištvo je zagotoviti trajnostni razvoj gozdov, lova in ribištva. V okviru nalog gozdarstva Direktorat spremlja stanje gozdov in pripravlja sistematične rešitve za zagotavljanje trajnostnega razvoja gozdov kot ekosistemov v smislu njihove biodiverzitete in ekološke proizvodnje, kot tudi družbene funkcije. Ohranjanje divjadi in njenega naravnega okolja je v nacionalnem interesu Slovenije, saj divjad predstavlja javno dobro. Raznolikost vrst in populacij divjadi, njihovega genskega sklada in življenjskega okolja je izjemne vrednosti in pomemben naravni vir Slovenije. Z zagotavljanjem ustreznih pogojev za delo ribičev in ribogojcev ter spodbujanjem posodobitve plovil ter ribogojških in predelovalnih obratov, da se doseže boljšo prilagoditev trenutnemu stanju, ki mora biti v skladu s predpisi EU in nacionalnimi predpisi, je glavni cilj Direktorata doseganje trajnostnega razvoja ribiškega sektorja.

V skladu z zgoraj navedenimi cilji je Direktorat razdeljen na dva sektorja: Sektor za gozdarstvo ter Sektor za lovstvo in ribištvo. Direktorat pripravlja nacionalno zakonodajo na področjih, ki jih pokriva (gozdarstvo, lovstvo, ribištvo). Sektor za lovstvo in ribištvo podeljuje koncesije za izvajanje ribiškega upravljanja v 67 ribiških okoliših, v katerih se lahko izvaja le športni ribolov, ter koncesije za trajnostno gospodarjenje z divjadjo. Sektor podeljuje dovoljenja za gospodarski ribolov ribičem, pripravlja systemske rešitve v ribištvu, skrbi za izvajanje predpisov EU v okviru SRP, spremlja delo javnih služb v ribiškem sektorju, kot tudi izobraževalne in raziskovalne dejavnosti sektorja, izvaja upravne postopke in odloča v okviru organizacijske strukture MKGP, sodeluje v delovnih telesih EU ter mednarodnih in regionalnih organizacijah na področju ribištva in pripravlja poročila, analize in druge materiale v ribiškem sektorju. Sektor za lovstvo in ribištvo upravlja s slovensko ribiško floto ter informacijskim sistemom za nadzor morskega ribištva (npr. podatki o ribiških plovilih, dovoljenjih, ulovu itd.).

Vir: http://www.mko.gov.si/si/o_ministrstvu/organiziranost/ (8.8.2013)

MKO je odgovoren za izvajanje določil Uredbe Sveta (ES) št. 1198/2006. Odgovoren je tudi za vzpostavljanje ustreznih upravnih in kontrolnih mehanizmov za uravnoteženo izvajanje OP ribištvo 2007-2013.

8.1 DOLOČITEV PRISTOJNIH IN ODGOVORNIH ORGANOV

Organ upravljanja:

Naloge organa upravljanja bo izvajalo Ministrstvo za kmetijstvo in okolje v skladu s členom 58(1)(a) osnovne uredbe ESR.

Organ upravljanja OP ribištvo 2007-2013 bo odgovoren za upravljanje in izvajanje programa v skladu z določili osnovne uredbe ESR in upoštevajoč načelo usklajenega finančnega upravljanja. Glavne naloge organa upravljanja so:

- zagotavljanje, da so operacije, izbrane za financiranje, v skladu z merili, ki veljajo za operativni program, in da spoštujejo ustrezna pravila Skupnosti in nacionalna pravila za celotno obdobje izvajanja;
- preverjanje, da so sofinancirani proizvodi in storitve dobavljeni, in preverjanje, da so izdatki, ki so jih navedli upravičenci, dejansko nastali in so v skladu s pravili Skupnosti in nacionalnimi pravili;
- preverjanja posameznih operacij na kraju samem se lahko izvedejo na osnovi vzorca v skladu s sprejetimi podrobnimi pravili,
- zagotavljanje sistema za zapis in shranjevanje računovodskih podatkov za vsako operacijo v operativnem programu v računalniški obliki ter zbiranje podatkov o izvajanju, ki so potrebni za finančno poslovanje, spremljanje, preverjanje, revizije in vrednotenje;
- zagotavljanje, da upravičenci in druga telesa, ki so udeleženi v izvajanju operacij, vodijo ločeno računovodstvo ali ustrezno računovodsko kodo za vse poslovne dogodke v zvezi z operacijo, ne glede na nacionalna računovodska pravila;
- zagotavljanje, da se vrednotenja operativnega programa izvede v skladu z določili osnovne uredbe ESR;
- vzpostavitev postopkov za zagotovitev, da se vsi dokumenti glede izdatkov in revizij, ki so potrebni za zagotovitev ustrezne revizijske sledi, hranijo v skladu s predpisanimi zahtevami;
- zagotavljanje, da organ za potrjevanje in revizijski organ prejmeta vse potrebne podatke o postopkih in preverjanju, ki se izvajajo glede izdatkov, za namene izdaje potrdil ali revizijo;
- usmerjanje dela nadzornega odbora in zagotavljanje dokumentov, potrebnih za spremljanje kakovosti izvajanja operativnega programa, ob upoštevanju njegovih posebnih ciljev;
- izdelavo in po odobritvi nadzornega odbora predložitev letnih in končnih poročil o izvajanju Komisiji;
- zagotavljanje upoštevanja zahtev po informacijah in obveščanju javnosti iz osnovne uredbe ESR.

Generalni direktor Direktorata za gozdarstvo, lovstvo in ribištvo je vodja organa upravljanja in je tako odgovoren za vse vsebine, povezane z OP ribištvo 2007-2013. Operativna podpora organa upravljanja se bo izvajala v okviru koordinacije na ravni programa in osi in podpore administrativnim postopkom, ki so povezani s spremljanjem in poročanjem prek SFC 2007. Organ upravljanja bo tudi izvajal funkcijo sekretariata za nadzorni odbor.

Glede na trenutni organigram MKO bo organ upravljanja deloval na več ravneh. Najvišjo raven bo predstavljal Upravljalni odbor, sestavljen iz predstavnikov kabineta ministra, odgovornega za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, direktorjev Direktorata za varno hrano in Direktorata za kmetijstvo. Vloga Upravljalnega odbora organa upravljanja je ustrezno usmerjanje OP ribištvo 2007-2013 na ravni sprejemanja odločitev. Ključna vloga v Upravljalnem odboru bo tudi pripadala vodji Sektorja za lovstvo in ribištvo, ki je odgovoren za posamezne ukrepe, prav tako pa tudi podpornim telesom, kot so Služba za proračun in finance, služba za pravne zadeve in Služba za EU koordinacijo in mednarodne zadeve.

Organ upravljanja bo koordiniral zbiranje podatkov za spremljanje in poročanje, obveščal upravičence o njihovih obveznostih, ki izhajajo iz OP ribištvo 2007-2013, obveščal javnost o prednostih OP ribištvo 2007-2013 in zagotavljal uravnoteženo izmenjavo informacij med MKO ter organom za potrjevanje z namenom zagotavljanja učinkovitega izvajanja OP ribištvo 2007-2013. Organ upravljanja bo sestavil letna in druga poročila za nadzorni odbor pred njihovim pošiljanjem Evropski komisiji.

Posamezne delovne skupine v okviru organa upravljanja bodo ustanovljene za spremljanje in usmerjanje izvajanja OP ribištvo 2007-2013. Te skupine so odgovorne za nudenje tehnične pomoči in informacij za koordinatorje na ravni osi, delovanje sistema poročanja SFC 2007, zbiranje podatkov in poročanje višjim nivojem. Podporna telesa bodo izvajala naloge, ki zadevajo odločanje o pritožbah in finančnih vprašanjih, povezanih z odobritvijo dodelitve nepovratnih sredstev.

Sestavljena bodo pisna navodila, ki bodo opredelila dejavnosti organa upravljanja.

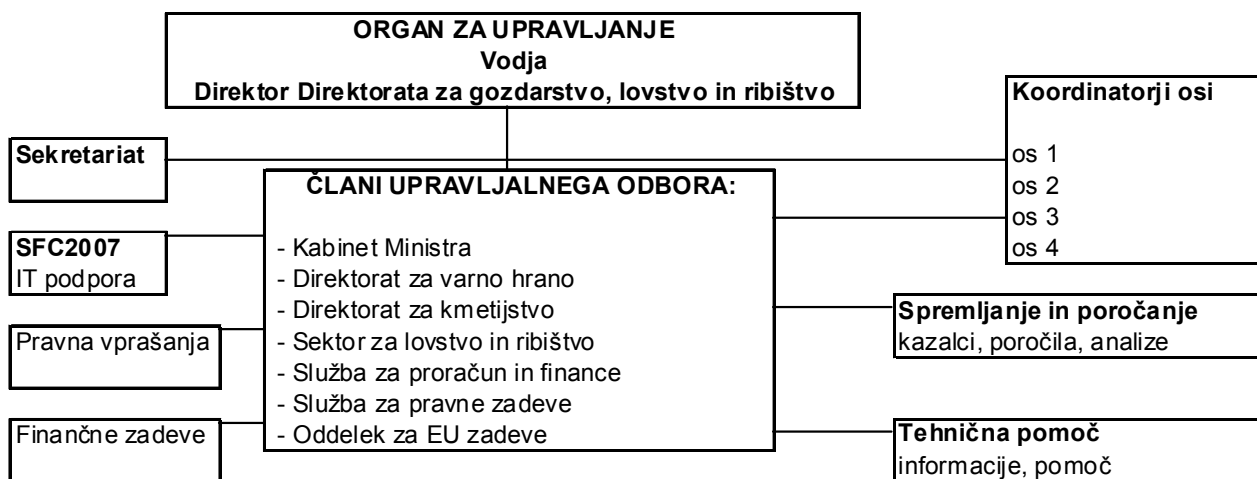
Organ upravljanja predvideva delegiranje nekaterih svojih nalog Agenciji Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja skladno s členom 58 osnovne uredbe ESR.

Da se zagotovi uravnoteženo izvajanje OP ribištvo 2007-2013, bo organ upravljanja pripravil sporazum v obliki navodil z organom za potrjevanje, ki bo določal obveznosti ter razdelitev nalog vsakega telesa, ter potreben pretok podatkov.

Ukrep tehnične pomoči in ukrepi v okviru osi 4 se bodo izvajali na ravni MKO v okviru organa upravljanja.

Organizacijska struktura organa upravljanja je predvidena, kot sledi.⁵¹

⁵¹ Ta struktura je le predvidena.

Organ za potrjevanje:

Vlogo organa za potrjevanje bo izvajala Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja (v nadaljevanju ARSKTRP).

Bolj podroben opis odgovornosti in nalog, prav tako pa odnosov med organi in posameznimi telesi bo podan z nacionalno izvedbeno uredbo in vključen v Opis sistema upravljanja in nadzora.

V skladu s členom 60 osnovne uredbe ESR bo ARSKTRP kot organ za potrjevanje v okviru operativnega programa odgovorna še posebej za:

a) pripravo potrjenih izkazov o izdatkih ter njihovo posredovanje Komisiji in zahtevkov za izplačila;

(b) potrjevanje, da:

(i) je izkaz o izdatkih točen, izhaja iz zanesljivega računovodskega sistema in temelji na preverljivih spremnih dokumentih;

(ii) so prijavljeni izdatki v skladu z veljavnimi predpisi Skupnosti in nacionalnimi predpisi ter da so nastali zaradi operacij, ki so bile izbrane za financiranje v skladu z merili, ki se uporabljajo za program, in v skladu z veljavnimi predpisi Skupnosti in nacionalnimi predpisi;

(c) zagotovitev, da prejeti podatki o izvajanju postopkov in preverjanj glede izdatkov, ki so vključeni v izkaze o izdatkih, nudijo zadostno podlago za izdajo potrdila;

(d) upoštevanje, za namen izdajanja potrdil, rezultatov vseh revizij, ki jih je izvedel revizijski organ oziroma so bile izvedene v njegovi pristojnosti;

(e) vzdrževanje računovodskih evidenc izdatkov, predloženih Komisiji, v računalniški obliki;

(f) vzdrževanje evidence o izterljivih zneskih ter zneskih, ki so bili umaknjeni po preklicu celotnega ali dela prispevka za določeno operacijo.

ARSKTRP je bila ustanovljena 7. januarja 1999 na podlagi odločbe Vlade kot organ v sestavi MKO za izvajanje nacionalnega programa prestrukturiranja kmetijske politike, izplačila v okviru predpristopnih programskih pomoči (SAPARD) in ukrepov SKP (skupne kmetijske politike). Od 2004 ima ARSKTRP celovito akreditacijo za izvajanje kmetijsko tržnih ukrepov in ukrepov živilsko predelovalne industrije ter razvoja podeželskih območij.

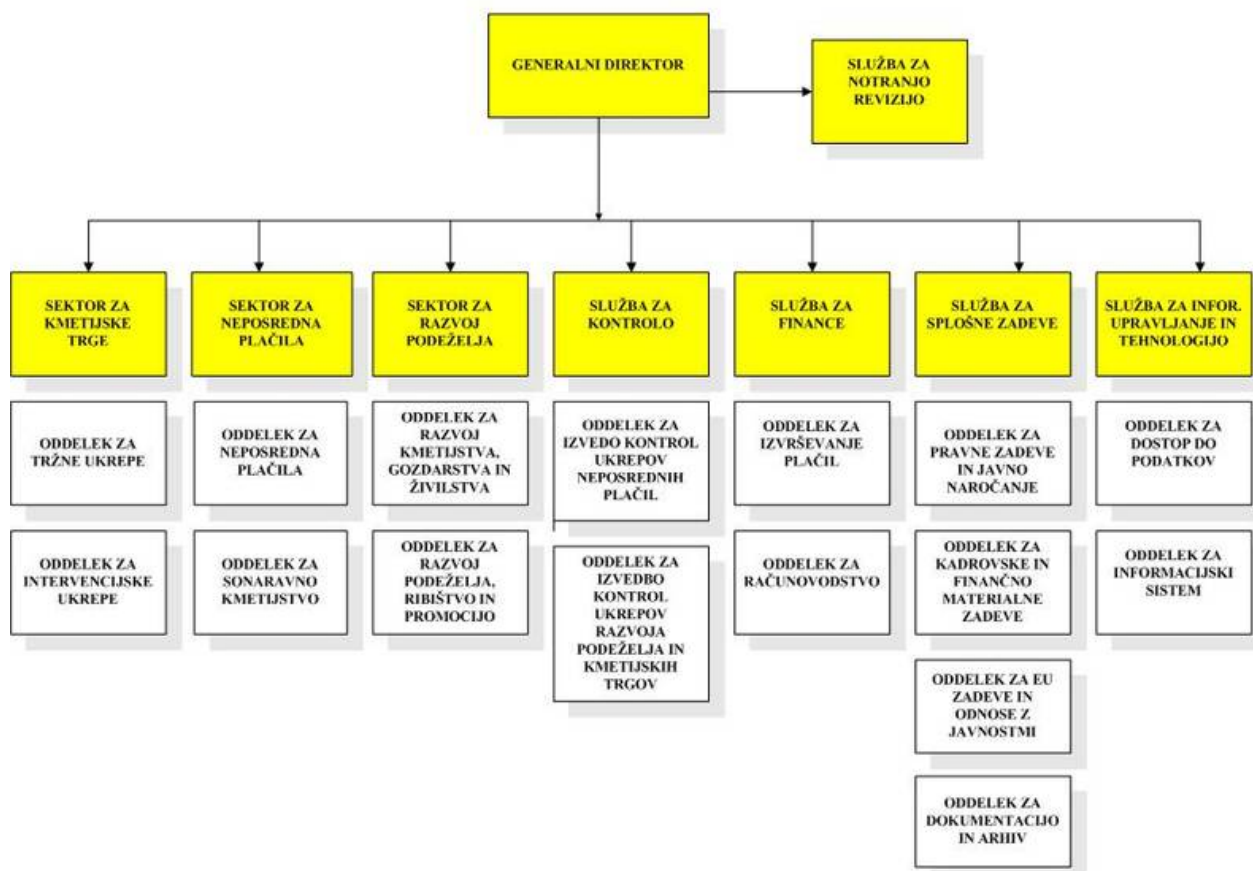
ARSKTRP je organizirana v skladu z akreditacijskimi kriteriji, določenimi v uredbi Komisije (ES) št. 885/2006, in izvaja naslednje naloge:

- potrjevanje izplačil,
- izvajanje izplačil,
- računovodstvo za izplačila.

ARSKTRP ima že potrjene postopke za obravnavo vlog, administrativne kontrole in kontrole na samem mestu ter postopke za pravilnost in pravočasnost izplačil sredstev upravičencem.

Struktura ARSKTRP zagotavlja izvajanje vseh ukrepov OP ribištvo 2007-2013. Organigram ARSKTRP je prikazan spodaj.

AGENCIJA RS ZA KMETIJSKE TRGE IN RAZVOJ PODEŽELJA

Vir: http://www.arsktrp.gov.si/si/o_agenciji/organiziranost/ (8.8.2013)

ARSKTRP s svojim delovanjem zagotavlja vključitev vseh pravnih besedil, smernic in delovnih dokumentov Skupnosti v svoje notranje pisne postopke.

Služba ARSKTRP za notranjo revizijo spremlja izvajanje postopkov notranjih kontrol, na osnovi revizijske sledi za vse ukrepe ali uvedene sheme pomoči.

ARSKTRP ima vzpostavljen sistem za odkrivanje neupravičeno plačanih sredstev, prav tako pa sistem za odkrivanje, preprečevanje in poročanje o nepravilnostih in sumih goljufij. Urad za nadzor proračuna RS pri Ministrstvu za finance je centralna enota RS za poročanje Evropskemu uradu za boj proti goljufijam (OLAF). Koordinira tudi dejavnosti, ki se nanašajo na zaščito finančnih interesov EU.

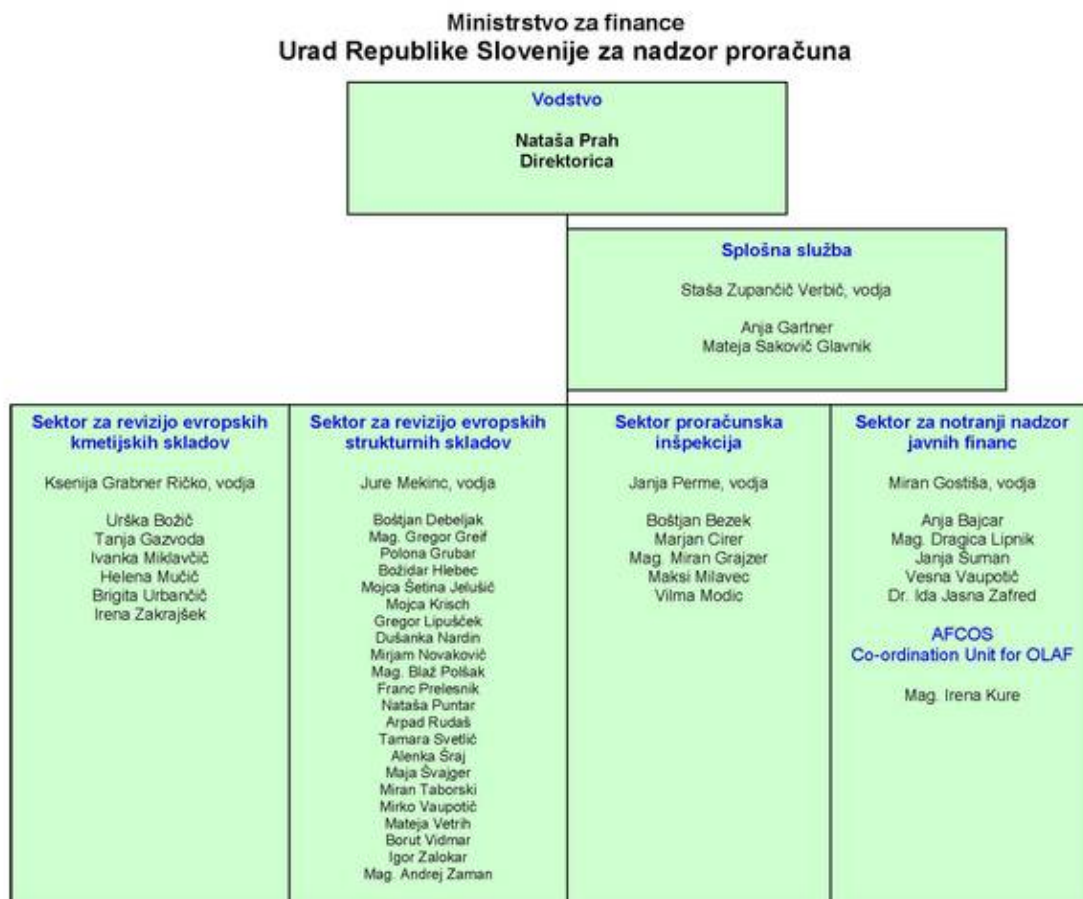
Revizijski organ:

Naloge revizijskega organa bo izvajal Urad za nadzor proračuna RS v skladu s členom 58(1)(c) osnovne uredbe ESR.

Na podlagi Zakona o javnih finanah (Uradni list RS, št. 79/99), člen 101, je Urad za nadzor proračuna RS kot organ v sestavi Ministrstva za finance (MF) osrednji revizijski organ za vse programe in upravičene izdatke, ki jih sofinancira EU.

Organigram Urada za nadzor proračuna je, kot sledi:

Vir: http://www.unp.gov.si/si/o_uradu/organiziranost/ (8.8.2013)

V skladu s členom 61 osnovne uredbe ESR bo Urad za nadzor proračuna odgovoren še zlasti za:

- (a) zagotavljanje, da se revizije izvajajo tako, da se preveri uspešnost sistema upravljanja in nadzora operativnega programa;
- (b) zagotavljanje, da se revizije operacij izvajajo na ustreznem vzorcu, da se preveri prijavljen izdatek;
- ...
- (d) zagotavljanje, da organ za upravljanje in organ za potrjevanje prejmeta vse potrebne podatke o izvedenih revizijah in nadzorih;
- (e) do 31. decembra vsako leto od leta 2008 do leta 2015:
 - (i) posredovanje letnega nadzornega poročila Komisiji. Prvo poročilo bo posredovano 31. decembra 2008 in bo pokrivalo obdobje od 1. januarja 2007 do 30. junija 2008.

- (ii) izdajanje mnenja na podlagi nadzora in revizij, izvedenih v pristojnosti revizijskega organa z namenom, da se ugotovi, ali sistem upravljanja in nadzora deluje uspešno in tako lahko ustrezno zagotovi, da so izkazi o izdatkih, ki so bili predloženi Komisiji, pravilni, in da so zato tudi poslovni dogodki, povezani z njimi, zakoniti in regularni;
- (iii) posredovanje izjave, kadar je to primerno, glede delnega zaprtja, v kateri je ocenjena zakonitost in regularnost izdatkov v zvezi s tem;
- (f) posredovanje izjave o zaprtju, ki ocenjuje veljavnost zahteve za izplačilo plačila in zakonitost ter regularnost poslovnih dogodkov, ki so povezani s tem, in ki jih zajema končni izkaz o izdatkih, in dopolnjuje končno nadzorno poročilo; izjava se posreduje Komisiji najpozneje do 31. marca 2017.

Urad za nadzor proračuna bo zagotovil, da bodo revizijska dela upoštevala mednarodno sprejete revizijske standarde.

Poročilo s podanim mnenjem o izvedbeni strukturi OP ribištvo 2007-2013, v skladu s členom 71 osnovne uredbe ESR, bo pripravljeno s strani zasebnega subjekta, zunanjega revizijskega organa, najpozneje v roku dvanajstih mesecev od odobritve operativnega programa.

8.2 ORGAN, ODGOVOREN ZA PREJEMANJE IZPLAČIL KOMISIJE IN PLAČILNI ORGAN ZA UPRAVIČENCE

Organ, odgovoren za prejemanje izplačil Komisije, je MKO kot imetnik posebnega bančnega podračuna za ESR.

Organ, odgovoren za izplačila upravičencem, je Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja (ARSKTRP).

ARSKTRP opravlja svoje osnovne naloge izvajanja izplačil in računovodstva na podlagi dejstva, da je izračun zneska pomoči opravljen šele, ko je končana administrativna in druge kontrole. V naslednji fazi Služba za finance ARSKTRP po računovodskem kodiranju v posebnem računalniškem programu (DF), ki omogoča ločeno in točno računovodstvo tudi za izdatke v okviru OP ribištvo 2007-2013, izvede izplačila upravičencem. Pred knjiženjem izdatka prejme vsak upravičenec posebno uporabniško številko v okviru Centralnega registra uporabnikov ARSKTRP. Za namene izdatkov OP ribištvo 2007-2013 bo računovodski sistem ARSKTRP uvedel posebne proračunske postavke. Računovodski sistem ARSKTRP je povezan z avtomatiziranim sistemom izplačil na Ministrstvu za finance (MFERAC). Ta sistem se uporablja za izvajanje izplačil neposredno na bančni račun upravičenca. Za pravočasno izvajanje izplačil je ARSKTRP leta 2004 z MF podpisala poseben sporazum, ki zagotavlja 5-dnevni plačilni rok.

Spremljajoča dokumentacija za zahtevke, ki so potrjeni za izplačilo, zagotavlja revizijsko sled od trenutka prejetja vloge do izplačila upravičencu, kot tudi za odgovarjajočo vlogo za povračilo in izjavo o izdatku v skladu s predpisi Skupnosti.

ARSKTRP ima vzpostavljen postopek, ki je potreben za odkrivanje neupravičeno izplačanih izdatkov. Odgovarjajoče računovodstvo v okviru Službe za finance

ARSKTRP je zagotovljeno (vključujoč obresti na poseben ESR podračun). Obresti se bodo uporabljale kot nacionalni prispevek po zgledu predfinanciranja.

8.3 KONTAKTNE TOČKE

Organ upravljanja

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje
Dunajska 22
1000 Ljubljana
Tel.: +386 1 478 90 00
Faks: +386 1 478 90 21
e-pošta: gp.mko@gov.si

SFC2007 koordinacija

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje
Dunajska 22
1000 Ljubljana
Tel.: +386 1 478 93 27
Faks: +386 1 478 90 21
e-pošta: jernei.svab@gov.si

Organ za potrjevanje

Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja
Dunajska 160
1000 Ljubljana
Tel.: +386 1 580 76 17
Faks: +386 1 478 92 06
e-pošta: aktrp@gov.si

Revizijski organ

Ministrstvo za finance
Urad RS za nadzor proračuna
Fajfarjeva 33
1000 Ljubljana
Tel.: (01) 369 6900
Fax: (01) 369 6914
e-pošta: [mf.unp\(at\)mf-rs.si](mailto:mf.unp(at)mf-rs.si)

8.4 OPIS POSTOPKOV ZA SPROŽITEV IN KROŽENJE FINANČNIH TOKOV

Za spremljanje in poročanje o OP ribištvo 2007-2013 bo v okviru ARSKTRP ustvarjen poseben informacijski sistem, povezan z operativno podporo Programa razvoja podeželja 2007-2013. V to operativno podporo je lahko vključen postopek obravnave

vlog. Prek te operativne podpore bo imel organ za potrjevanje ob vsakem času dostop do podatkov, ki so potrebni za spremljanje in poročanje.

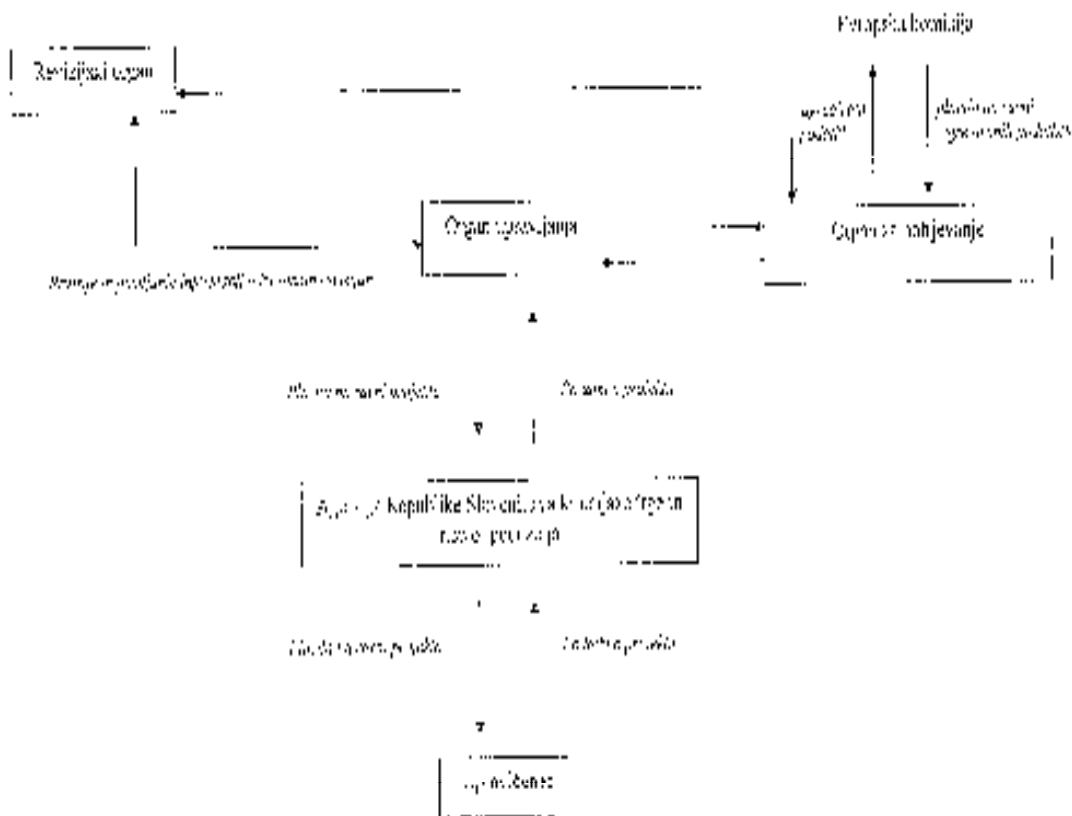
Prispevek iz ESR bo opredeljen na ravni ukrepa glede na skupen prispevek iz javnih sredstev. Organ upravljanja in ARSKTRP bosta zagotovila, da bo upravičencem čim prej izplačan celotni znesek javnih sredstev.

Na podlagi potrjenih in opravljenih izplačil upravičencem ARSKTRP preverja izkaze o izdatkih ter zahtevke za povračilo izdatkov ter jih v zbirni obliki prek SFC2007 posreduje Evropski komisiji.

Bolj podroben opis finančnih tokov je naveden v Opisu sistema upravljanja in nadzora v skladu s členom 71 osnovne uredbe ESR.

Grafični prikaz zgoraj navedenih finančnih tokov je, kot sledi:

Agencija ima ustrezne notranje kontrole in še posebej kontrole za izplačila v skladu s pogoji za upravičenost, ki jih potrdi organ upravljanja.

Služba za kontrolo ARSKTRP je odgovorna za izvajanje kontrol na samem mestu in pripravo analiz tveganja.

Agencija poleg tega zagotavlja usklajeno izvajanje izvedbene zakonodaje Skupnosti, vroča dokumente in smernice Skupnosti in poroča Evropski komisiji. ARSKTRP ima vzpostavljeno Službo za kontrolo za pošiljanje zahtevkov za povračila in zahtevanih poročil Komisiji.

Služba za notranjo revizijo ARSKTRP medtem spremlja izvajanje notranjih kontrol administrativnih in izvedbenih postopkov na osnovi revizijske sledi.

ARSKTRP ima vzpostavljen celovit sistem za odkrivanje, preprečevanje in poročanje o nepravilnostih in sumih goljufij. Osrednja enota za sprožanje postopkov v primeru odkritja in za preprečevanje ter poročanje o nepravilnostih in sumih goljufij je Služba za kontrolo, ki poroča Evropskemu uradu za boj proti goljufijam in Uradu RS za nadzor proračuna pri MF. ARSKTRP ima vzpostavljen postopek za pravočasno vračanje neupravičeno izplačanih zneskov.

8.5 OPIS SISTEMA SPREMLJANJA IN VREDNOTENJA TER SESTAVA NADZORNEGA ODBORA

8.5.1 VREDNOTENJA

OP ribištvo 2007-2013 je predmet predhodnega, vmesnega in naknadnega vrednotenja. Cilj vrednotenja je izboljšanje kakovosti in učinkovitosti pomoči iz ESR ter izvajanje operativnega programa.

PREDHODNO VREDNOTENJE

Predhodno vrednotenje se je začelo relativno zgodaj v programskem obdobju, kar je ocenjevalcu dalo možnost, da je bil interaktivno vključen v postopku nastajanja OP ribištvo 2007-2013. To je imelo rezultate v sprotni pomoči, prav tako pa v podajanju pripomb na posamezne ukrepe ter Nacionalni strateški načrt za razvoj ribištva.

Ugotovljeno je bilo, da je osnutek OP ribištvo 2007-2013 v skladu z usmeritvenimi načeli iz člena 19 osnovne uredbe ESR in z Nacionalnim strateškim načrtom.

Predhodno vrednotenje je kot ločen dokument priloženo OP ribištvo 2007-2013.

VMESNO VREDNOTENJE

Organ upravljanja bo izvedel vse dejavnosti, zahtevane za izvajanje vmesnega vrednotenja OP ribištvo 2007-2013 v smislu preverjanja napredka pri izvajanju operativnega programa z ozirom na postavljene cilje. Po pripravi vmesnega vrednotenja bo organ upravljanja proučil potrebo po vsakršni spremembi operativnega programa za izboljšanje kakovosti programa in njegove izvedbe.

Vrednotenje vključuje ukrepe za izboljšanje kakovosti pomoči in njenega izvajanja. Posledice vmesnega vrednotenja so lahko sprememba OP ribištvo 2007-2013 na ravni ukrepov (npr. vsebinske spremembe) ali sprememba višine sredstev po posameznih prednostnih oseh glede na izplačila sredstev in izvedena vmesna izplačila do leta 2010.

Sistem kazalcev, določen v poglavju 6, bo uporabljen za vmesno vrednotenje.

NAKNADNO VREDNOTENJE

V letu 2015 bo narejeno naknadno vrednotenje na pobudo in na odgovornost Komisije v posvetovanju z organom upravljanja, ki mora zbrati informacije, potrebne za njegovo izvedbo.

V naknadnem vrednotenju bodo proučeni stopnja uporabe sredstev, možnost izvajanja in učinkovitost OP ribištvo 2007-2013 ter njegov učinek v odnosu do ciljev, postavljenih v členu 4, ter usmerjevalnih načel iz člena 19 osnovne uredbe ESR. Predvidoma bo določilo faktorje, ki so prispevali k uspehu ali neuspehu izvajanja OP ribištvo 2007-2013, vključujoč vidik trajnosti in dobre prakse.

Naknadno vrednotenje mora biti končano najkasneje 31. decembra 2015.

8.5.2 SPREMLJANJE

Nadzorni odbor in organ upravljanja bosta spremljala izvajanje OP ribištvo 2007-2013. Spremljanje se izvaja ob upoštevanju finančnih kazalcev in kazalcev, navedenih za posamezne osi. Kjer je to mogoče, bodo statistični podatki razdeljeni po spolu in velikosti podjetja upravičenca.

Spremljanje pomeni primerjavo med načrtovanimi številkami, ki so večinoma definirane na višjih ravneh (ukrepi, prednostne osi), in doseženimi številkami, ki so večinoma zbrane na nižjih ravneh (npr. projekt). Pomembno je, da je že v fazi priprave OP ribištvo 2007-2013 načrtovan sistem spremljanja, da se zagotovi, da postopki izvajanja operativnega programa olajšajo zbiranje in shranjevanje podatkov, ki se jih lahko uporabi s podporo informacijskega sistema v zbirni obliki na višji ravni za primerjavo z načrtovanimi številkami, da se zagotovi učinkovito spremljanje OP ribištvo 2007-2013. Spremljanje in poročanje bo izvedeno z uporabo informacijskega sistema. Organ upravljanja bo pripravil posebna navodila za spremljanje.

Organ upravljanja je odgovoren za zbiranje in obdelavo podatkov.

Rezultat spremljanja bodo letna poročila in končna poročila o izvajanju, v skladu s členom 67 osnovne uredbe ESR.

8.6 PREDVIDENA SESTAVA NADZORNEGA ODBORA

Na podlagi predloga MKGP bo Vlada RS imenovala člane nadzornega odbora za OP ribištvo 2007-2013 v največ 3 mesecih od odločbe o sprejetju programa.

Nadzorni odbor bo sestavil svoja pravila postopka v institucionalnem, pravnem in finančnem nacionalnem okviru in jih sprejel v dogovoru z organom upravljanja, da bo izvajal svoje naloge v skladu z osnovno uredbo ESR (ES) št. 1198/2006.

Predsedujoči nadzornemu odboru bo državni sekretar MKGP.

Na podlagi člena 63 osnovne uredbe ESR bo nadzorni odbor vzpostavljen v dogovoru z organom upravljanja, po posvetovanjih s partnerji glede na člen 8 osnovne uredbe ESR. Nadzorni odbor bo torej v novi finančni perspektivi 2007-2013 vsekakor imel drugačno strukturo kot nadzorni odbor v perspektivi 2000-2006, saj je bil slednji sestavljen iz predstavnikov z vseh področij, ki so bila vključena v Enotni programski dokument (kmetijstvo, ribištvo, sociala, gospodarstvo, predstavniki lokalnih skupnosti, predstavniki sindikatov ter nevladnih organizacij itd.).

Člani nadzornega odbora OP ribištvo 2007-2013 bodo predvidoma predstavniki ministrstev, vladnih služb, javnih agencij in zavodov, gospodarski in socialni partnerji ter nevladne organizacije. Posebnega pomena je, da bo imel nadzorni odbor predstavnike vladnih teles in organizacij, odgovornih za zaščito okolja (Ministrstvo za okolje in prostor, prav tako pa predstavniki nevladnih organizacij za zaščito okolja, zveze nevladnih organizacij za okoljske programe ter javne institucije za upravljanje zavarovanih območij ter socialni partnerji, povezani z okoljem). Vsi člani morajo spoštovati cilje nadzornega odbora in načelo partnerstva. Še posebnega pomena je, da ima uravnoteženo zastopanje predstavnikov nevladnih organizacij glede na druge inštitucije/organizacije, ki bodo imele svoje predstavnike v nadzornem odboru.

Nadzorni odbor se mora prepričati o učinkovitosti izvajanja OP ribištvo 2007-2013. Za ta namen in skladno s členom 65 osnovne uredbe ESR bo izvajal naslednje dejavnosti:

- (a) v šestih mesecih od odobritve operativnega programa preuči in odobri merila za izbiro aktivnosti, ki se financirajo, ter odobri vsako revizijo teh meril v skladu s potrebami načrtovanja programov;
- (b) redno pregleduje napredek doseganja posameznih ciljev operativnega programa na podlagi dokumentov, ki jih predloži organ za upravljanje;
- (c) preuči rezultate izvajanja, zlasti doseganje ciljev, določenih za vsako prednostno os, in vmesna vrednotenja iz člena 49;
- (d) preuči in odobri letna in končna poročila o izvajanju iz člena 67, preden so predložena Komisiji;
- (e) se ga obvesti o letnem nadzornem poročilu in o vseh zadevnih pripombah, ki jih lahko poda Komisija po preučitvi tega poročila;
- (f) se ga na pobudo države članice lahko obvesti o pisnih podatkih, predloženih Komisiji, iz člena 16(1);
- (g) lahko predlaga organu za upravljanje kakršno koli spremembo ali preučitev operativnega programa, ki bi verjetno omogočila doseg ciljev ESR iz člena 4 ali izboljšala njegovo upravljanje, vključno s finančnim poslovanjem;
- (h) obravnava in odobri vsak predlog za spremembo vsebine odločitve Komisije o prispevku iz ESR.

Prehod med FIUR 2000-2006 in ESR 2007-2013 bo zagotovljen, kot sledi: vsaj del institucij, ki imenujejo svoje predstavnike v nadzorni odbor za ESR, bo isti, kot je bil v nadzornem odboru FIUR.

Nadzorni odbor bo spremljal in proučeval izvajanje OP ribištvo 2007-2013 vsaj dvakrat letno (izvedeni projekti, izvršena izplačila, obveznosti itn.).

Nadzorni odbor bo vzpostavljen po dogovoru z organom upravljanja in kot rezultat posvetovanj s partnerji glede na člen 8 osnovne uredbe ESR.

8.7 POSTOPKI ZA IZMENJAVO PODATKOV MED EVROPSKO KOMISIJO IN DRŽAVO ČLANICO V ELEKTRONSKI OBLIKI

Za programsko obdobje 2007-2013 je Evropska komisija ustvarila nov informacijski sistem (SFC2007) – spletno aplikacijo za zbiranje podatkov o izvajanju programa države članice. Aplikacija je namenjena zagotavljanju varne izmenjave podatkov v

skupnem interesu med Komisijo in posameznimi državami članicami. Med novo finančno perspektivo bo SFC2007 popolnoma nadomestil staro obliko komunikacije med Komisijo in državo članico. Komisija je ustvarila novo aplikacijo za standardizacijo in pospeševanje postopkov poročanja ter za zmanjšanje možnosti napak. Sistem bo podpiral elektronsko izmenjavo podatkov med Komisijo in državo članico o Operativnem programu za vse sklade EU, prav tako pa za ročno vnašanje podatkov prek spletne aplikacije.

SFC2007 bo primarno uporabljan kot podpora izmenjavi naslednjih dokumentov:

- Nacionalnih strateških načrtov in njihovih posodobitev,
- Operativnih programov in njihovih posodobitev,
- Povzemajočih poročil,
- Poročil o letnem napredku,
- Zahtevkov za povračila,
- Odločb Komisije in drugih relevantnih dokumentov.

8.8 DOLOČITEV PARTNERJEV IN REZULTATI SODELOVANJA

Osnovni element sodobne demokracije je sodelovanje in soodločanje. Kakovost, ustreznost in možnost izvajanja politike EU so odvisne od zagotavljanja velikega obsega sodelovanja pri ustvarjanju in izvajanju javnih politik. Načelo partnerstva pomeni vključevanje postopkov decentraliziranega soodločanja, kar zahteva tesno sodelovanje med EU, nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi organi, socialnimi partnerji, nevladnimi organizacijami in preostalo civilno družbo. V Sloveniji so te oblike partnerstva v velikem obsegu uporabljene pri pripravi vseh dolgoročnih razvojnih načrtov in programov, vključujoč OP ribištvo 2007-2013. Upoštevajoč načela evropskega upravljanja⁵² in nacionalno pravno podlago, si želimo vključiti kar največ zainteresiranih strank v pripravo in izvajanje OP ribištvo 2007-2013. V skladu s členom 8 osnovne uredbe se cilji ESR uresničujejo s pomočjo tesnega sodelovanja (partnerstva) med Komisijo in državo članico. Država članica organizira, v skladu s sedanji nacionalnimi pravili in praksami, partnerstvo z organi in telesi, ki jih določijo, npr.:

- odgovorni regionalni, lokalni in drugi javni organi
- gospodarski in socialni partnerji
- vsakršno drugo ustrezno telo.

V skladu s členom 8(4) osnovne uredbe ESR mora partnerstvo pokrivati pripravo, izvajanje, spremljanje in vrednotenje operativnega programa.

Kot del priprav osnutka razvojnih programov za ribištvo (Nacionalni strateški načrt za razvoj ribištva v Republiki Sloveniji 2007-2013, Operativni program za razvoj ribištva v Republiki Sloveniji 2007-2013) je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pripravilo številna srečanja, predstavitve, posvetovanja, delavnice in sestanke s številnimi vladnimi organi in agencijami (Ministrstvo za okolje in prostor, Zavod Republike Slovenije za ohranjanje narave), pristojnimi regionalnimi, lokalnimi in drugimi

⁵² Evropsko upravljanje – Bela knjiga, Evropska komisija, Bruselj, 25. 7. 2001, COM(2001)428 final.

javnimi organi (javne institucije, javne gospodarske službe, lokalne skupnosti), socialnimi partnerji, nevladnimi organizacijami in lokalnimi predstavniki skupnosti, v katerih je ribiški sektor pomemben. Minister je izdal odločbo, s katero je imenoval projektno skupino za izdelavo Nacionalnega strateškega načrta, ki je delovala kot delovna skupina za proučitev OP ribištvo 2007-2013. Zadnje srečanje te skupine je bilo aprila 2007, kjer so bile določene glavne teme, npr. sredstva na os, ukrepi, ki so pomembni za izvajanje itn. MKGP je tudi organiziral posvetovanja z ostalimi državnimi organi (Ministrstvo za okolje in prostor) in vladnimi službami (Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalni razvoj), lokalnimi skupnostmi (občine Koper, Izola in Piran), gospodarskimi in socialnimi partnerji ter drugimi predstavniki zainteresirane civilne družbe, ribiškimi svetovalnimi službami (Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije), predstavniki nekdanje Pisarne za ohranjanje, diverzifikacijo in razvoj morskega ribištva in drugimi ribiškimi predstavniki. Partnerji so že sodelovali pri pripravi OP ribištvo 2007-2013 in sprejete so bile neuradne pripombe na prvi osnutek, ki jih je Ministrstvo upoštevalo v novem osnutku.

Partnerji in telesa, s katerimi se je posvetovalo v postopku izdelave NSN in OP ribištvo 2007-2013 so bili:

Predstavniki ribičev
Predstavniki podsektorja marikulture (gojitelji školjk in rib)
Predstavniki sladkovodnega ribogojstva
Pisarna za ohranjanje, diverzifikacijo in razvoj morskega ribištva
Predstavniki lokalnih skupnosti (Koper, Izola, Piran)
Javno podjetje Komunala
Kmetijsko gozdarska zbornica
Zavod Biocen (Zavod za ekološke raziskave, svetovanje in izobraževanje)
Ministrstvo za okolje in prostor
Zavod za varstvo narave RS
Zavod za ribištvo Slovenije
Veterinarska uprava Republike Slovenije
Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano (ribiška inšpekcija)
Uprava za pomorstvo RS

8.8.1 REZULTATI POSVETOVANJ IN SODELOVANJ

Rezultat delavnic in sestankov projektne skupine za pripravo NSN in OP ribištvo 2007-2013 je bil izbor ukrepov, ki jih je treba izvesti za izboljšanje stanja ribiškega sektorja. Zadnja dva sestanka predstavnikov podsektorja ulova (morski gospodarski ribolov) in podsektorja marikulture sta vodila k dogovoru o sredstvih na oseh 1 in 3. V okviru ukrepa Trajna ukinitve ribolovnih dejavnosti je bil postavljen kriterij 60 dnevnikov v obdobju dveh let pred izvajanjem ukrepa. Kakor koli že, bilo je močno priporočeno, da se aktivnost plovila definira na drugačen način. Predstavniki ribičev so zelo priporočili družbeno-gospodarska nadomestila, saj obstaja močna potreba po diverzifikaciji ribolova zaradi njegovega sezonskega značaja. V okviru ukrepa Ribiška pristanišča in mesta iztovora pa je bilo močno priporočeno, da se vključi določba, da se lokalne skupnosti zavežejo, da bodo ribiška pristanišča namenile ribičem za najmanj 5 let od zaključka projekta, v katerih bi morale lokalne skupnosti posodobljena pristanišča dati na voljo ribolovu in ribičem. V okviru sektorja ribogojstva je bila izražena močna potreba po vodno-okoljskih ukrepih, čeprav je predhodno vrednotenje pokazalo, da je

pred samo izvedbo teh ukrepov treba opraviti še veliko dela (npr. sprejetje nacionalne zakonodaje). Kakor koli že, ukrepi za varovanje zdravja živali in ukrepi za varovanje javnega zdravja so bili vključeni po dodatnih sestankih s predstavniki podsektorja ribogojstva.

8.9 ELEMENTI, KI ZAGOTAVLJAJO INFORMIRANJE IN OBJAVO O OPERATIVNEM PROGRAMU

Učinkovito obveščanje in informiranje javnosti je pomembno za povečanje splošne ozaveščenosti javnosti in preglednosti delovanja Evropskega sklada za ribištvo ter povečanje zanimanja za koriščenje finančne pomoči, ki jo ponuja. Na ta način želimo posledično povečati absorpcijo omenjenih sredstev EU. Popolno in razumljivo informiranje o konkretnem vprašanju vodi k vzpostavitvi zaupanja med neposredno vpletenimi skupinami (javnostjo) in pristojnimi ustanovami. Obveščanje je nujen predpogoj za sodelovanje zainteresirane javnosti v javno-političnem procesu sprejemanja in izvajanja javnih politik, kar vodi k večji legitimnosti sprejetih odločitev. Za potrebe poročanja in podporne dejavnosti so namenjena sredstva iz tehnične pomoči, na kateri je 10 % vseh sredstev ESR programskega obdobja 2007-2013. EU bo krila 75 % vseh upravičenih stroškov in Slovenija preostalih 25 %.

8.9.1 UKREPI ZA OBVEŠČANJE MOREBITNIH UPRAVIČENCEV

Organ upravljanja morebitnim upravičencem zagotavlja jasno informacijo o upravnih postopkih, ki jih je treba upoštevati, sistemu za vodenje vlog, informacije o merilih, uporabljenih pri izbirnih postopkih in mehanizmi za vrednotenje, in imena oseb ali kontaktnih točk, ki lahko pojasnijo delovanje OP ribištvo 2007-2013, in merila za pridobitev pomoči iz ESR. V to skupino smo vključili vse potencialne upravičence do sredstev ESR, ki so vključeni v OP ribištvo 2007-2013.

Poleg celotne koordinacije obveščanja in informiranja javnosti o ESR 2007-2013 bo MKGP pripravil tudi:

- Logotip in celostno podobo
- Spletno stran, vključno s postavitvijo dela spletne strani, ki se nanaša na ESR
- Obveščanje javnosti ter promocije v ustreznih medijih (radio, televizija, časopisi)
- Promocijski tiskani in avdio-vizualni material
- Vzpostavitev info točk
- Seminarje, delavnice in okrogle mize
- Sejme in razstave.

Spletna stran

Hitra rast dostopa do interneta potrjuje pomen spletne strani kot pripomočka za ključna sporočila organizacij in kot vira najnovejših informacij. Spletna stran bo glavni komunikacijski pripomoček komunikacijskega načrta.

Na spletu bo v celoti predstavljen ESR 2007-2013. Morebitni končni prejemniki bodo lahko našli vse potrebne informacije o posameznih ukrepih (namen, upravičene dejavnosti in stroški, upravičenci, finančna določila in posebni pogoji). Tukaj bodo

objavljeni javni razpisi z razpisno dokumentacijo, pripravljeno za tiskanje in vse info točke, kjer bo mogoče dobiti dodatne informacije.

Forum

Na spletni strani Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja (ARSKTRP) bo vsem zainteresiranim na voljo elektronski forum. Na njem si bodo lahko izmenjavali mnenja, zastavljali vprašanja in dobili odgovore s področja ukrepov ESR in izdelave poslovnih načrtov ter priprave dokumentacije za javne razpise oziroma pridobili podatke o izvajanju ukrepov.

Info točke

Info točke bodo informacijske pisarne, kjer bodo lahko zainteresirani dobili najrazličnejše informacije o koriščenju sredstev ESR.

Publikacije

V programskem obdobju predvidevamo izdajo več vrst publikacij. Uporabljali jih bomo na različnih predstavitev ESR 2007-2013 (npr. okrogle mize, seminarji, delavnice, tiskovne konference, sejmi). Prav tako bomo pripravili še zloženko o ESR.

Sporočila za javnost in pojasnila

Z njimi bomo javnosti prek medijev sproti posredovali novosti in odgovarjali na aktualna vprašanja v zvezi z izvajanjem ESR 2007-2013.

Tiskovne konference

Namenjene bodo širši predstavitvi novosti medijem ob večjih dogodkih. Dogodke bosta organizirala MKGP in ARSKTRP. Aktivno bomo predstavljali primere uspešnih investicij v ribištvo in ribogojstvo, hkrati pa približali tovrstne naložbe ciljni javnosti.

Nastopanje v medijih

Predstavniki MKGP in ARSKTRP bodo aktivno sodelovali v radijskih in televizijskih oddajah ter tiskanih medijih. Osredotočili se bomo na kontaktne oddaje, ki potekajo v živo, in v katerih imajo poslušalci ali gledalci možnost zastavljati svoja vprašanja. Na ta način bomo kar najbolj sproti razreševali morebitne dileme in težave morebitnih končnih uporabnikov pri koriščenju sredstev EU.

Seminarji in delavnice

Z organizacijo seminarjev v začetni fazi obveščanja želimo strokovno javnost na splošno seznaniti z ukrepi 2007-2013, razpisnimi pogoji, pripravo dokumentacije, postopkom pridobitve sredstev in sistemom obveščanja po vsej Sloveniji. Ti seminarji so v prvi vrsti namenjeni regionalnim razvojnim agencijam, občinam in ostalim strokovnim službam v neposrednem stiku s potencialnimi končnimi prejemniki.

Predavanja in razprave

Na povabilo drugih institucij oziroma organizacij bomo sodelovali na različnih dogodkih, kot so okrogle mize, strokovni posveti ipd.

Promocijski material

Za večjo prepoznavnost ESR bomo pripravili tudi promocijski material, ki bo vseboval koristne informacije o ESR, OP ribištvo 2007-2013 in posameznih ukrepih. Material bo praktično uporaben in vizualno privlačen. Uporabljali ga bomo na različnih dogodkih (tiskovne konference, seminarji, delavnice, usposabljanja).

Kot organ upravljanja bo MKGP obveščal upravičence, ki bodo prejeli sredstva, ali so na seznamu upravičencev. Seznam bo objavljen v elektronski obliki na spletni strani organa upravljanja in bo navajal upravičence, operacije in višino javnih sredstev, dodeljenih projektom.

8.9.2 NAČRTOVANI UKREPI ZA OBVEŠČANJE UPRAVIČENCEV O PRISPEVKU SKUPNOSTI

Obveščanje širše javnosti o prispevku Skupnosti je zelo pomemben del časovnice obveščanja. Za program bo oblikovana celostna podoba in priročnik s podrobnostmi o projektih, kar bo bistvena sestavina vseh materialov za obveščanje in informiranje. Priročnik in celostna podoba bosta vključevala jasno določena pravila, ki jim morajo slediti vsi udeleženci, vključeni v obveščanje in informiranje o projektih, sofinanciranih iz ESR.

8.9.3 UKREPI ZA OBVEŠČANJE SPLOŠNE JAVNOSTI O VLOGI SKUPNOSTI V PROGRAMU TER REZULTATIH

Uporabili bomo vrsto komunikacijskih orodij za obveščanje splošne javnosti o Operativnem programu za razvoj ribištva v Republiki Sloveniji 2007-2013 (npr. spletna stran, info točke, publikacije, sporočila za javnost, tiskovne konference, nastopanje v medijih, seminarji, promocijski material itd.), s poudarkom na nacionalnih medijih, kot so televizija, radio, časopisi in spletni mediji.

8.9.4 LETNA POROČILA IN KONČNA POROČILA O IZVAJANJU

Za namene poročanja je MKGP ustanovil sistem shranjevanja vseh dejavnosti in spremljanja kazalcev za merjenje učinka dejavnosti obveščanja in informiranja. Osebe, ki bo delalo na info točkah, bo shranjevalo vse podatke o dejavnostih informiranja, ki jih organizirajo, in poročalo o vseh poizvedbah strank. Zbirka podatkov je bila pripravljena za hitrejšo in lažje zbiranje in shranjevanje teh podatkov. Vse dejavnosti in kazalci, ki jih uporabljamo za spremljanje učinkovitosti obveščanja javnosti, bodo shranjeni v tej zbirki.

Organ upravljanja poroča nadzornemu odboru o komunikacijskem načrtu in izdaja poročila o napredku izvajanja načrta, o izvedenih ukrepih obveščanja in informiranja ter uporabljenih sredstvih obveščanja na podlagi primerov.

Letna poročila bodo vsebovala podroben opis posameznih ukrepov obveščanja in informiranja, ustvarjenih za obveščanje javnosti o OP ribištvo 2007-2013, ki bodo uresničeni v komunikacijskem načrtu, o tem, kako so ukrepi obveščanja in informiranja organizirani, in o vsebini vsakršnih velikih sprememb komunikacijskega načrta. Poleg

informacij o izvajanju komunikacijskega načrta z uporabo kazalcev vrednotenja, bosta letno poročilo 2010 in končno poročilo o izvajanju vsebovala tudi vrednotenje rezultatov ukrepov obveščanja in informiranja v smislu ozaveščenosti javnosti o OP ribištvo 2007-2013 in vlogi Skupnosti v okviru tega programa.

Učinkovitost in informativnost ukrepov ter odziv javnosti bodo spremljani z uporabo naslednjih kazalcev:

- Število navodil komunikacijskim partnerjem
- Število sporočil za javnost
- Število tiskovnih konferenc
- Število izrezkov iz tiska
- Število izdanih publikacij (zloženke, brošure itn.)
- Število zadetkov v spletnih brskalnikih
- Število seminarjev in delavnic
- Število info točk
- Število poizvedb (obiski, klici, e-pošta) na info točkah.

9. ENAKE MOŽNOSTI IN NEDISKRIMINACIJA

Zaščita pravic posameznika z ozirom na človekove pravice in svoboščine ter enakost pred zakonom je omogočena neposredno in s pomočjo institucije Varuha človekovih pravic kot neodvisnega telesa ter s pomočjo Urada za enake možnosti.

Črpanje sredstev v okviru Operativnega programa za razvoj ribištva v Republiki Sloveniji 2007-2013, ki sistematično spodbuja enake možnosti in dostopnost do vseh ukrepov, ne glede na spol, etnos, religijo ali kakršen koli drug izvor, prepričanje, opredelitev ipd., so bila upoštevana določila nacionalne zakonodaje. Enake možnosti so in morajo biti obravnavane na vseh stopnjah.

Operativni program za razvoj ribištva v Republiki Sloveniji 2007-2013⁵³ bo spodbujal enake možnosti in dostop do vseh ukrepov ne glede na spol, etnično pripadnost, religijo ali kakršno koli drugo osebno prepričanje ali okoliščino. Enake možnosti bodo upoštewane pri izvedbenih dokumentih in načrtovanju, izvajanju, spremljanju in vrednotenju vseh operacij.

Ker se ribiški sektor sooča s specifično situacijo v smislu zastopanosti moških in žensk, so možnosti za vključitev več žensk v posameznih dejavnostih in projektih še posebej v okviru osi 4 in trajnostnega razvoja ribiškega sektorja, saj bodo tam dejavnosti, ki spodbujajo dostop žensk do izobrazbe, usposabljanja, zaposlovanja in drugih aktivnosti v okviru razvoja človeških virov. To bo spodbudilo večje vključevanje žensk v ribiški sektor.

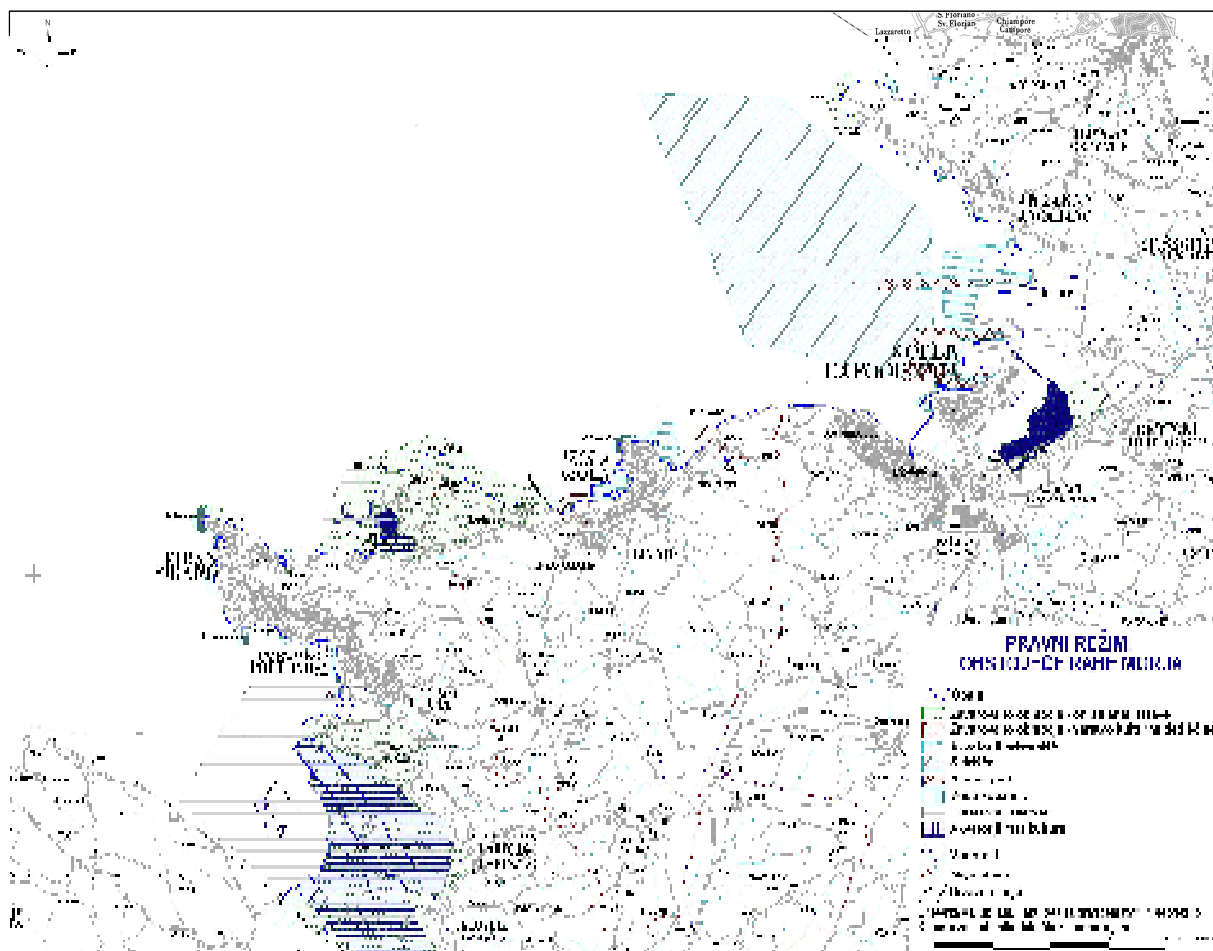
Načeli enakosti spolov in enakih možnosti bosta med kriteriji za posamezne projekte. Poročila o izvedenih ukrepih bodo, kjer je to mogoče, tudi ponudila podatke o vključevanju in izvajanju glede na spol.

⁵³ Glede na člene 2 in 3 Pogodbe o Evropski skupnosti, lizbonske strategije, Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomskemu in socialnemu odboru in Odboru regij, in na podlagi členov 4, 8, 11, 15.2, 19 in 37 Uredbe Sveta (ES) št.1198/2006 z dne 27. julija 2006 o Evropskem skladu za ribištvo.

10. PRILOGE

OP ribištvo 2007-2013 obravnava zavarovana območja na morju kot območja varovanja in bogatenja ribolovnih virov in torej niso namenjena ribolovu ali nabiranju morskih organizmov.

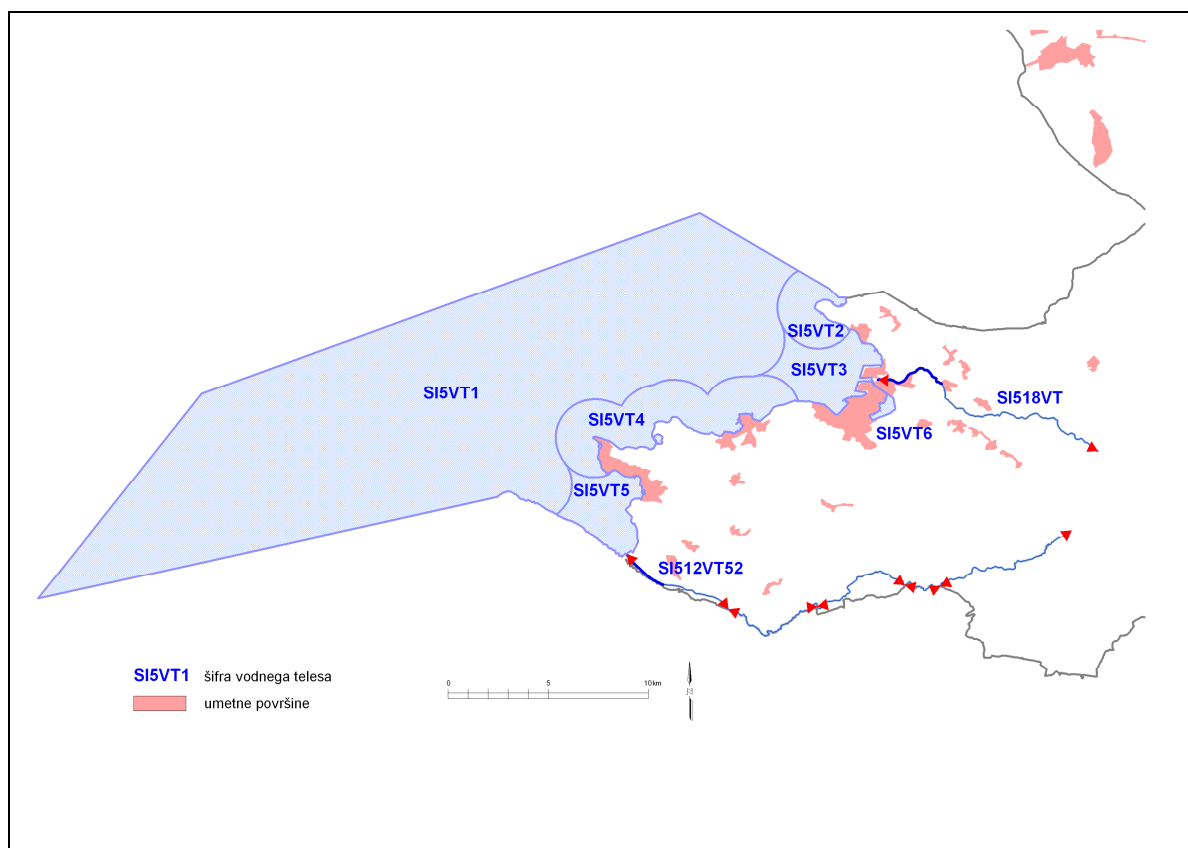

Slika 3: Območja s pravnimi režimi, ki veljajo na morju (nekatera od njih so tudi funkcionalno povezana s kopnim). Vir: Geodetska uprava Republike Slovenije, podatki o uporabi morja, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo – Gosar L., 2000, Uporaba morja v upravljanju voda, Univerza v Ljubljani, e-pošta: fsteinman@fgg.uni-lj.si, lgosar@fgg.uni-lj.si.

Legenda:

- obala
- zavarovana območja – ohranjanje narave
- zavarovano območje – varstvo kulturne dediščine

- akvatorij pristanišč
- sidrišča
- plovne poti
- vode kopališč
- ribolovni rezervati
- akvatoriji marikulture
- vodotoki
- meje občin
- državna meja

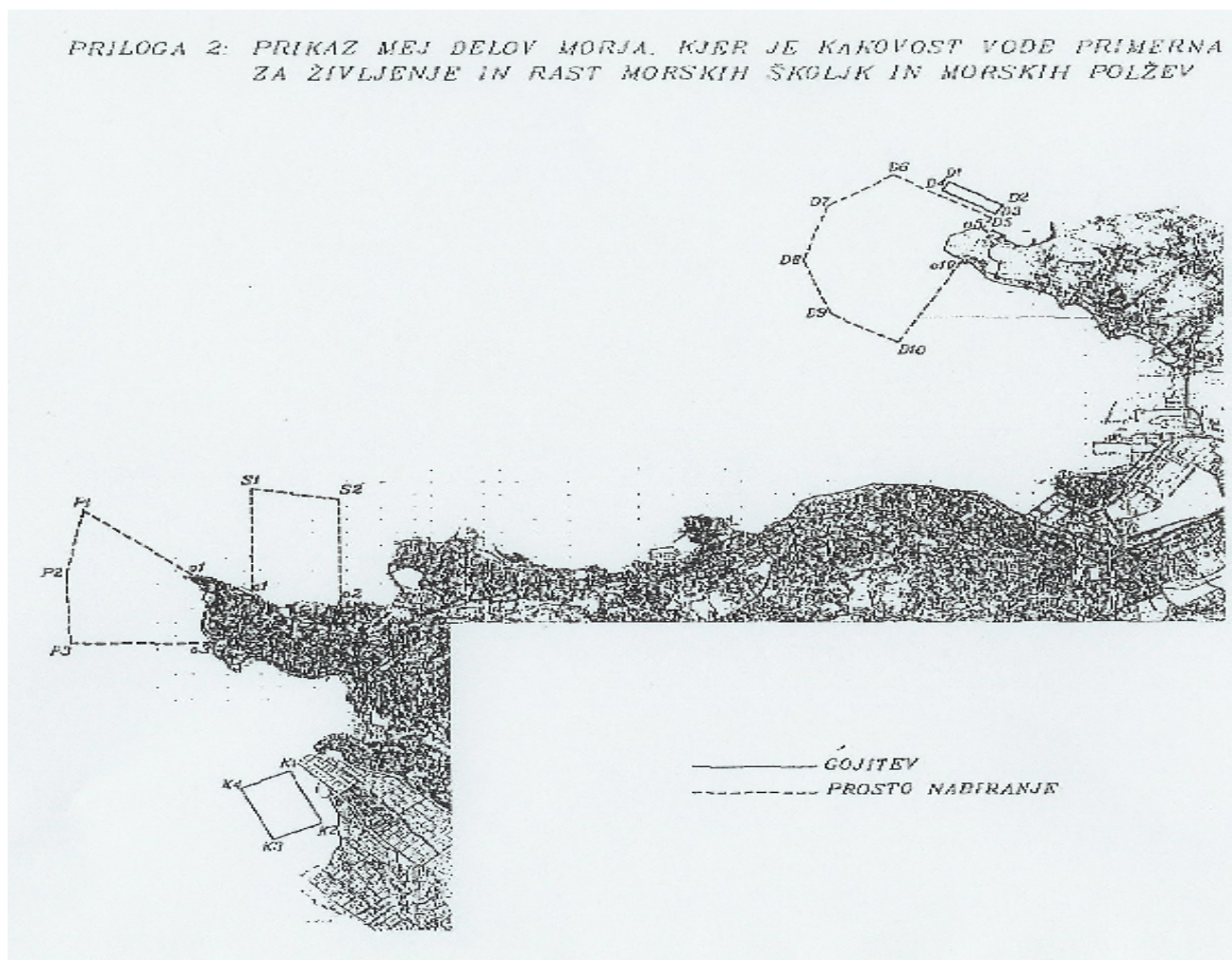

Slika 4: Vodna telesa v Republiki Sloveniji v skladu z določili Direktive 2000/60/ES in Pravilnikom o določitvi in razvrstitvi vodnih teles površinskih voda (Uradni list RS, št. 63/05 in 26/06)

Vir: Ministrstvo za okolje in prostor

Legenda:

SI5VT1 Šifra vodnega telesa
 Umetne površine

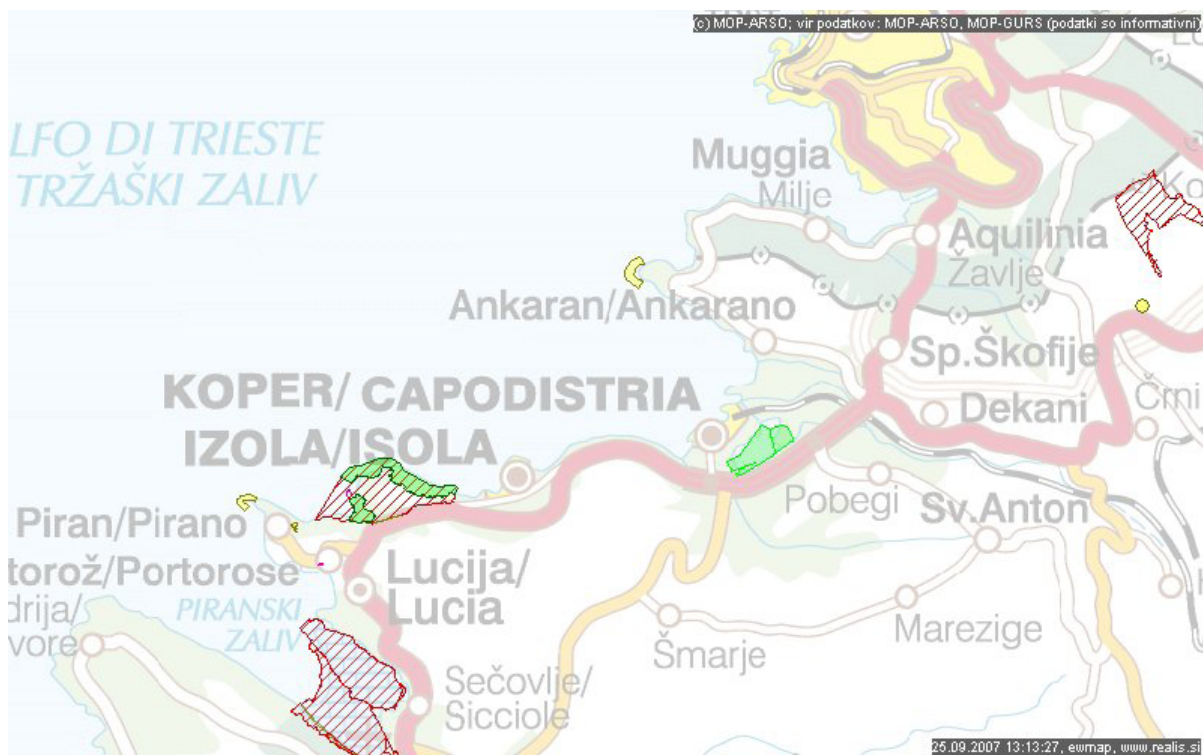

Slika 5: Območja za gojenje rib in školjk in prosto nabiranje školjk na morju v skladu s predpisi o vodah

Vir: Ministrstvo za okolje in prostor

Legenda:

———— Gojitev
 - - - - - Prosto nabiranje

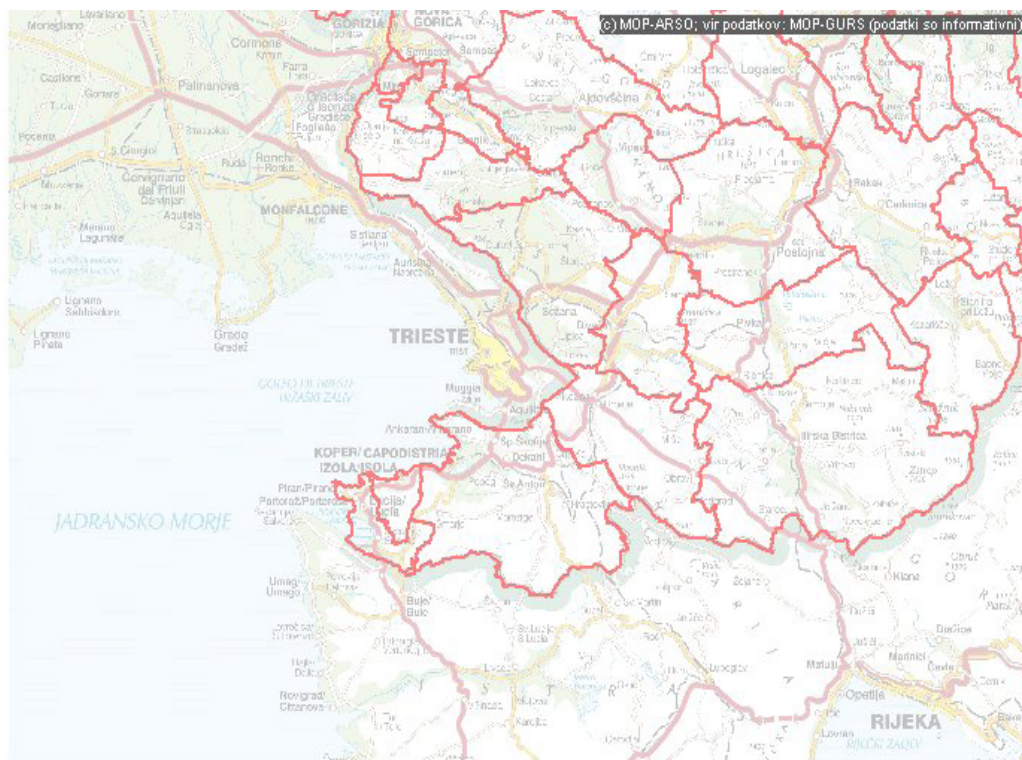

Slika 6: Zavarovana območja na morju

Legenda:

- Narodni park
- Krajinski park
- Naravni spomenik
- Naravni rezervat

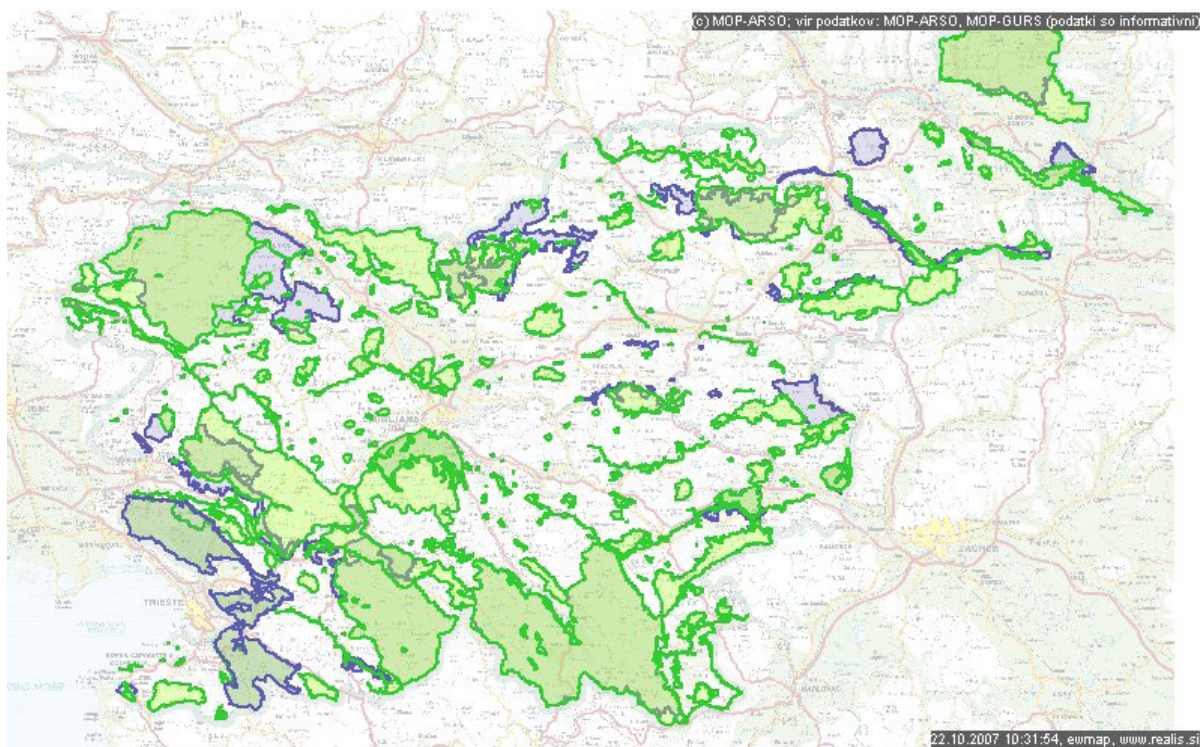
Vir: <http://kremen.arso.gov.si/NVatlas/ewmap.asp?>

15.10.2007 10:33:44, ewmap, www.realis.si

Slika 7: Slovenske obalne lokalne skupnosti Koper, Izola in Piran. Vse tri skupnosti tvorijo celotno obalno območje, izbrano za izvajanje ukrepov v okviru osi 4.

Vir: <http://kremen.arso.gov.si/NVatlas/ewmap.asp?>

Slika 8: Območja NATURA 2000

Vir: <http://kremen.arso.gov.si/NVatlas/ewmap.asp?>

Legenda:

- posebno območje varstva
- predlagana območja, pomembna za Skupnost

Na karti so prikazani podatki o mejah in legah območij NATURA 2000, ki so določena z Uredbo o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000), Uradni list RS, št. 49/04 in 110/04, na podlagi Direktive Sveta z dne 2. aprila 1979 o ohranjanju prosto živečih ptic (SPA) in Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst s popravkom k Direktivi Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L 206 z dne 22. 7. 1992) – Psci.

Območja Natura 2000 so na karti prikazana kot območja SPA, ki so bila določena v skladu z Direktivo Sveta 79/409/EGS, in kot območja pSCI, ki so bila določena v skladu z Direktivo Sveta 92/43/EGS. Območja SPA je Vlada RS določila dokončno, območja pSCI pa bodo še preverjena v postopku pred Evropsko komisijo.

VELIKOST PLOVILA	BT	KW	ŠTEVILO PLOVIL
< 5,9	74,07	735,26	80
6-11,9	240,01	4328,90	71
12-17,9	310,30	3844,47	21
18-23,9	30,76	199	1

> 24	312,40	1200	2
SKUPAJ	967,54	10.307,63	175

Tabela 24: Struktura slovenske ribiške flote glede na dolžino plovila. Vir: MKGP, Register ribiških plovil, InfoRib, 1. 10. 2007.

STAROST (LETA)	BT	KW	ŠTEVILO PLOVIL
< 10	116,96	2657,36	18
11-20	67,23	1090,74	19
21-30	448,06	3329,16	58
> 30	335,29	3230,37	80
SKUPAJ	967,54	10.307,63	175

Tabela 25: Struktura slovenske ribiške flote glede na starost plovil. Vir: MKGP, Register ribiških plovil, InfoRib, 1. 10. 2007.

